

SERTAÇ HAMİ BAŞEREN

**DOĞU AKDENİZ DENİZ YETKİ
ALANLARI UYUŞMAZLIĞI**

**DISPUTE OVER EASTERN
MEDITERRANEAN MARITIME
JURISDICTION AREAS**

TÜRK DENİZ ARAŞTIRMALARI VAKFI YAYINLARI

YAYIN NO : 31

PUBLICATIONS OF TURKISH MARINE RESEARCH FOUNDATION

PUBLICATION NO: 31

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) tarafından 2010'da yapılan bu birinci baskının tüm hakları TÜDAV'a aittir.

Copyright 2010 by The Turkish Marine Research Foundation (TÜDAV)

Bütün haklar mahfuz tutulmuştur. TÜDAV'ın izni olmaksızın kısmen bile olsa çoğaltılamaz, basılamaz. Kitabın bilimsel sorumluluğu yazara aittir.

All rights are reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means without the prior permission from The Turkish Marine Research Foundation (TÜDAV).

ISBN : 978-975-8825-24-0.

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı

P.K. 10, Beykoz/İstanbul.

Tel : 0 216 424 07 72

Faks : 0 216 424 07 71

E posta : tudav@superonline.com

Web sitesi : <http://www.tudav.org>

Kapak Düzeni : Engin KAMAROT (www.kamarot.com.tr)

Sayfa Düzeni : Abdullah DALKILIÇ

Basım yeri : Emrah Ofset

Tel : +90 312 341 23 53

Anneme

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	VII
SUNUŞ	IX
ÖNSÖZ	XI
KISALTMALAR	XIII
GİRİŞ	1
1. Bölgede Türkiye'nin taraf olduğu yürürlükteki sınır andlaşmaları...	3
2. Yunanistan'ın görüş ve uygulamaları	6
3. GKRY uygulama ve politikaları	11
3.1. GKRY'nin girişimleri ve sorunun ortaya çıkışı	12
3.2. GKRY'nin görüşleri	14
4. Mısır'ın uygulamaları ve GKRY-Mısır MEB Sınırlandırma Andlaşması	18
5. Lübnan, Suriye ve İsrail'in uygulama ve politikaları	23
6. İngiltere'nin durumu	26
7. Türkiye'nin görüş ve uygulamaları	27
7.1. Türkiye'nin görüşleri	28
7.2. Türkiye'nin uygulamaları	32
8. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin durumu	35
9. Hakkaniyet ilkelerine uygun sınırlandırma ve Türkiye'nin Doğu Akdeniz kıta sahanlığı'nın muhtemel sınırları	40
SONUÇ	47
EKLER	103
EK-I GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında 17 Şubat 2003 Tarihinde Gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşması	104
EK-II Notalar	107
LÂHİKA-I Türkiye'nin 17 Şubat 2003 tarihinde GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşmasına itiraz etmek için Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği eliyle verdiği 2 Mart 2004 tarih ve 2004/Turkuno DT/4739 sayılı notası	107

LÂHİKA-II GKRY'nin Türkiye'nin 17 Şubat 2003 tarihinde GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşmasına itirazı ile ilgili 28 Aralık 2004 tarihli pozisyon bildirimi	108
LÂHİKA-III Yunanistan'ın Türkiye'nin GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında 17 Şubat 2003 tarihinde gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşmasına itirazı ile ilgili 24 Şubat 2005 tarihli notası	110
LÂHİKA-IV Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eli ile BM Genel Sekreterine verdiği 4 Ekim 2005 tarihli nota çıkışı	111
LÂHİKA-V GKRY'nin BM Daimi temsilciliği eli ile BM Genel Sekreterine verdiği 19 Ekim 2006 notası	112
LÂHİKA-VI Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 2 Şubat 2007 tarihli mektup katılması	113
LÂHİKA-VII GKRY BM Daimi temsilciliğinin BM Genel Sekreterine ve Güvenlik Konseyi Başkanlığına verdiği 31 Ocak 2007 tarihli mektup Andlaşması	116
LÂHİKA-VIII Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 23 Haziran 2007 tarihli mektup	118
LÂHİKA-IX GKRY BM Daimi Temsilciliği işgüderliğinin Genel Sekretere 6 Ağustos 2007 tarihli mektubu gelişmeler	120
LÂHİKA-X Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 8 Ağustos 2007 tarihli mektup Andlaşması.....	122
LÂHİKA-XI Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 31 Ağustos 2007 tarihli mektup	124
LÂHİKA-XII Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 17 Nisan 2009 tarihli mektup	126
EK-III GKRY ile Lübnan Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 17 Ocak 2007 Tarihinde Gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşması	130
EK-IV Türk Dışişleri Bakanlığı'nın GKRY'nin Doğu Akdeniz'deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili andlaşmalar yapma gayretleri hakkındaki basın açıklaması	134
EK-V Karadeniz'de Deniz Sınırlandırması (Romanya-Ukrayna) 3 Şubat 2009 Kararının Özeti, s. 26, 34	135
BİBLİYOGRAFYA	137

SUNUŞ

Sertaç Başeren'in Doğu Akdeniz'de ortaya çıkmış bulunan Kıta Sahanelığı anlaşmazlığını ele alan ve tarafların nasıl bir denge içinde bu haklarını ortaya koyabileceğini çerçeveleyen çalışması her yönüyle öncül ve ilgililere sağduyu ile yol göstermeyi hedefleyen bir yapıttır.

Eminim ki bu denizde çıkarları için mücadeleyi göze almış olan kıyıdaş taraflar bu kitaptan geniş şekilde istifade edeceklerdir. Bunlar arasında şüphesiz ki Türkiye ve KKTC'deki dış politika planlamacıları başta geleceklerdir. Esasen Kıta Sahanelığı sınırlandırmalarını konu alan çalışmalar kapsamlı ve teknik derinliği olan, özel gayretlerle yaratılabilen nitelik taşırlar.

Engin deniz hukuku bilgisi ile yazar bu çalışmasında; güçlü kaynaklara dayandırdığı yorumları ile zengin teknik ekleri de bir araya getirerek konuya ilgi duyanları güçlü şekilde aydınlatmaktadır.

Kendisini bu değerli çalışması için kutluyor ve kitabı inceleyen nice diğer kişilerin de bana katılacağına inanıyorum.

Dr. Deniz Kutluk
Tümamiral (E)
TÜDAV Danışmanı

ÖNSÖZ

Doğu Akdeniz deniz yetki alanları uyuşmazlığı, Türkiye açısından sahip olabileceği deniz yetki alanlarının büyük bir kısmının kaderini etkileyecek önemli bir uyuşmazlıktır. Her uyuşmazlığın çözümü öncelikle uyuşmazlığın ne olduğunun anlaşılmasından geçer. Çözüme hizmet edebilmek maksadıyla çalışmada tarafların görüşlerine topluca yer verilmiş ve Uluslararası Hukuka göre bölgede deniz yetki alanları sınırlarının nasıl çizilmesi gerektiği konusunda bir değerlendirme yapılmıştır.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesine katkıda bulunan arkadaşlarıma içten teşekkürlerimi sunuyorum. Çalışmada bulunan her türlü hatanın şahsıma ait olduğuna hiç şüphe yoktur.

Sertaç Hami BAŞEREN

KISALTMALAR

AB.	:	Avrupa Birliği
ABD	:	Amerika Birleşik Devletleri
Art	:	article
B	:	baskı
Bkz.	:	Bakınız
BM.	:	Birleşmiş Milletler
BMDHS	:	Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi
C	:	cilt
D	:	Doğru
dn	:	dip not
Doc	:	Document
EEZ	:	exclusive economic zone
ERT	:	Elliniki Radiofonia Tileorasi (<i>Greek National Radio-Television Corporation</i>)
GCA	:	Greek Cypriot Administration
Ibid.	:	İbidem (aynı yerde)
ICJ	:	International Court of Justice
ILM	:	International Legal Materials
K	:	Kuzey
KKTC	:	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
km	:	kilometre
km ²	:	kilometrekare
LNTS	:	League of Nations Treaty Series
m	:	metre
MC	:	Milletler Cemiyeti
md.	:	madde
MEB	:	münhasır ekonomik bölge
MPE	:	Macedonian News Agency
NAVTEX	:	Navigational information TeleX

NIMA	:	National Imagery and Mapping Agency
no	:	number
OG	:	Official Gazette
ONHO	:	Office of Navigation, Hydrography and Oceanography
op. cit.....	:	opere citato (adı geçen eser)
p	:	page
para	:	paragraf
RG	:	Resmi Gazete
s	:	sayfa
S.....	:	Sayı
SP.....	:	special publication
SHOD	:	Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi
TPAO	:	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, Turkish Petroleum Corporation
TRNC	:	Turkish Rpublic of Northern Cyprus
TÜDAV	:	Türk Deniz Araştırmaları Vakfı
UAD	:	Uluslararası Adalet Divanı
UN	:	United Nations
UNCLOS	:	United Nations Convention on the Law of the Sea
UNTS.....	:	United Nations Treaty Series
US.....	:	United States
v.....	:	versus
vd.....	:	ve devamı
Vol.....	:	volume

GİRİŞ

Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) basınında 2001 Yılı Ocak ayı sonundan itibaren, Doğu Akdeniz’de özellikle Kıbrıs Adası’nın güney ve güney doğusunda zengin petrol ve doğal gaz yatakları bulunduğu hakkında yayımlar¹ yapılmaya başlanmıştır. Bu yayımlar, bölgede kıta sahanlığı sınırlandırmasına ilişkin uyuşmazlığın habercisi olmuştur. Deniz yetki alanları sınırlandırmasına ilişkin Uluslararası Hukuk kurallarının gelişim ve buna bağlı olarak geçirdiği değişimin yarattığı güçlükler bir yana, bölgenin karmaşık fizikî ve siyasi coğrafyası, çatışan menfaatler, kıyı devletleri arasındaki mevcut ciddi uyuşmazlıklar² ve özellikle bölgede bulunduğu söylenen petrol, Doğu Akdeniz deniz yetki alanları sınırlandırmasını taraflar arasında her an tırmanmaya açık ve uzun vadeli bir sorun haline getirmiştir. Bölgedeki bu sınırlandırma sorununu en çok etkileyen uyuşmazlıklardan birisi Kıbrıs uyuşmazlığıdır. Doğu Akdeniz deniz yetki alanları uyuşmazlığının önemli bir bölümünün Kıbrıs uyuşmazlığının denize yayılmasından kaynaklandığını söylemek mümkün ve gerekli görünmektedir.

1 Yunanistan Radyo-TV Kurumu (ERT), “Kıbrıs, Petrol Yatakları için Deniz Dibi Sismik Araştırmalara Başlıyor” başlıklı haberde uydu fotoğraflarında GKRY’ye ait bölgelerde petrol yatakları bulunduğu dair önemli belirtiler bulunduğu belirtilmiştir, 24 Ağustos 2001.

2 İsrail-Filistin, İsrail-Lübnan, Türkiye-Yunanistan, KKTC (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)-GKRY gibi.

Yarı kapalı bir deniz olan Akdeniz, Doğu ve Batı havzaları olmak üzere iki büyük havzadan oluşmaktadır. Doğu Akdeniz Havzası, Batı Akdeniz Havzası'ndan Tunus'taki Bon Burnu ile İtalya'da Sicilya Adası'nın batıya uzanan ucunda Lilibeo Burnu arasında çizilen hat ile ayrılır³.

Değerlendirmemize konu olacak uyuşmazlık, Libya-Mısır kara sınırının Akdeniz kıyılarına ulaştığı noktadan geçen 25° 08' 00" D boylamının doğusunda ve Ege Denizi dışında⁴ kalan kıta sahanlığı alanlarının sınırlandırılması ile ilgilidir. Çalışmamızda "Doğu Akdeniz olarak anılan yer Yunanistan, Türkiye, Suriye, İsrail, Filistin, Mısır, KKTC ve GKRY kıyıları ile çevrilidir. Ayrıca, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin karasuları taleplerinden mahfuz tutulmuş deniz alanlarına sahip GKRY sınırları içindeki Akrotiri ve Dikelya İngiliz Üslerinin durumu da incelenmeye muhtaçtır.

Doğu Akdeniz'de Yunanistan ve özellikle GKRY'nin inisiyatifinde ortaya çıkan gelişmeler, bu iki devletin bölgede sahip olabilecekleri kıta sahanlığı/münhasır ekonomik bölge (MEB) alanlarını başta Türkiye ve Mısır olmak üzere adaları bulunmayan kıtasal kıyı devletleri aleyhine en büyük yüz ölçümüne ulaştırmak istediklerini göstermektedir. Doğu Akdeniz'de hakim kılınmak istenen bu politikaların gerçekleşmesi halinde ortaya çıkacak sonuç Harita I'de net bir şekilde görülmektedir. Çalışmada bir taraftan Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanlarını, Rodos (Rhodes), Meis (Castellorizzo) ve Kıbrıs adaları ile Anadolu ortay hattının kuzeyine hapseden ve geriye kalan geniş deniz alanlarını Yunanistan'ın Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpethos), Rodos (Rhodes) ve Meis

3 International Hydrographic Organizations, Names and Limits of Oceans and Seas, special publication No. 23, 4th edition, June 2002, English version, final draft, p. 3-14.

4 Türkiye açısından Ege Denizi'ni Akdeniz'den ayıran hukukî bir sınır bulunmamaktadır. Uluslararası Hidrografi Bürosu tarafından yayımlanmış olan SP-23 "Limits of the Oceans and Seas" adını taşıyan belgede yer alan haritada gösterilen sınırın Türkiye açısından bağlayıcı bir yanı yoktur.

(Castellorizzo) adalarının güney, Mısır ve GKRY'nin batı kıyıları arasında sınırlandıran bu anlayışın Uluslararası Hukuka aykırı olduğu savunulmuş diğer taraftan da, Uluslararası Hukuka uygun bir sınırlandırmanın nasıl olması gerektiği (bkz. Harita IV, V) konusunda fikir yürütülmüştür.

Türkiye açısından Doğu Akdeniz kıta sahanlığı sınırlandırması üç ayrı bölgede değerlendirilebilir. Birinci bölge, Türkiye, KKTC ve Suriye, kıyıların bulunduğu bölgedir. İkinci bölge, Türkiye ve KKTC kıyıların bulunduğu bölgedir. Üçüncü bölge ise, Türkiye, Yunanistan, KKTC, GKRY ve Mısır kıyıların bulunduğu bölgedir. Çalışmada sadece bu son bölge üzerinde durulmuştur.

1. Bölgede Türkiye'nin taraf olduğu yürürlükteki sınır andlaşmaları.

Türkiye ile yukarıda anılan devletler arasında bölgede kıta sahanlığına ilişkin herhangi bir deniz sınırlandırması yoktur. Bununla beraber, Yunanistan'ın iddiaları sebebi ile Türkiye ile Yunanistan arasında açıklığa kavuşturulması gereken hususlar olduğunu söylemek gerekir. Türkiye ile Yunanistan arasında da her hangi bir kıta sahanlığı sınırlandırması andlaşması bulunmamaktadır. Son derece dar iki bölge dışında Türkiye ile Yunanistan arasında denizde sınır çizilmemiştir⁵.

Bu dar alanlara ilişkin sınır parçalarından ilki, kuzeyde Meriç Nehri'nin ağzında karasularının yan sınırı⁶ ile ilgilidir. Sorunlu olmakla birlikte konumuz itibarıyla bu incelemeye dâhil edilmemiştir.

5 Amerika Birleşik Devletleri de bu yönde görüş açıklamıştır, bkz. Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın NIMA'ya (National Imagery & Mapping Agency, Maritime Safety Information Center) çektiği 26 Haziran 2001 tarihli faks mesajı.

6 Lozan Muahedesi 24 Temmuz 1923, Türkiye-Yunanistan Tahdidi Hudut Komisyonu *Komisyon Kararları Protokolü*, Ankara 1945, s. 14; *Traité de Lausanne du 24 Juillet 1923, Commission de délimitation de la frontière Gréco-Turque Protocole des Conclusions de la Commission*, Athènes 1926, s. 15.

İkinci sınır parçası ise Meis (Castellorizzo) ile Anadolu sahilleri arasındadır. Türkiye ile İtalya arasında yapılmış 4 Ocak 1932 tarihli bir sözleşme bulunmaktadır. “Anadolu Sahilleri ile Meis (Castellorizzo) Adası Arasındaki Ada ve Adacıkların ve Bodrum Körfezi Karşısındaki Adanın Ciheti Aidiyeti Hakkındaki İtilafname”⁷ başlığını taşıyan bu andlaşma onaylanmış ve Milletler Cemiyeti’ne tescil ettirilmiştir. Daha sonra, 1947 tarihli Paris Barış Andlaşması⁸ ile Menteşe Adaları ve Meis (Castellorizzo) İtalya’dan alınıp Yunanistan’a verilince, Yunanistan İtalya’nın halefi olarak bu andlaşmaya taraf olmuştur. İlgili sahamız olan Girit’ten (Crete) Kıbrıs’a kadar uzanan bölgede Türkiye ile Yunanistan arasında başka bir sınır bulunmamaktadır.

Yunanistan ayrıca 28 Aralık 1932 tarihli bir andlaşmadan söz etmekte ise de, bu metin Türkiye ile Yunanistan arasında hiçbir zaman geçerli bir andlaşma haline dönüşmemiştir. Metin, devletlerin andlaşmayla bağlanma iradelerinin açıklandığı onay işlemine konu olmamıştır. Sözleşme olduğu iddia edilen bu metin, imzalandığında yürürlükte olan ve tescil edilmeyen andlaşmaların geçerli olmayacağını öngören Milletler Cemiyeti (MC) Misakı Md. 18’e rağmen, MC’ye tescil ettirilmemiştir.

4 Ocak 1932 Andlaşması Md. 5, doğuda Ulu Burnu (Tuğ Burnu) ile batıda Çatal Ada’nın (Volo Adası) üç mil güneyinde bir noktaya kadar, Meis (Castellorizzo) Adası ile çevresindeki ada, adacık ve kayalıklarla Türkiye arasındaki sınırı bizzat saptamaktadır. Bununla beraber sınırın niteliği açıklığa kavuşturulmamıştır⁹. Md. 5/1’de, sınırın Türkiye ile Yunanistan

7 Anadolu Sahilleri ile Meis (Castellorizzo) Adası Arasındaki Ada ve Adacıkların ve Bodrum Körfezi Karşısındaki Adanın Ciheti Aidiyeti Hakkındaki İtilafname’nin metni için bkz. *R.G.*, 25 Ocak 1933, S. 2313, s. 2173-2174.

8 Paris İtalyan Barış Andlaşması’nın metni için bkz. *Treaties and Other International Acts Series* no 1648; 49 UNTS 3.

9 **Scovazzi, T.**, “Maritime Limits and Boundaries in the Aegean: Some Maps with Legal Commentaries” in *Aegean Issues: Problems-Legal and Political Matrix*, s. 90.

arasında karasuları sınırı olduğu vurgulanmıştır¹⁰. Buna karşılık Md. 4 ve 5'in son paragraflarında sınırın sadece bölgedeki ada ve adacıkların hakimiyetini belirlediği vurgulanmıştır¹¹.

Anılan hükmün en son cümlesinde, Ulu Burun (Tuğ Burnu) ile Çatal Ada civarında belirlenen noktadan sonra "Türkiye ile İtalya arasında asla münakaşaya dâhil bulunmayan umumi hududu bahri"den söz edilmektedir¹². Yunan tarafı¹³ bu noktadan hareketle, 28 Aralık 1932 Mutabakat Zaptı'nın, 4 Ocak 1932

- 10 Anadolu Sahilleri ile Meis (Castellorizzo) Adası Arasındaki Ada ve Adacıkların ve Bodrum Körfezi Karşısındaki Adanın Ciheti Aidiyeti Hakkındaki İtilafname Md. 5/1 hükmü şöyledir:
"Yüksek Akit taraflar karasularının tahdidi berveçhiati tespit etmekte ke-zalik mutabık kalmışlardır"
- 11 Anadolu Sahilleri ile Meis (Castellorizzo) Adası Arasındaki Ada ve Adacıkların ve Bodrum Körfezi Karşısındaki Adanın Ciheti Aidiyeti Hakkındaki İtilafname Md. 4 hükmü şöyledir:
"Şurası mukarrerdir ki işbu mukavelenamede tarif edilen tahdidi meyah hattının iki tarafında bulunan bilumum ada ve bulumum adacıklar ve kayalıklar, isimleri orada zikredilmiş olsun veya olmasın, bu ada, adacık ve kayalıkların kain olduğu mıntıkanın kendi hakimiyeti altında bulunduğu devlete aittir".
"Yüksek Akitler tarafından, iki tarafında bulunan adaların ve adacıkların ciheti aidiyetini tayin maksadı ile, işbu maddede tarif edilmiş bulunan hattı hudut, ..."
- 12 Anadolu Sahilleri ile Meis (Castellorizzo) Adası Arasındaki Ada ve Adacıkların ve Bodrum Körfezi Karşısındaki Adanın Ciheti Aidiyeti Hakkındaki İtilafname md. 5/son hükmü şöyledir:
"...şarkta Tuğ Burnu cenubunda üç mil mesafede bulunan bir noktada ve garpta Volo Adası'nın cenubundan üç mil mesafede bulunan bir noktada Türkiye ile İtalya arasında asla münakaşaya dahil bulunmayan umumi hududu bahri ile birleşir."
- 13 Yunanistan Ege Kıta Sahanlığı Davası sırasında, avukatları aracılığı ile bu bölgede karasularını yalnızca 4 Ocak 1932 Andlaşmasının sınırlandırdığını ileri sürerek 1947'de Mentеше Adalarının Yunanistan'a geçmesi ile söz konusu andlaşmanın halefi olduğunu bildirmiştir. Bununla beraber, Kardak Krizinden sonra Yunan Dışişleri Bakanlığının müşavirleri tarafından yapılan çalışmalar da dâhil olmak üzere pek çok çalışmada ve yine Yunan Dışişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan ya da yayımlattırılan broşürlerde 28 Aralık 1932 metninin giderek artan bir şekilde esas alındığı görülmektedir.

Andlaşması'nın eki olduğunu iddia etmekte ve bu metinde yer alan sınırın, Menteşe Adaları bölgesinde Türk Yunan siyasi sınırı olduğunu ileri sürmektedir.

Yunanistan Paris Barış Konferansında İtalya'dan kendisine devredilen Menteşe Adalarını belirlemek üzere 28 Aralık 1932 metnine atıf yapılmasını önermiştir. Sovyetler Birliği, Yunanistan'ın bu önerisine metin MC'ye tescil ettirilmediği için karşı çıkmıştır. Konferansta Yunan teklifinin taslaktan çıkartılmasına karar verilmiş, Yunanistan ise 28 Aralık 1932 zaptının 4 Ocak andlaşmasının eki olduğunu ileri sürmek yerine sessiz kalmıştır. Böylece Yunanistan 28 Aralık 1932 zaptının geçerli bir belge olmadığını üstü örtülü bir şekilde kabul etmiştir¹⁴.

2. Yunanistan'ın görüş ve uygulamaları.

Yunanistan karasularının genişliği 6 mildir¹⁵. Ayrıca, karasularının deniz yatağında ve altında ve karasularının dışında ada kıyılarına bitişik deniz yatağında ya da altında 200 m. derinliğe kadar ya da bunun ötesinde üzerindeki suların araştırma ve işletmeye elverişli olduğu derinliğe kadar, uluslararası sözleşmelerle kabul edilen kıta sahanlığında münhasır hakları olduğunu kabul eden bir yasası bulunmaktadır¹⁶.

Yunanistan, Türkiye'nin Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) ve Meis (Castellorizzo), hattının güneyinde kıta sahanlığı haklarını elinden alacak bir anlayış oluşturmaya çalışmaktadır. Yunanistan bu çabalarını diplomatik girişimlerine de yansıtmıştır. Bir taraftan Türkiye'nin

14 Daha ayrıntılı bilgi ve kaynaklar için bkz. **Başeren, S. H.** *Ege Sorunları*, TÜDAV yayınları, No: 25, Ankara 2006, s. 62-63.

15 Compulsory Law No. 230 of 17 September / 13 October 1936 concerning the establishment of the territorial sea of Greece, Efimeris tis Kiverniseos, No. 325, of 13 October 1936. s. 2387 http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/GRC_1936_Law.pdf 16.01.2010.

16 Decree-Law No. 142/1969 Concerning Exploration for and Expotation of the Mineral Resources in the Sea-Bed and the Beds of Lakes, bkz http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/GRC_1931_Decree.pdf 16.01.2010.

GKRY-Mısır Andlaşmasına¹⁷ itiraz etmek için verdiği 2 Mart 2004 tarih ve 2004/Turkuno DT/4739 sayılı notasına¹⁸ atıfta bulunarak verdiği notada¹⁹ iddialarını ortaya koymuş; diğer taraftan da, kıta sahanlığı sınırlandırması yapmak için Mısır ile görüşmeler yapmaya başlamıştır.

Söz konusu nota ile “Yunanistan, ‘bölgedeki ilgili devletler’den²⁰ biri olarak, (kıta ya da adalara ait) kıyıları karşılıklı devletler arasında kıta sahanlığı ya da MEB sınırlandırmasının ilgili Uluslararası Hukuk kurallarına uygun olarak eşit mesafe/ortay hat ilkesi esasında yapılması gerektiğine dair eski pozisyonunu tekrar ettiğini; bunun, Kıbrıs Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında kabul edilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşması dahil yaygın ve uzun süre devam eden devlet uygulamaları ile teyit edildiğini” bildirmektedir.

Yunanistan bu notası ile hiçbir kayda tabi tutulmaksızın adalara da tam olarak kıta sahanlığı verilmesini istemekte, Türkiye ile arasındaki kıta sahanlığı sınırının Meis (Castellorizzo) dahil

- 17 Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, metin için bkz. *Law of the Sea Bulletin*, Vol. 52, 2003, s. 45-47; <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/EGY-CYP2003EZ.pdf>. 16.01.2010 Andlaşma metni için bkz. EK-I, ileride s. 104-106.
- 18 Information note by Turkey, concerning its objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, 2 Mart 2004 tarih ve 2004/Turkuno DT/4739 sayılı nota, metin için bkz. *Law of the Sea Bulletin*, Vol. 54, 2004, s. 127; nota metni için bkz. EK-II, Lâhika I, ileride s. 107.
- 19 Note verbale dated 24 February 2005 addressed to the Secretary-General concerning Turkey’s objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003, *Law of the Sea Bulletin*, No. 57, 2005, s. 129; nota metni için bkz. EK-II, Lâhika III, ileride s. 110.
- 20 Türkiye, 2 Mart 2004 tarih ve 2004/Turkuno DT/4739 sayılı Notasında, 32° 16’ 18” meridyeninin batısında MEB ve kıta sahanlığı sınırlandırmasının ‘bölgedeki ilgili devletler’ arasında hakça ilkelere dayalı andlaşmalarla gerçekleştirilmesi gerektiğini bildirmiştir.

en yakın Yunan adaları ile Anadolu arasından geçen ortay hatta dayandırılmasını istemektedir²¹. Böylece, Türkiye'yi Rodos (Rhodes) ve Meis (Castellorizzo) adaları ile Anadolu arasında çizilen ortay hatların kuzeyine hapsettikten sonra güneyde kalan geniş deniz alanlarında kıta sahanlığı ve MEB'i Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) ve Meis'in (Castellorizzo) güney kıyıları ile Mısır'ın kıyıları arasında sınırlandırmaya çalışmaktadır.

Diğer taraftan Yunanistan Mısır ile bu kıta sahanlığı sınırlandırması yapma isteğini hayata aktarmak için Mısır ile görüşmelere de başlamıştır. Yunanistan Meis (Castellorizzo) Adası'na kıta sahanlığı açısından tam etki tanımak, yani Meis (Castellorizzo) ile Mısır arasında kıta sahanlığı sınırlandırması yapacak kadar Meis'e (Castellorizzo) kıta sahanlığı tanımak isteyince, Mısır'ın Türkiye'yi incitmek istemediğini söylediği ve görüşmelerin bir neticeye ulaşmadan sona erdiği bildirilmiştir²². Bununla beraber, Yunanistan'ın Girit (Crete), Kaşot (Çoban,

21 Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Yorgo KUMÇAKOS, 14 Kasım'da MALENE OSTERVOLD adlı Norveç araştırma gemisinin Meis'in (Castellorizzo) güneydoğusunda Yunan karasuları dışındaki bölgeye Türkiye için jeofizik araştırmalar yapmak üzere geldiğini, Deniz Hukuku ve Uluslararası Hukuk çerçevesinde bölgenin büyük bölümünün Yunan kıta sahanlığı içersinde olduğu için harekete geçip Ankara ve Oslo nezdinde girişimlerde bulunduklarını ve bunun üzerine MALENE OSTERVOLD gemisinin bölgedeki faaliyetlerine son verdiğini bildirmiştir, (Anadolu Ajansı, 15 Kasım 2008). Atina Haber Ajansı, MALENE OSTERVOLD gemisi ile birlikte gelen Türk fırkateyni GEDİZ ile bölgede bulunan POLEMİSTİS'in söz konusu deniz alanlarında egemenlik hakkının kime ait olduğuna ilişkin haberleşme yapıldığını bildirmiştir, (Anadolu Ajansı, 15 Kasım 2008). Ethnos Gazetesinde yayımlanan bir habere göre, MALENE OSTERVOLD gemisi arama işlemlerine son vereceğini açıklamadan önce araştırma boyunca aşmaması gerektiğini düşündüğü sınırların neresi olduğu konusunda Atina'dan bilgi istemiştir. Norveçli kaptana ve Norveç hükümetine "Meis (Castellorizzo)'ın batısında yapılacak her arama için Yunanistan'ın izni gerektiği" bildirilmiştir, (Ethnos Gazetesi 17 Kasım 2008).

22 Gounaris, M., "The Particularity of the Aegean Sea and the New Regulation of the International Law of the Sea", in *Mediterranean Sea and the Aegean*. s. 29.

Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) ve Meis (Castellorizzo) hattını kendi ilgili kıyısı kabul ederek Mısır ile kıta sahanlığı/MEB sınırlandırması yapmak için girişimlerini sürdüreceğini tahmin etmek zor değildir. Yunanistan'ın Mısır ile çizmeye çalıştığı tahmin edilen bu sınır Harita I üzerinde gösterilmiştir. Yunan Dışişleri Bakanlığı kaynakları, Yunanistan ile Mısır ve Libya arasında kıta sahanlığının belirlenmesi ve devamında da karasularında 6 mil sınırında kalarak MEB belirlenmesi için görüşmelerin ilerlediğini, Libya ile bir, Mısır ile iki istikşafi görüşme yapıldığını açıklamışlardır²³.

Northern Access isimli geminin araştırma sahasının²⁴ gösterdiği gibi GKRY'nin hiç değil ise başlangıçta Yunanistan ile koordineli hareket etmediği, Yunanistan'ın da Türkiye'nin GKRY faaliyetlerine gösterdiği tepkiler²⁵ karşısında GKRY'ye sınırlı bir destek verdiği düşünülmüştü²⁶. Bugün Yunanistan'ın Rodos (Rhodes) ve Meis (Castellorizzo) adaları ile Anadolu ortay hattını Türkiye-Yunanistan kıta sahanlığı sınırı kabul ederek Türkiye'yi Akdeniz'den dışlama politikalarını, GKRY'nin Meis'ten (Castellorizzo) sonra Anadolu-Kıbrıs ortay hattını esas alarak sınırın Antalya açıklarında Türkiye'ye çok az bir kıta sahanlığı bırakacak şekilde Kıbrıs Adası'na uzatılmasını öngören politikalarının tamamladığı görülmektedir.

23 “Yunanistan 12 mil uygulamayı bırakıyor mu?”, *Eleftherotypia*, 5 Şubat 2007.

24 NIMA'nın 552/2002 ve 590/2002 (54,56) sayılı Hydrolant Mesajlarında GKRY bandıralı Northern Access adlı geminin 11-19 Mart 2002 tarihleri arasında 35° 30' 00" K ve 32° 30' 00" K enlemi ile 027° 50' 00" D ve 029° 20' 00" D boylamları arasında belirlenen sahada jeofizik araştırmalar yapacağı ilan edilmiştir. Northern Access filen anılan bölgede üzerinde sarı çakarlı fener bulunan 8.800 m. uzunluğunda bir kablo çekerek ve taşıdığı ses topu ile patlamalar gerçekleştirerek araştırma seyrine çıkmıştır. Northern Access'in akıl dışı ihtirasları temsil eden araştırma sahasına Türkiye dışında ilgili kıyı devletlerinden tepki gelmemiştir.

25 Bkz. ileride s. 32-33

26 Benzer yorumlar için bkz. *Kathimerini Gazetesi*, 4 Şubat 2007; K. ÖZERSAY'ın “Petrol Krizi” başlıklı beyanati, *Türk Ajans Kıbrıs* 2 Şubat 2007. Yunanistan'ın tepkisi için bkz. *Eleftherotipia Gazetesi*, 1 Şubat 2007.

Harita I, It is a map which increases the continental shelf/EEZ areas to largest extent

Harita I, Yunanistan ve GKRY'nin Doğu Akdeniz'de sahip olabilecekleri kıta sahanlığı/MEB alanlarını en büyük yüz ölçümüne çıkaran bir harita. GKRY-Mısır, GKRY Lübnan ve Yunanistan'ın Mısır ile çizmeye çalıştığı tahmin edilen MEB sınırları. Söz konusu sınırlar orijinal haritada yoktur, sonradan işlenmiştir. Bkz. <http://www.eurocean.org/contents.php?id=392>, 13.07.2007, **Kepecioğlu, H.**, Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları, Harp Akademileri Komutanlığı yayınları, İstanbul 2008, s. 35'den naklen.

3. GKRY uygulama ve politikaları.

GKRY'nin karasularının genişliği 12 mildir²⁷; 200 m. derinlik ya da işletilebilirlik esasında kıta sahanlığına sahip olduğunu öngören bir yasaya²⁸ sahiptir. Başsavcılık tarafından 1972'de verilen bir mütalaada, Uluslararası Adalet Divanı (UAD)'nın Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı Uyuşmazlığı'nda verdiği kararın ötesindeki deniz alanlarının, eğer Kıbrıs'ın deniz altında doğal uzantısını oluşturuyorlarsa, kıta sahanlığı olarak görülebileceği bildirilmiştir.²⁹ Kıbrıs ile karşılıklı sahilleri olan devletlerin kıta sahanlığı dış sınırının, Kıbrıs ile ilgili devlet tarafından aksine karar verilmedikçe, ortay hattın ötesine geçmeyeceği hüküm altına alınmıştır (Md. 2). Ayrıca GKRY Mayıs 1993'de esas hatlarını Birleşmiş Milletler (BM)'ye bir dizi koordinat ve bir harita üzerinde çizilmiş olarak bildirmiştir³⁰.

GKRY, 5 Nisan 2004 tarihli Resmi Gazetesinde yayınlanarak yürürlüğe giren yasalarla 24 mil genişliğinde bitişik bölge³¹ ve 200 mil genişliğinde MEB³² ilan etmiştir. Her iki yasasında da,

27 Territorial Sea Law, No. 45 of 1964 metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1964_Law.pdf 16.01.2010.

28 Continental Shelf Law No. 8 of 5 April 1974 metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1974_Law.pdf 16.01.2010.

29 Information concerning the outer limit of the continental shelf, see for the text. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1972_ContinentalShelf.pdf 16.01.2010.

30 Legal Information Relevant to the United Nations Convention on the Law of the Sea, Cyprus, Geographical coordinates showing baselines for measuring the breadth of the territorial sea, Text transmitted by the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations in a note verbale, Ref. No. 2001/254, dated 3 May 1993, *Law of the Sea Bulletin*, No. 24, December 1993, p. 6-9.

31 A Law to provide for the proclamation of the contiguous zone by the Republic of Cyprus, 2nd April 2004, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_cz_proclamation.pdf 16.01.2010; 5 Nisan 2004 tarihli GKRY Resmi Gazetesi.

32 A Law to provide for the proclamation of the exclusive economic zone by the Republic of Cyprus, 2nd April 2004, <http://www.un.org/Depts/los/LE->

bölgedeki ülkelerin karşılıklı kıyıları söz konusu olduğunda, bu ülkeler arasında anlaşma sağlanana kadar ortay hattın geçerli sınır olacağı hususu belirtilmektedir.

3.1. GKRY'nin girişimleri ve sorunun ortaya çıkışı.

GKRY Ticaret, Sanayi ve Turizm Bakanı ROLANDIS, GKRY-Mısır görüşmelerine ilişkin haberlerin basına yansımalarından sonra³³ 11 Eylül 2002 tarihinde yaptığı açıklamada; MEB sınırlandırması ile ilgili olarak hazırlanan taslağın GKRY Bakanlar Kurulunda uygun görüldüğünü, bu tasarı ile ilgili olarak Mısır ile görüşmelerde bulunulacağını ve andlaşmanın muhtemelen bir hafta sonra imzalanacağını bildirmiştir. GKRY ile Mısır arasında MEB Sınırlandırmasına İlişkin Andlaşma 17 Şubat 2003 tarihinde imzalanmış ve Şubat 2004'de de BM'ye tescil ettirilmiştir.

Andlaşma ile sınırlandırmanın 1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (BMDHS)'nin referans kabul edildiği belirtilerek yapıldığı, sekiz coğrafi koordinat kullanılarak³⁴ Mısır-GKRY sahilleri arasında, kuzeybatı-güneydoğu yönünde uzanan ortay hatla örtüşen bir sınır çizildiği, sınırın en kuzey noktasının

GISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_eez_proclamation.pdf 16.01.2010; 5 Nisan 2004 tarihli GKRY Resmi Gazetesi.

33 GKRY Hükümet Sözcüsü Kıbrıs deniz alanlarındaki petrol yatakları konusunda, Hükümeti'nin Suriye'den sonra Mısır, Lübnan, İsrail ve muhtemelen Libya ile de temaslarda bulunacağını söylemiştir. Yunanistan'ın *Makedonya Haber Ajansı'nın (MPE)* 24 Ağustos 2001 tarihinde "Papa-petru ve Rolandis'in Petrol Yatakları Konusundaki Açıklamaları" başlıklı haberi.

34 GKRY-Mısır MEB sınırı koordinatları.

NOKTA	ENLEM (K)	BOYLAM (D)
1	33° 45' 00"	030° 05' 00"
2	33° 34' 00"	030° 28' 30"
3	33° 30' 40"	030° 36' 40"
4	33° 21' 20"	031° 07' 00"
5	33° 11' 30"	031° 36' 30"
6	33° 07' 20"	032° 01' 20"
7	33° 00' 40"	032° 31' 00"
8a	32° 53' 20"	032° 58' 20"

33° 45' 00" K enlemi üzerinde yer aldığı görülmektedir. GKRY-Mısır MEB sınırı, söz konusu koordinatlar uygulanarak Harita I ve IV üzerinde gösterilmiştir³⁵.

GKRY, Mısır ile MEB sınırlandırması andlaşmasını imzaladıktan sonra, çalışmalarını Lübnan üzerinde yoğunlaştırmış ve 17 Ocak 2007 tarihinde GKRY-Lübnan MEB sınırlandırması andlaşmasının³⁶ imzalanmasını sağlamıştır. Harita I ve IV'de GKRY-Lübnan MEB sınırına da yer verilmiştir.

GKRY Parlamentosu GKRY-Mısır ve GKRY-Lübnan MEB andlaşması imzalandıktan sonra 26 Ocak 2007 tarihinde bir yasa kabul ederek Kıbrıs Adası'nın güneyinde çizilen sınırların içerisinde 13 adet petrol arama ruhsat sahası ilan etmiştir³⁷. Bu sahalardan beş tanesi Türk kıta sahanlığına taşmakta, diğerlerinde ise KKTC'nin de hakları bulunmaktadır (bkz. Harita IV). GKRY'nin söz konusu sahalarda ruhsat vermek için açtığı ihalede merkezi Norveç'te bulunan DNO Oil, merkezi Birleşik Arap Emirliklerinde bulunan Larsen Oil Gas ve merkezi İngiltere'de bulunan Increase Oil Recover şirketlerinin oluşturduğu bir konsorsiyum, 6 ve 11 numaralı sahalar için teklif vermiş sonra tekliflerini geri çekmişlerdir. Merkezi ABD'de bulunan Noble Energy şirketi ise, 12 numaralı saha için teklif vermiştir. GKRY basınında GKRY'nin Noble Energy şirketi ile ön anlaşmaya

35 GKRY-Mısır MEB sınırı, *Law of the Sea Bulletin*, Vol. 52, 2003, s. 45-47'de yayımlanan GKRY-Mısır Andlaşması'nın 2 numaralı ekinde yer alan BM Okyanus İşleri ve Deniz Hukuku Bölümü, Hukuk İşleri Ofisi tarafından çizilen haritada da gösterilmiştir, bkz. EK-I. s. 106.

36 Agreement Between the Government of the Republic of Lebanon and the Government of the Republic of Cyprus on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone; Andlaşma metni için bkz. EK-I, ileride s. 130-133.

37 Bu düzenleme GKRY basınında geniş yankı bulmuştur. "Deniz Dibiindeki Petrol ve Doğalgaz Yataklarının Aranması ve Bu Yataklardan İstifadeyi Düzenleyen Yasa Rum Meclisinden 26 Ocak 2007 Tarihinde Geçirildi" başlıklı bir haberde, bu yasayla birlikte petrol çıkarma ve istifade etme konusunda Rum yönetimi ile ticari iş birliği yapmak isteyen kuruluşların taleplerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi mekanizmasının da yasalaştırıldığı bildirilmiştir, *Politis Gazetesi*, 27 Ocak 2007. Ruhsat bölgelerinin koordinatları için bkz. <http://www.mcit.gov.cy/mcit/mcit.nsf/All/DF23BB4BFAFA614CC22572AE00220E5A?OpenDocument>

vardığına ve Noble Energy'nin 12 numaralı sahada petrol aramak için faaliyete geçeceğine dair haberler yayımlanmaktadır.³⁸

3.2. GKRY'nin görüşleri.

Türkiye BM Deniz Hukuku Bülteninde yayınlanmasını temin ettiği bir nota³⁹ ile GKRY-Mısır MEB sınırlandırması andlaşmasını tanımadığını bildirmiştir. GKRY de konu ile ilgili görüşlerini aynı yoldan uluslararası kamu oyuna duyurduğu 28 Aralık 2004 tarihli notasında⁴⁰ açıklamıştır. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Hükümeti olarak diğer bir egemen devlet olan Mısır Arap Cumhuriyeti ile dört yüz deniz milinden daha yakın olan ilgili kıyıları arasında kalan MEB sınırlandırması için hukuki egemen haklarını kullandıklarını iddia etmiştir. Sınırlandırmayı yaparken Uluslararası Hidrografi Örgütünün ilgili el kitabında toplanmış olan uluslararası kabul görmüş teknik metod ve teferruata tam anlamıyla uyduklarını ileri sürmüştür. Sınır çizgisinin uzunluğunu belirlerlerken üçüncü kıyı devletlerinin haklarına zarar verecek sahalara uzanmaktan kaçındıklarını iddia etmiştir. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin, 1974'de kıta sahanlığını beyan eden bir Kanun çıkarttığını ve Mayıs 1993'de "Birleşmiş Milletler Okyanus İşleri ve Deniz Hukuku Bölümüne" (Bulletin No. 24, Aralık 1993) esas hatlarını gösteren bir dizi koordinat ve haritayı sunduğunu, Türkiye'nin itiraz etmediğini, Uluslararası Hukuka göre bu uygulamaların diğerleri yanında *inter alia* bu hak taleplerinin zımnen tanınmasına ve Kıbrıs Cumhuriyeti'nin hukuka uygun olarak talep ettiği bu deniz alanlarına hak kazanmasına yol açtığını iddia etmiştir.

38 ABD'nin GKRY nezdindeki Büyükelçisi Frank URBANCIC bir Amerikan şirketinin en kısa zamanda Kıbrıs'ın güneybatı kıyılarında doğalgaz ve petrol arama çalışmaları yapmaya başlayacağını açıklamıştır, Cumhuriyet, 29 Mayıs 2009 Cuma.

39 Türkiye'nin 2 Mart 2004 tarih ve 2004/Turkuno DT/4739 sayılı notası.

40 Statement of the position of the Government of the Republic of Cyprus, dated 28 December 2004, with respect to the information note by Turkey, concerning the latter's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003, Text communicated by the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations in a note verbale dated 28 December 2004, *Law of the Sea Bulletin*, No. 57 2005, s. 124-125; nota metni için bkz. EK-II, Lâhika II, ileride s. 108-109.

GKRY ayrıca 2 Mart 2004 tarih ve 2004/Turkuno DT/4739 sayılı Türk notasında yer alan “32° 16’ 18” meridyeninin batısında MEB ve kıta sahanlığı sınırlandırmasının bölgedeki ilgili devletler arasında hakkaniyete uygun andlaşma ile gerçekleştirilmesi gerektiği” cümlesi ile ilgili olarak; 32° 16’ 18” meridyeninin batısında andlaşma ile sonuca ulaşmayı ima eden bu tür iddiaların, uluslararası örf ve adet hukukuna ve 1982 BMDHS’ye (md. 56, 71 ve 121’e) ve UAD’nin hükümlerine aykırı olarak adaların ve daha fazlası egemen ada devleti Kıbrıs Cumhuriyeti’nin herhangi bir deniz alanına sahip olmaktan yoksun bırakılmasını kabul etmek ile aynı anlama geldiğini söylemiştir. Sözleşme md. 74 ve 83’ün kıyıları karşılıklı ya da bitişik devletler arasında sırasıyla kıta sahanlığı ve MEB sınırlandırmasının “Hakkaniyete uygun bir çözüme ulaşmak için Uluslararası Adalet Divanı Statüsü md. 38’de işaret edildiği gibi Uluslararası Hukuka uygun olarak andlaşmalarla gerçekleştirilmesini” öngördüğünü, Türkiye’nin Sözleşmenin ilgili hükümlerine karşı önyargılı tutumu ile sınırlandırmanın Uluslararası Hukuka uygun olarak anlaşmalarla gerçekleştirilmesi yükümlülüğünü kasten ortadan kaldırdığını ileri sürmüştür. Türkiye’nin asılsız iddiaları ile herhangi bir hukuki temeli olmaksızın üçüncü devletlerin örneğin Kıbrıs Cumhuriyeti’nin, Mısır Arap Cumhuriyeti’nin ve muhtemelen ilgili hale gelecek diğer devletlerin hukuki egemen haklarına müdahale etmeye çalıştığını, bu girişimin özellikle bu devletlerin Sözleşmeye göre Uluslararası Hukuka uygun olarak anlaşma ile MEB sınırlandırma hakkına kast ettiğini, bu nedenle Türk argümanlarının hukuken geçersiz olduğunu iddia etmiştir.

Türkiye’nin 4 Ekim 2005’de bu iddialarını reddetmesinin⁴¹ ardından GKRY 19 Ekim 2006 tarihli notasında⁴²; Türkiye’nin “Uluslararası Deniz Hukukunun genel ilkelerinden birisine

41 Note verbal, dated 4 October 2005 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary General of The United Nations, *Law of the Sea Bulletin*, Vol. 59, s. 34; nota metni için bkz. EK-II, Lâhika IV, ileride s. 111.

42 Note verbale dated 19 October 2006 from the Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General of the United Nations, *Law of the Sea Bulletin* (February, 2007) No. 62, 2006, s. 164, nota metni için bkz. EK-II, Lâhika V, ileride s. 112.

göre, Akdeniz gibi kapalı ya da yarı kapalı bir denize kıyısı olan devletlerin, haklarını kullanır, yükümlülüklerini yerine getirirken birbirleriyle işbirliği yapmak mecburiyetinde” oldukları tezini kabul ettiğini beyan etmiştir. Bu ifadeden, Türkiye’nin Uluslararası Kamu Hukukunun yerleşik normlarına göre Kıbrıs Cumhuriyeti’ni bir devlet olarak tanımakta uluslararası toplumun geri kalanı ile hemfikir olduğunu çıkardığını ve Kıbrıs’ın meşru hükümeti ile benzer şekilde sınırlandırma konusunda anlaşmaya varmak için yapıcı ikili görüşmelere girmesini beklediklerini kaydetmiştir.

GKRY’nin ruhsat sahaları ilanı üzerine Türk Dışişleri Bakanlığı konunun siyasi ve hukuki boyutlarına dikkat çeken bir açıklama⁴³ yapmıştır. Buna karşılık GKRY de 31 Ocak 2007 tarihinde BM Genel Sekreteri’ne ve Güvenlik Konseyi Başkanına yazdığı bir mektupta⁴⁴ konuyla ilgili iddialarını ortaya koymuştur. Kıbrıs Cumhuriyeti Hükümeti’nin ilgili kararlarının 1982 BMDHS’den kaynaklanan egemenlik hakları ile tamamen uyumlu olduğunu⁴⁵ söylemiştir. Kıbrıs uyuşmazlığı ile ilgili bilinen GKRY görüşlerini tekrar edip Kıbrıs Cumhuriyeti’nin kıta sahanlığı ile MEB’i üzerinde sözde hakları olduğunu ileri sürerek Türkiye Cumhuriyeti’nin aslında “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin” statüsünü hukukileştirmeye çalıştığını iddia etmiştir. Türkiye’nin Kıbrıs Cumhuriyeti’nin kıta sahanlığı ya da

43 Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığının “Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin Doğu Akdeniz’deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili anlaşmalar yapma gayretleri hakkındaki” 30 Ocak 2007 ve 18 numaralı basın açıklaması; metin için bkz EK-IV, s. 134.

44 UN Doc. A/61/726-S/2007/52, Identical letters dated 31 January 2007 from the Permanent Representative of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General and the president of the security Council, nota metni için bkz. EK-II, Lâhika VII, ileride s. 116-117.

45 GKRY BM Genel Sekreterliğine gönderdiği 6 Ağustos 2007 tarihli bir başka mektubunda, (UN. Doc. A/61/1020-S/2007/474, bkz. EK III, Lâhika IX ileride s. 120-121) daha ayrıntılı bir şekilde, Sözleşmeye ya da genel Uluslararası Hukuka göre Kıbrıs’ın MEB’inde ve kıta sahanlığında bulunan doğal kaynakları araştırma ve işletme egemen hakkının sorgulanamayacağını, Kıbrıs’ın MEB’inde hidrokarbon araştırılması ve işletilmesi amacıyla ruhsat vermek için uluslararası ihale açarken Uluslararası Hukuka tamamen uygun egemen bir hak kullandığını iddia etmiştir.

MEB'i içinde gaz ve petrol üzerinde hak ve menfaat iddiasının 1982 BMDHS'nin ilgili hükümleri ve BM Andlaşması dahil olmak üzere Uluslararası Hukukta yeri olmadığını⁴⁶ iddia etmiştir. Türkiye'nin Uluslararası Hukuk kurallarına göre kendi kıyıları ile bitişik ya da karşılıklı olmayan alanlarda ne olursa olsun Kıbrıs Cumhuriyeti ile komşuları arasındaki kıta sahanlığı ya da MEB sınırlandırmalarına karşı çıkmaya hakkı olmadığını⁴⁷ öne sürmüştür. Kıbrıs Hükümeti'nin, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Adan'ın etrafını çevreleyen deniz alanları ve oradaki doğal kaynaklar üzerindeki egemenliğinden şüphesi olmadığını ve Türkiye Cumhuriyeti'nin aksine her iddiasını reddettiğini, Kıbrıs Cumhuriyeti Hükümeti'nin Güvenlik Konseyi'ne ve diğer uluslararası organlara başvurmak dahil uygun yollardan haklarını korumaya kararlı olduğunu bildirmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin Türk Dışişleri Bakanlığının yukarıda sözü geçen bildirisinde ifade edilen Kıbrıs sorununun çözümü ile ilgili gecikmiş olduğunu iddia ettiği hassasiyetlerine gelince, bu neticenin Türk kavgacılığının, tehditlerinin ve şantajlarının teşhir edilmesi ile değil gerekli siyasi iradenin gösterilmesi ile elde edilebileceğini iddia etmiştir.

Daha sonra, Türkiye BM daimi temsilcisi eliyle BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon'a bir mektup⁴⁸ göndermiştir. Mektup özetle Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de ve menfaatlerini korumakta kararlı olduğu bildirilmiştir.

Bunun üzerine, GKRY BM Genel Sekreterliğine gönderdiği 6 Ağustos 2007 tarihli bir başka mektubunda⁴⁹ daha önce

46 GKRY BM Genel Sekreterliğine gönderdiği 6 Ağustos 2007 tarihli bir başka mektubunda (UN. Doc. A/61/1020-S/2007/474) Kıbrıs sularında hukuk hak iddiasının uygunsuz ve tahrik edici olduğunu iddia etmiştir.

47 GKRY BM Genel Sekreterliğine gönderdiği 6 Ağustos 2007 tarihli bir başka mektubunda (UN. Doc. A/61/1020-S/2007/474) konuya tekrar değinerek, ilgili Uluslararası Hukuka göre, Türkiye'nin kendi kıyıları ile bitişik ya da karşılıklı olmayan alanların sınırlandırılması olaylarında hukuki bir menfaati bulunmadığını iddia etmiştir.

48 Letter dated 23 July 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, nota metni için bkz. EK-II, Lâhika VIII, ileride s. 118-119.

49 UN. Doc. A/61/1020-S/2007/474.

açıkladığı pozisyonunu muhafaza ettiğini bildirdikten sonra, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de hak ve menfaatlerini korumakta kararlı olduğunu bildirmesinin yeni bir kuvvet kullanma tehdidi olduğunu ve Türkiye'nin dış ilişkilerinde hukukilikten ve meşruluktan ne kadar uzak kaldığını gösterdiğini iddia etmiştir.

4. Mısır'ın uygulamaları ve GKRY-Mısır MEB Sınırlandırma Andlaşması.

Mısır, 1958'den bu yana 12 mil genişliğinde karasuları uygulamasını sürdürmektedir⁵⁰. 1990 Yılında çıkartılan bir Başkanlık Kararnamesi ile düz esas hatlarını ilan etmiştir⁵¹. Aynı zamanda 200 m. ya da işletilebilir derinliğe kadar kıta sahanlığı haklarını kullanacağını öngören bir düzenlemeye sahiptir⁵². Ayrıca, BMDHS'yi onaylarken 26 Ağustos 1983'de BMDHS Bölüm V ve VI hükümleriyle Akdeniz ve Kızıldeniz'de karasularının ötesinde kendisine verilen MEB'e ilişkin haklarını kullanacağını, Sözleşme'ye göre MEB'de haklarını kullanıp yükümlülüklerini yerine getirirken diğer devletlerin hak ve yükümlülüklerine gereken saygıyı göstereceğini ve Sözleşme hükümlerine uygun hareket edeceğini, MEB'inin sınırlarını Sözleşme'de ortaya konan kurallara göre belirleyeceğini beyan etmiştir⁵³.

50 Decree concerning the Territorial Waters of the Arab Republic of Egypt of 15 January 1951, as amended by Presidential Decree of 17 February 1958, metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONAND-TREATIES/PDFFILES/EGY_1958_Decree.pdf 16.01.2010.

51 Decree of the President of the Arab Republic of Egypt, No. 27(1990) Concerning the baselines of the maritime areas of the Arab Republic of Egypt, 9 January 1990, metin için bkz. *Law of the Sea Bulletin*, No. 16, 1990, s. 3-11; ABD Mısır'ın ilan ettiği bu düz esas hatları protesto ederek tanımadığını bildirmiştir, American Embassy Cairo Note delivered June 13, 1991, State Department telegram 188615, June 8, 1991, American Embassy Cairo telegram 11009, June 19, 1991.

52 Presidential Decision No 1051 of 1958 concerning the Continental Shelf. metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/EGY_1958_Decision.pdf 16.01.2010.

53 Declarations (upon ratification of the United Nations Convention on the Law of the Sea, of December 10, 1982), entered into force August 26, 1983, *United Nations-C.N. 272. 1983. Treaties-16* (Depositary Notification-

Mısır, kendi MEB'inde bulunan doğal gaz kaynaklarını uzun süredir işletmektedir. GKRY-Mısır andlaşmasının imzalanmasından önce Mısır'ın GKRY Büyükelçisi basına sık sık beyanatlar vererek; kendi ülkesiyle GKRY'nin doğal gaz sahasında ortak işletmeler oluşturmalarının söz konusu olduğunu, henüz bu konuda bir andlaşma bulunmamakla beraber bir düzenleme yapılabileceğini, BMDHS'ye taraf iki devlet arasında çıkabilecek uyuşmazlıkların kolayca çözülebileceğini, kıta sahanlığı ve MEB'in belirlenmesi konusunda iş birliği yapmaya hazır olduklarını beyan etmiştir. Mısır, müzakere açısından tanınan tek bir "Kıbrıs" olduğunu ve bu devleti (GKRY) muhatap alacağını bildirmiştir. Bunu, Mısır ve GKRY basınında 14 Şubat 2003 tarihinde çıkan GKRY Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanı'nın 17 Şubat 2003 tarihinde Mısır'ın başkenti Kahire'yi ziyaret edeceğine ve bu ziyaret sırasında GKRY ile Mısır arasında MEB sınırlandırması andlaşmasının imzalanacağına dair haberler izlemiştir.⁵⁴

Bu gelişme üzerine, 15 Şubat 2003 tarihinde Türk Dışişleri Bakanlığı yetkilileri Ankara'daki Mısır Büyükelçisi ile bir görüşme yaparak, Türkiye'nin konuya ilişkin tutum ve endişelerini dile getirmişlerdir. Bu çerçevede; GKRY'nin Kıbrıs Adası'nın tamamını temsil etmediği, Kıbrıs adına deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına yönelik sözleşme imzalayamayacağı, böyle bir gelişmenin Kıbrıs'ta barışa yönelik çabaları da olumsuz etkileyebileceği, öte yandan konunun Türkiye ve diğer bölge ülkelerinin hak ve çıkarlarını da doğrudan ilgilendirdiği, bu nedenlerle Mısır'dan GKRY ile deniz yetki alanlarının sınırlandırılması konusunda bir anlaşma yapmaktan kaçınmasının beklendiği yinelenmiştir.⁵⁵

Translated from Arabic by the United Nations) metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/convention_declarations.htm#Egypt%20Upon%20ratification 16.01.2010.

54 **Kaya, Ş.** *Uluslararası Deniz Hukuku Kapsamında Doğu Akdeniz Sorunları*, (basılmamış yüksek lisans tezi), Ankara 2007, s. 38.

55 *Ibid.* s. 37.

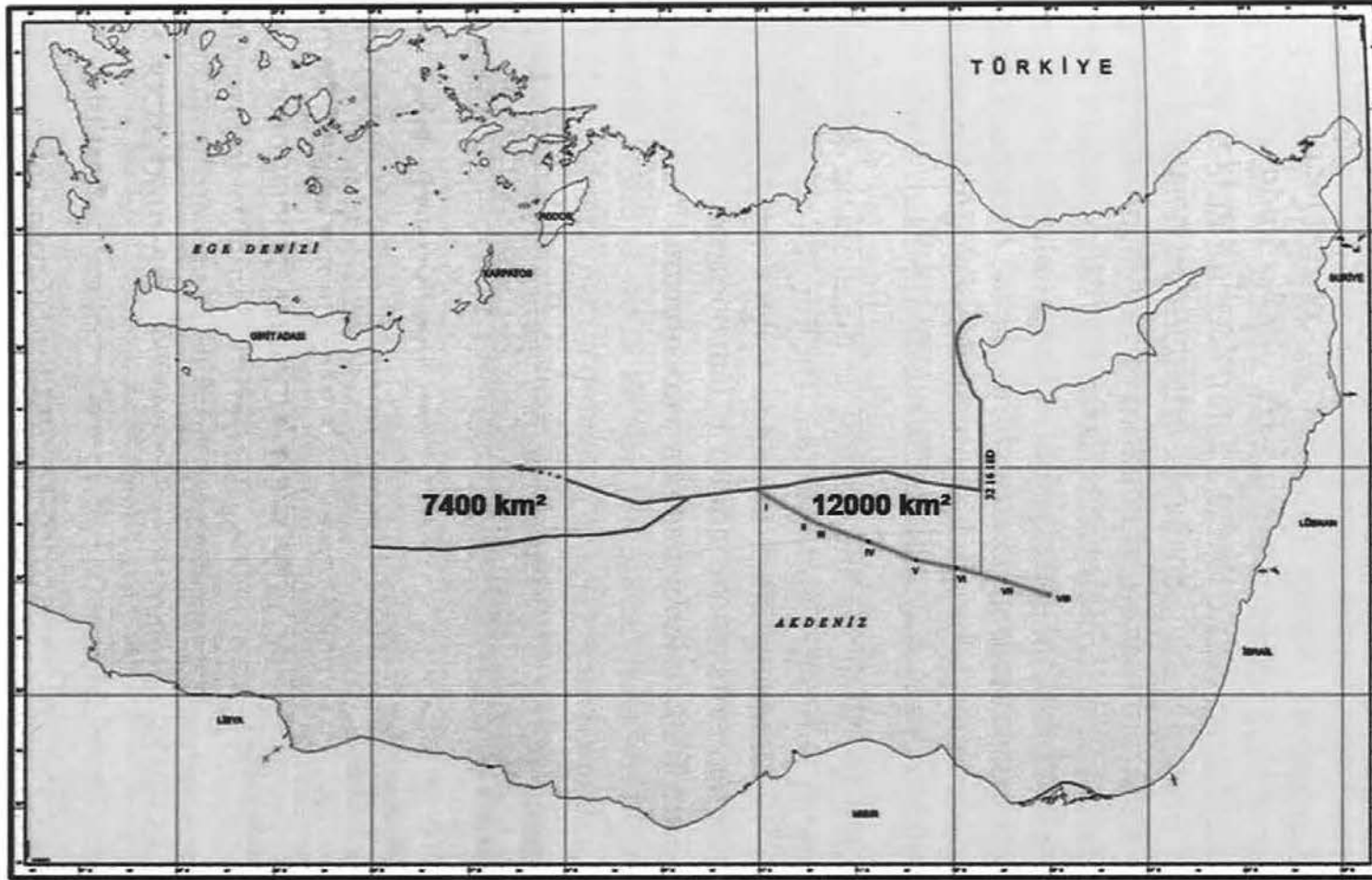
Türkiye'nin Kahire Büyükelçisi de, 16 Şubat 2003 tarihinde Mısır Dışişleri Bakanlığı temsilcisi ile görüşerek, Türkiye'nin konuya ilişkin görüşlerini dile getirmiştir. Mısır temsilcisi, görüşmede GKRY ile MEB sınırlandırması konusunda bir anlaşma imzalanacağı haberlerini doğrulamış, ancak bu anlaşmanın teknik nitelikli bir sözleşme olduğunu ve siyasi bir yönünün bulunmadığını belirtmiştir. Ayrıca, Kıbrıs Adası ile Mısır arasında bir sınırlandırma yapılması gerektiğini, kendilerinin de bu sınırlandırmayı uluslararası alanda tanınan hükümet ile yapmak durumunda olduklarını, Kıbrıs sorununa müdahil olma gibi bir niyetleri bulunmadığını, Mısır'ın Türkiye de dahil diğer komşuları ile de benzer anlaşmalar gerçekleştirme arzusunda olduğunu, GKRY ile imzalanacak anlaşmanın Kıbrıs Adası'nın kuzey kısmını ilgilendirmediğini ifade etmiştir.⁵⁶

Türkiye tarafından yapılan girişimlere rağmen, GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında MEB sınırlandırmasını öngören andlaşma GKRY Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanı ve Mısır Dışişleri Bakanı tarafından 17 Şubat 2003 tarihinde imzalanmıştır⁵⁷.

GKRY Ticaret Sanayi ve Turizm Bakanı ROLANDIS daha sonra GKRY-Mısır MEB sınırlandırma andlaşmasının imzalandığını ilan etmek için yaptığı bir açıklamada; GKRY-Mısır Andlaşması'nın bu meyanda yapılan ilk andlaşma olduğunu, iki ülke arasında sınır olarak orta hattın belirlenmesinin GKRY için çok önemli olduğunu, bu andlaşma ile GKRY'nin bugün sahip olduğu deniz alanının dört katı fazlası bir alanda egemenlik haklarına sahip olacağını ifade etmiştir. Mısır'ın GKRY ile yaptığı MEB sınırlandırması andlaşmasında ortay hattı esas alması nedeniyle gerçekten de önemli kayıplara uğradığı görülmektedir. Türkiye kıyıları ile Mısır kıyıları arasında çizilecek ortay hat esas alınarak yapılacak bir sınırlandırma, Mısır'a mevcut duruma

56 Ibid., s. 39.

57 Metin için bkz. *Law of the Sea Bulletin*, Vol. 52, page 45-47; <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/EGY-CYP2003EZ.pdf>, 12.07.2006, Andlaşma metni için bkz. EK I, ileride s. 104-106.

Harita II, Mısır'ın MEB/kıtasahanlığı sınırını Türkiye yerine GKRY ile çizerek uğradığı ve aynı sınırın batıya doğru devamını Yunanistan ile çizmesi halinde uğrayacağı kayıplar.

bakarak yaklaşık 12.000 km² daha fazla kıta sahanlığı/MEB alanı verecekti. Mısır'ın toplam yüz ölçümünün %1'ine tekabül eden bu alan aynı zamanda Kıbrıs Adası'ndan⁵⁸ daha büyük bir sahadır.

Mısır, Yunanistan'ın Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) ve Meis (Castellorizzo) hattını kendi ilgili kıyısı kabul ederek yaptığı Mısır ile MEB/kıta sahanlığı sınırı çizme teklifini kabul eder ise sadece Türkiye açısından hüküm ifade etmeyecek Uluslararası Hukuka aykırı bir belge daha üretmiş olmakla kalmayacak ilave 7400 km²'lik bir alan daha kaybedecektir (bkz. Harita II). Buna karşılık Mısır Uluslararası Hukukun gereklerini dikkate alarak MEB/kıta sahanlığı sınırlandırmasını Türkiye ile yapar ise Anadolu kıyıları daha kuzeyde bulunduğu için ortay hat kuzeye doğru kayacak ve Mısır 7400 km²'lik bu kayıptan kurtulacaktır.

GKRY ile Mısır arasında petrol ve doğal gazın işletilmesi konusunda da iş birliği yapılmaktadır. Bu konuda ilk mutabakat muhtırası 19 Temmuz 2005 tarihinde GKRY'de Mısır Petrol Bakanı Sameh FEHMİ ile GKRY Ticaret Sanayi ve Turizm Bakanı Nikos ROLANDIS arasında imzalanmıştır⁵⁹. Daha sonra, Tasos PAPADAPOULOS'un 3-7 Mayıs 2006 tarihleri arasında Mısır Başbakanı Ahmet NAZİF'i ziyareti sırasında 4 Mayıs 2006 tarihinde Bilimsel Araştırma, Kültür, Enerji, Elektrik ile Petrol ve Doğalgaz alanlarında işbirliğini öngören beş adet ikili andlaşma imzalanmıştır⁶⁰.

Türk basınında dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah GÜL'ün GKRY-Mısır Petrol işbirliği anlaşmasının askıya alındığına dair bir açıklaması yayımlanmış⁶¹ ancak takip eden günlerde bu haber doğrulanmamıştır⁶².

58 Kıbrıs Adası'nın yüz ölçümü 9.245,88 km² (planimetrik-iki boyutlu), 9.521,85 km² (üç boyutlu).

59 *Simerini Gazetesi*, 25 Temmuz 2005; *Al-Ahram Gazetesi*, 20 Temmuz 2005.

60 *Al-Ahram Gazetesi*, 5 Mayıs 2006; *Fileleftheros Gazetesi*, 5 Mayıs 2006; *Türk Ajans Kıbrıs*, 5 Mayıs 2006 tarihli "PAPADAPOULOS'un Mısır'a Petrol Seferi... Anlaşmalar İmzalanıyor" başlıklı haberi.

61 *Doğan Haber Ajansının* 23 Mart 2007 tarihli "Mısır-Rum Petrol Anlaşması Askıda" başlıklı haberi.

62 *Cumhuriyet Gazetesi*, 24 Mart 2007; *Vatan Gazetesi*, 25 Mart 2007.

5. Lübnan, Suriye ve İsrail'in uygulama ve politikaları.

GKRY'nin yukarıda izah edilen politikaları doğrultusunda, kıta sahanlığı / MEB sınırlandırması için Lübnan, Suriye ve İsrail nezdinde de girişimlerde bulunduğu bilinmektedir.

Lübnan'ın⁶³ 1970-1975 yılları arasında Rus, İngiliz ve Amerikalı uzmanlara deniz ve karada petrol yatakları ile ilgili etüt çalışmaları yaptırdığı, etüt sonuçlarına göre petrol çıkarma maliyetinin petrolden elde edilecek gelirden fazla olması nedeniyle petrol arama faaliyetlerine son verdiği; 1975-1990 yılları arasında da iç harp ile uğraştığı için hiçbir petrol arama faaliyetinde bulunmadığı ve başka ülkelerin faaliyetlerine de katılmadığı görülmektedir. 1990 yılından itibaren gerek dinî cemaatler esasına göre oluşturulan koalisyon hükümetlerinin başarısızlığı, gerekse İsrail işgali ve İsrail işgaline karşı teşkil edilen silahlı örgütlerin varlığı gibi istikrarı olumsuz etkileyen nedenlerle stratejik kararlar alınamadığı, devletin ekonomik gücünün büyük yatırımlara yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca istikrarsızlık ortamından endişe duyan büyük iş adamlarının da yatırımdan ziyade ticarete yönelmesi gibi nedenlerle, petrol arama gibi uzun zaman ve büyük finansa ihtiyaç gösteren girişimlerde bulunulamadığı görülmüştür.

Bununla beraber GKRY, Mısır ile MEB andlaşmasını imzaladıktan sonra Lübnan nezdindeki girişimlerini yoğunlaştırmış, aynı amaçla yürüttüğü müzakereler çerçevesinde Lübnan ile 06 Ekim 2005 tarihinde MEB oluşturulması için "İş birliği Memorandumu" imzalamıştır⁶⁴.

GKRY'nin Lübnan ile deniz yetki alanlarını sınırlandırma andlaşması imzalama çalışmalarına ilişkin Türkiye'nin olumsuz yaklaşımı, Lübnan Başbakanı ve Dışişleri Bakanı'na iletilmiştir.

63 The width of the territorial waters of Lebanon is 12 miles. Legislative Decree No. 138 concerning territorial waters and sea areas of 7 September 1983, for the text see, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/LBN_1983_Decree.pdf 16.01.2010

64 *Fileleftheros Gazetesi*, 6 Ekim 2005. Rum Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanı Yorgos LILLIKAS, Rum Yönetimi ve Lübnan arasında MEB'e dair andlaşmanın çerçevesini belirleyecek iş birliği memorandumunun imzalandığını bildirmiştir.

Anılan girişimlere rağmen Rum ve Lübnan basınında 15-17 Ocak 2007 tarihleri arasında GKRY'nin Lübnan ile yürütmekte olduğu MEB sınırlandırma andlaşması müzakerelerinin imza aşamasına geldiğine ilişkin haberler yer almıştır. Bu gelişme üzerine Dışişleri Bakanlığı yetkilileri tarafından Ankara'da Lübnan Büyükelçisi ve Beyrut'ta Lübnan Dışişleri Bakanlığı nezdinde yeniden girişimlerde bulunulmuştur⁶⁵. Ancak yapılan görüşmeler sonrasında Beyrut'ta bir andlaşma imzalandığı öğrenilmiş⁶⁶, Lübnan'ın Sesi Radyosu da GKRY ile Lübnan arasında MEB sınırlandırma andlaşmasının 17 Ocak 2007 tarihinde imzalandığını duyurmuştur.

GKRY ile Lübnan arasındaki MEB Sınırlandırması Andlaşmasına⁶⁷ göre, her noktası tarafların esas hatları üzerindeki en yakın noktalardan eşit uzaklıkta olan ortay hat esas alınarak çizilmiştir. MEB sınırı, 1'den 6'ya kadar altı noktada belirlenmiştir⁶⁸. GKRY-Lübnan MEB sınırı, söz konusu koordinatlar uygulanarak Harita I ve IV üzerinde gösterilmiştir.

GKRY-Lübnan MEB Sınırlandırması Andlaşmasının imzalanmasından sonra Türk Dışişleri Bakanlığı tarafından Lübnan'ın Ankara Büyükelçiliği'ne verilen bir nota ile, bu Andlaşmanın Türkiye ve KKTC'nin Kıbrıs Adası'nın etrafındaki

65 Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın "Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Doğu Akdeniz'deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili andlaşmalar yapma gayretleri hk." 30 Ocak 2007 ve 18 numaralı basın açıklaması.

66 Ibid.

67 Andlaşma metni için bkz. EK III, ileride s. 130-133.

68 17 Ocak 2007 tarihli GKRY-Lübnan MEB sınırı anlaşmasının ekinde yer alan coğrafi koordinatlar.

NOKTA	ENLEM (K)	BOYLAM (D)
1	33° 38' 40"	033° 53' 40"
2	33° 51' 30"	034° 02' 50"
3	33° 59' 40"	034° 18' 00"
4	34° 23' 20"	034° 44' 00"
5	34° 39' 30"	034° 53' 50"
6	34° 45' 00"	034° 56' 00"

Kararlaştırılan ortay hat, İngiliz Admiralty tarafından yayımlanan 1/1.100.000 ölçekli ve 183 sayılı Hidrografik Deniz Haritasında mevcuttur.

deniz alanlarında mevcut hak ve menfaatlerini dikkate almadığı, GKRY'nin tek başına bütün Ada'yı temsil etme yetkisinin bulunmadığı bildirilmiş, her hal ve kârda böyle bir andlaşmanın yürürlüğe konulmaması talep edilmiştir⁶⁹. Lübnan'ın söz konusu Sınırlandırma Andlaşmasını onaylamamasında Türkiye'nin bu notasının etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Suriye, 1981'de karasularının genişliğini 35 mile çıkarmış⁷⁰ daha sonra 12 mile çekmiştir⁷¹. 200 m. ya da işletilebilir derinliğe kadar kıta sahanlığına sahip olduğunu hüküm altına alan bir düzenlemesi bulunmaktadır⁷². Suriye Doğal Kaynaklar ve Petrol Bakanı ile GKRY Ticaret Bakanı arasında yapılan görüşmelerden sonra 2001 yılı sonunda Suriye ile GKRY'nin kıta sahanlığı ve MEB'in sınırlandırılmasına ilişkin andlaşmayı imzalamayı umut ettikleri açıklanmıştır⁷³. Anılan andlaşmanın imzalanması bugüne kadar gerçekleşmemiştir. Son dönemdeki gelişmeler üzerine Türkiye ile yakınlaşan Suriye'nin kısa dönemde GKRY ile böyle bir andlaşma imzalamaktan kaçınacağı tahmin edilmektedir.

Bir süre öncesine kadar Filistin konusunun İsrail⁷⁴ ile

69 Türk Dışişleri Bakanlığının 30 Ocak 2007 tarihli basın bildirisi.

70 Law 37 of 16 August 1981 on extention of its territorial sea. metin için bkz. <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/STATEFILES/SYR.HTM> 20.11.2002.

71 Law No. 28 dated 19 November 2003 "Definition Act of Internal Waters and Territorial Sea Limits of The Syrian Arab Republic" http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/syr_2003e.pdf 16.01.2010.

72 Legislative Decree No. 304 of 28 December 1963 metin için bkz. <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/STATEFILES/SYR.htm>. 20.11.2002.

73 "Suriye ve GKRY Petrol Araştırma Projesinde Anlaştı", *Kathimerini Gazetesi*, 7 Ağustos 2001.

74 İsrail karasularının genişliği 12 mildir [Territorial Waters (Amendment) Law, 5750-1990 of February 1990]. Ülkesinin karasuları dışında üzerindeki suların derinliğinin doğal kaynaklarının işletilmesine izin verdiği yere kadar sahillerine bitişik deniz yatağı alanlarını ve altını kapsadığını öngören bir yasaya sahiptir (Submarine Areas Law of 10 February 1953). Metin için bkz. <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/STATEFILES/ISR.htm> 16.01.2010.

yapılacak kıta sahanlığı sınırlandırmasını olumsuz etkilemesi ve GKRY girişimlerini sonuçsuz bırakması olasılığı yüksek görünüyordu. Bununla beraber, GKRY ile Noble Energy Şirketinin Kıbrıs'ın sözde MEB'i içinde kalan ve Blok 12 olarak bilinen sahada kuyu açmak için ön anlaşmaya varmaları, GKRY-İsrail görüşmelerini tahrik etmiştir. Noble Enerji Şirketinin açacağı kuyunun çok miktarda petrol çıkartabileceği Blok 12, İsrail'in Hayfa Limanına 90 km. mesafede bulunmaktadır. GKRY basınında GKRY Hükümetinin İsrail ile görüşmeleri hazırlayacak yeni adımlar attığı haberleri geniş yer tutmaktadır⁷⁵.

GKRY ile İsrail arasında gerçekleştirilecek muhtemel bir MEB/kıta sahanlığı sınırlandırması andlaşmasının, Lübnan'ın GKRY ile imzaladığı andlaşmayı onaylamasına ve hatta GKRY ile Suriye arasında da bir MEB/kıta sahanlığı sınırlandırması andlaşması yapılmasına yol açabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

6. İngiltere'nin Durumu.

Türkiye, Yunanistan, İngiltere ve Kıbrıs tarafından 16 Ağustos 1960'da imzalanan Kurucu Andlaşma'nın ilgili hükümleri,⁷⁶ Kıbrıs Cumhuriyeti'ne, iki egemen İngiliz Üssü Akrotiri ve Dikelya topraklarından çizilen dört çizgi arasında kalan deniz sahasının, kendi karasularının bir parçası olduğunu ileri sürmeme mükellefiyeti getirmektedir. Andlaşma'nın bitişik iki ülke arasında karasularını sınırlandırdığını ileri sürmek yanlış olmayacaktır⁷⁷. Buna karşılık aynı Andlaşma'nın diğer deniz alanlarını da sınırlandırıp sınırlandırmadığı şüphelidir⁷⁸. Çizgiler

75 Annex to the letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN.Doc. A/63/828-S/2009/216, nota metni için bkz. EK-II, Lâhika XII, ileride s. 126-129.

76 16 Ağustos 1960'ta yürürlüğe giren "Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Kurulmasına Dair Andlaşma" Ek-A fasıl 3.

77 Bkz. Charney, I. J. and Alexander, M. L., *International Maritime Boundaries*, Vol II, 1991, s.1559; metin için bkz. 382 UNTS 10.

78 Bkz. Charney, I. J. and Alexander, M. L., (op. cit.) s. 1559.

arasındaki suların İngiliz karasuları mı yoksa açık deniz mi olduğu belli değildir. Hükümde karasularından başka diğer deniz alanlarına her hangi bir referans yapılmamıştır⁷⁹.

Bununla beraber, İngiltere'nin konuya ilgisiz kalması beklenmemelidir. Yunan basınında, İngiltere'nin Kıbrıs'taki üsleri vasıtasıyla Akdeniz'deki petrolde hak isteyebileceğine, Kıbrıs ve Yunanistan'ın MEB'inin belirlenmesinde söz sahibi olduğuna dair yorumlar yapılmaktadır⁸⁰. Daha da önemlisi Kıbrıs'taki diplomatik kaynakların "Londra'nın petrollerden pay almak üzere Kıbrıs'taki üsleri için egemen devlet haklarını talep etmeyi düşündüğünü" bildirdiği yazılmıştır.⁸¹ İngiliz Donanması'na ait "HMS Enterprise" isimli oşinografi ve hidrografi gemisinin 7-10 Şubat 2005 tarihleri arasında Akrotiri ve Dikelya üssü arasında Limasol açıklarında petrol araştırması yaptığı bildirilmiştir⁸².

Yine basında çıkan haberlere göre İngiltere bölgede varlığı söz konusu olan petrol ile ilgilenmediğini bildirmiştir. İngiltere'nin bu konudaki nihai tutumunu bölgede bulunacak petrol/gaz rezervlerinin büyüklüğünün belirleyeceğini düşünmek daha doğru görünmektedir.

7. Türkiye'nin görüş ve uygulamaları.

Türkiye 1958 Cenevre kıta sahanlığı Sözleşmesine ve 1982 BMDHS'ye taraf değildir. Ulusal hukukunda kıta sahanlığı ve MEB düzenlemeleri bulunmamaktadır. Karasularının genişliği ile ilgili ulusal düzenlemeleri ise biraz karmaşık bir görünüm arz etmektedir. Türkiye'nin karasularının genişliği 6 mildir ancak Karadeniz ve Akdeniz'de 12 mil uygulanmaktadır⁸³.

79 Ibid. s. 1560.

80 "Ege'deki siyah altına İngilizler de nişanlı", *Ta Nea Gazetesi*, 17 Şubat 2007.

81 "İngiltere Kıbrıs'ın petrollerini istiyor", *To Vima Gazetesi*, 11 Şubat 2007.

82 *Fileleftheros Gazetesi*, 27 Şubat 2005.

83 1964 tarih ve 476 sayılı Karasuları Kanunu'na göre Türkiye'nin karasularının genişliği 6 mildir. Ayrıca, aynı kanunda karasuları daha geniş olan devletlere karşı karasularının genişliğinin karşılıklılık ilkesine göre

476 sayılı eski Türk Karasuları kanununda hem normal esas hatlara hemde düz esas hatlara yer verilmiştir. Bu kanunun uygulanma yetkisi Bakanlar Kuruluna aittir. Halen yürürlükte olan karasuları kanununda ise yöntemden söz edilmeksizin esas hataları çizme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir. Bakanlar Kurulu bugüne kadar bu yetkisini kullanmamıştır.

Bazı kaynaklarda⁸⁴ Seyir Hidrografi Dairesi (SHOD) Başkanlığı'na atfedilen bir haritaya dayanılarak Türkiye'nin düz esas hatlar uygulamasına geçtiği ileri sürülmektedir. Bu iddia doğru değildir. Böyle bir harita hazırlanmış olsa bile Türkiye'nin esas hatları ile ilgili düzenleme yapma yetkisi SHOD Başkanlığı'na değil Bakanlar Kuruluna ait olduğu için Türkiye'yi bağlayacak bir hukuki değeri yoktur⁸⁵.

7.1. Türkiye'nin görüşleri.

Türkiye, GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında 17 Şubat 2003 tarihli Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşmasının gerçekleştirilmesinden sonra 2 Mart 2004 tarihinde verdiği bir nota ile konu ile ilgili görüşlerini açıklamıştır. Doğu Akdeniz'de özellikle 32° 16' 18" meridyeninin batısında kalan sahalarda MEB veya kıta sahanlığı sınırlandırmasının Türkiye'nin yerleşik Uluslararası Hukuktan doğan *ab initio* ve

belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre, Türk karasularının genişliği Ege'de 6 mil olurken Karadeniz ve Akdeniz'de 12 mil uygulanmıştır. Daha sonra 1982'de çıkartılan 2674 sayılı Karasuları Kanununa göre de Türk karasularının genişliği 6 mildir. Ayrıca, Bakanlar kuruluna belirli denizler için o denizler ile ilgili bütün durumları göz önünde bulundurmak ve hakkaniyet ilkesine uygun olmak şartı ile 6 milin üzerinde karasuları genişliği tespit etme yetkisi verilmiştir. Bakanlar Kurulu 1982 tarih ve 8/4742 sayılı bir kararname ile Karadeniz ve Akdeniz'de mevcut durumun sürdürülmesini kararlaştırmıştır.

84 The Geographer, Office of the Geographer, Directorate for Functional Research, Bureau of Intelligence and Research, International Boundary Study, Series A, Limits in the Seas, No. 32, Straight Baselines: Turkey, March 25, 1971, p. 3, <http://www.state.gov/documents/organization/61548.pdf> 16.01.2010.

85 **Pazarıcı, H.**, *Uluslararası Hukuk Dersleri*, Kitap II, B. 6, Ankara 1999, s. 251.

ipso facto mevcut hukuki egemen haklarını⁸⁶ ilgilendirdiğini beyan etmiştir. 32° 16' 18" Meridyeninin batısında MEB ve kıta sahanlığı sınırlandırmasının bölgedeki ilgili devletler arasında hakça (equity) ilkelere dayalı andlaşmalarla gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Uluslararası Hukuktan kaynaklanan bu sebeplerle, söz konusu andlaşmayı tanımadığını⁸⁷ ve deniz yatağı, deniz yatağının altı ve üzerindeki su kitlesi dahil olmak üzere 32° 16' 18" meridyeninin batısında sınırlandırma sahası ile ilgili tüm hukuki haklarını saklı tuttuğunu bildirmiştir. Son olarak da bir bütün olarak Kıbrıs'ı yani Kıbrıslı Türkleri ve Kıbrıslı Rumları birlikte temsil edecek hukuki ya da fiili tek bir otorite bulunmadığına işaret etmiştir.

Türkiye, GKRY'nin bu notası ile ilgili görüşlerini bildirmesinden sonra 4 Ekim 2005 tarihinde BM Genel Sekreterine bir mektup daha göndermiştir. Bu mektupta GKRY görüşleri reddettikten sonra, deniz alanlarının sınırlandırmasının tüm devletler için yükümlülükler yarattığını, Uluslararası Deniz Hukukuna göre Akdeniz gibi kapalı ya da yarı kapalı bir denize kıyısı olan devletlerin, haklarını kullanır, yükümlülüklerini yerine getirirken birbirleriyle işbirliği yapmak mecburiyetinde⁸⁸ olduklarını kaydetmiştir. Türkiye'nin GKRY-Mısır sınırlandırma

86 Bu konu Türkiye'nin 23 Temmuz 2007 tarihli notasında tekrar vurgulanmıştır, UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, para. 4.

87 GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında gerçekleştirilen MEB Sınırlandırma Andlaşması, Annan Planı Kuruluş Andlaşması EK V'de, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ni Bağlayan Uluslararası Andlaşmaların ve Hukuki Belgelerin Listesi'nde 541 belge referans numarası ile yer almıştır, bkz. s. 117/192; Türkiye Kıbrıs'taki yeni durum ve hususlarda anlaşmaya katılımının hiçbir şekilde işbu enstrumanın geçerliliğini veya yasallığını kabul ettiği anlamında yorumlanamayacağını belirtmiştir, bkz. dipnot 7, sh. 117/192.

88 Bu konu Türkiye'nin 23 Temmuz 2007 tarihli notasında tekrar vurgulanmıştır, Doğu Akdeniz gibi yarı kapalı denizlerde deniz sınırlandırmasının sadece bütün ilgili tarafların haklarına saygı göstererek ve rızalarına dayanan andlaşma ile gerçekleştirilebileceği, sözü geçen bölgede MEB ile ilgili böyle bir andlaşma bulunmadığı için GKRY'nin petrol araştırması dahil her hangi bir faaliyet göstermek için inisiyatif kullanamayacağı belirtilmiştir, UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, para. 3.

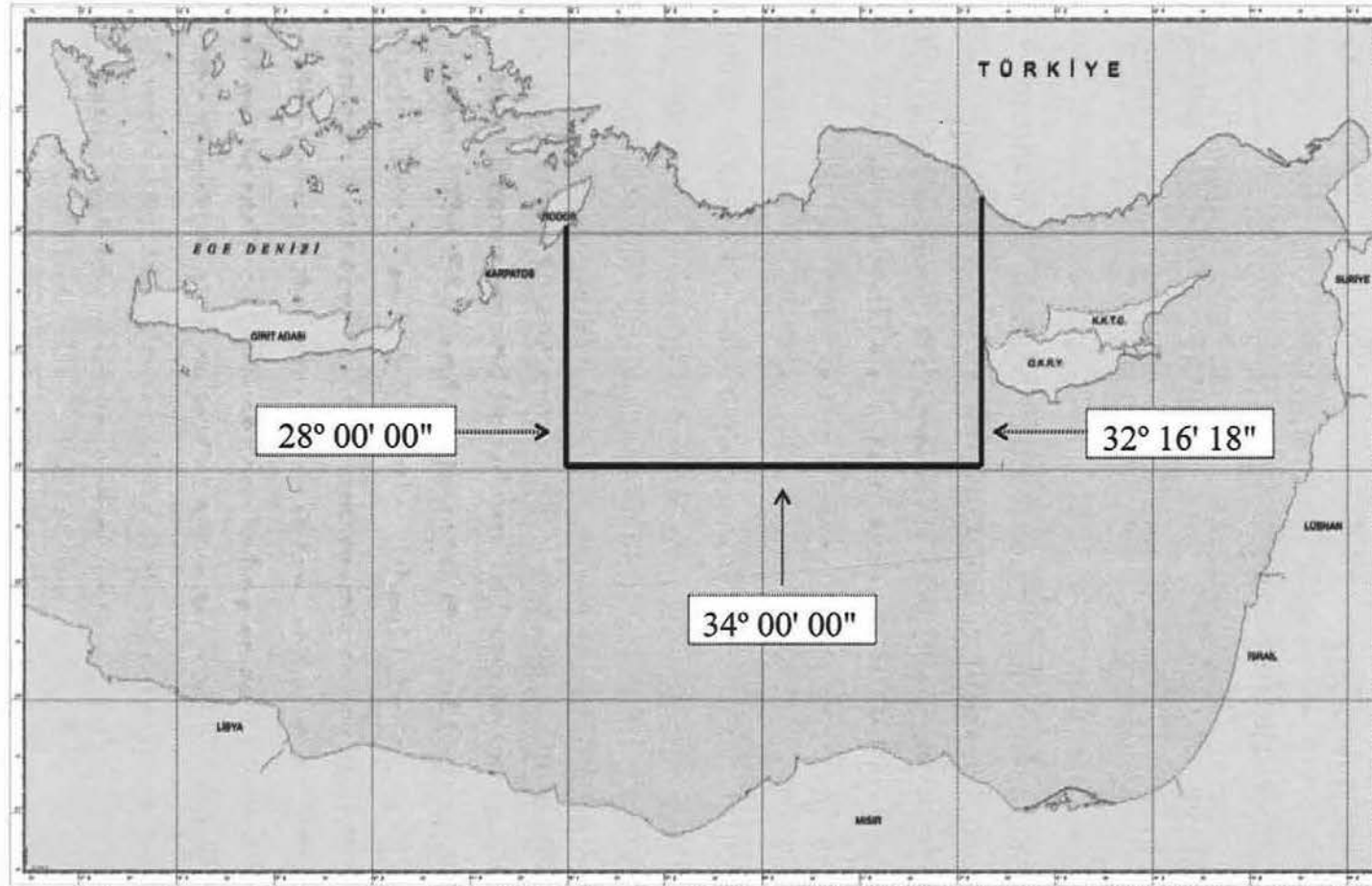
andlaşmasından müteessir olan bölgede kıyı devleti olduğundan yapılmak istenen bu sınırlandırma andlaşmasına itiraz etmeye hakkı olduğunu bildirmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, GKRY Meclisinde Kıbrıs Adası'nın deniz alanlarındaki petrol yataklarında arama yapılmasını düzenleyen bir yasanın kabul edildiğine ilişkin haberler üzerine konunun hukuki ve siyasi yönlerine bir kez daha dikkat çeken bir açıklama yapmıştır⁸⁹. Bu açıklamaya göre; Kıbrıs Adası'nın deniz alanlarında KKTC'nin de hak ve yetkileri bulunmaktadır. GKRY Ada'nın tümünü temsil etmediği için GKRY'nin konu ile ilgili çıkardığı yasaların ve yaptığı andlaşmaların⁹⁰ Türkiye Cumhuriyeti açısından bir hükmü bulunmamaktadır. Kıbrıs Adası'nın deniz alanlarında GKRY'nin vermeye teşebbüs edebileceği hükümsüz ruhsatlara⁹¹ dayanarak petrol-doğal gaz araştırmasıyla ilgili çalışmalar yapmayı düşünebilecek ülkeler ve şirketler, durumun hassasiyetini ve Ada'daki diğer kurucu halk olan Kıbrıs Türklerinin de iradesini dikkate almalı ve Kıbrıs meselesinin çözüm sürecine olumsuz etkide bulunacak girişimlerde bulunmamalıdır. Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin de meşru ve hukuki hak ve çıkarları vardır. GKRY'nin yapmaya niyet ettiği sınırlandırma andlaşmalarına konu deniz alanlarının bir bölümü bu hak ve çıkarları da ilgilendirmektedir (bkz. Harita IV). Türkiye Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarlarını korumakta kararlı olup, bunların aşınmasına yönelik teşebbüslere müsaade etmeyecektir.

89 Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığının "Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Doğu Akdeniz'deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili andlaşmalar yapma gayretleri hakkındaki" 30 Ocak 2007 ve 18 numaralı basın açıklaması.

90 Bu konu Türkiye'nin 23 Temmuz 2007 notasında da vurgulanmıştır, UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, para. 5.

91 Türkiye'nin 23 Temmuz 2007 tarihli notasında, GKRY'nin Uluslararası Hukuka aykırı olarak Adanın etrafında 13 petrol arama sahası belirleyen bir yasa kabul ettiği ve uluslararası bir ihale açtığı, Türkiye'nin itirazlarına rağmen ihale sürecinin sürdüğü ve 16 Ağustos 2007'de sonuçlanmasının beklendiği, bütün bu tasarrufların bölgede fiili durumlar yaratmayı amaçladığı ve tümü ile kabul edilemez olduğu bildirilmiştir. UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, para. 2.

Harita III, Türk Dışişleri Bakanlığı'nın Türk kıta sahanlığı olarak beyan ettiği alan. Bu alanın $28^{\circ} 00' 00''$ in batısında Ege'den gelen Türk-Yunan kıta sahanlığı sınırının Akdeniz'e ulaştığı yere kadar uzanacağı belirtilmiştir.

Türkiye ayrıca, Anadolu sahilleri ile 32° 16' 18" boylamı 34° 00' 00" enlemi ve 28° 00' 00" boylamı arasında kalan deniz alanlarının kendi kıta sahanlığı olduğunu ve 28° 00' 00" boylamının batısında Ege Denizi'ndeki Tür-Yunan kıta sahanlığı sınırının Akdeniz'e ulaştığı noktaya kadar batıya doğru uzanacağını bildirmiştir (Harita III).

7.2. Türkiye'nin uygulamaları.

Türkiye ve KKTC, kıta sahanlığına ilişkin bölgedeki haklarını korumaya yönelik politikalar izlemekte ve uygulamalar yapmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, 2 Temmuz 1974 tarih ve 7/8594 sayılı Kararname ile Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO)'na Rodos (Rhodes) Adası'nın güneydoğusunda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından belirlenen⁹² AR/TPO/IX/D numaralı petrol arama bölgesinde, anılan bölgenin Türk karasuları dışında ve Türk kıta sahanlığında bulunduğunu beyan ederek ruhsat vermiştir⁹³.

Bölgede sismik araştırma yapan Northern Access gemisine⁹⁴ 33° 40' 00" K, 029° 04' 00" D noktasında Türk savaş gemisi tarafından müdahale edilmiştir. Gemiye sismik araştırma yaptığı bölgenin Türk kıta sahanlığı olduğu, Türkiye'den izin almadan sismik araştırma yapamayacağı ve bölgeyi terk etmesi gerektiği bildirilmiştir. Bunun üzerine gemi bölgeyi terk etmiştir.⁹⁵ Geminin

92 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 1/7/1974 tarihli ve 37-628/05260 sayılı yazısı.

93 *Resmi Gazete (R.G.)*, 18 Temmuz 1974, No. 14949. Doğu Akdeniz'de 1974'te değiştirilen petrol arama ruhsat bölgesinin yaklaşık koordinatları:

NOKTA	ENLEM (K)	BOYLAM (D)
1	35° 55' 00"	028° 10' 00"
2	35° 55' 00"	029° 00' 00"
3	35° 35' 00"	028° 10' 00"
4	35° 35' 00"	029° 00' 00"

94 Bkz geride dn. 24.

95 ÜNAL Hasan, 17 Şubat 2007 tarihli Başkent TV'de yayınlanan program.

“PGS NOPEC” isimli bir Norveç şirketi adına araştırma yaptığı öğrenilmiş, bilahare Şirket yetkilileri Türk kıta sahanlığında izinsiz araştırma yaptıkları için özür dilemişlerdir.

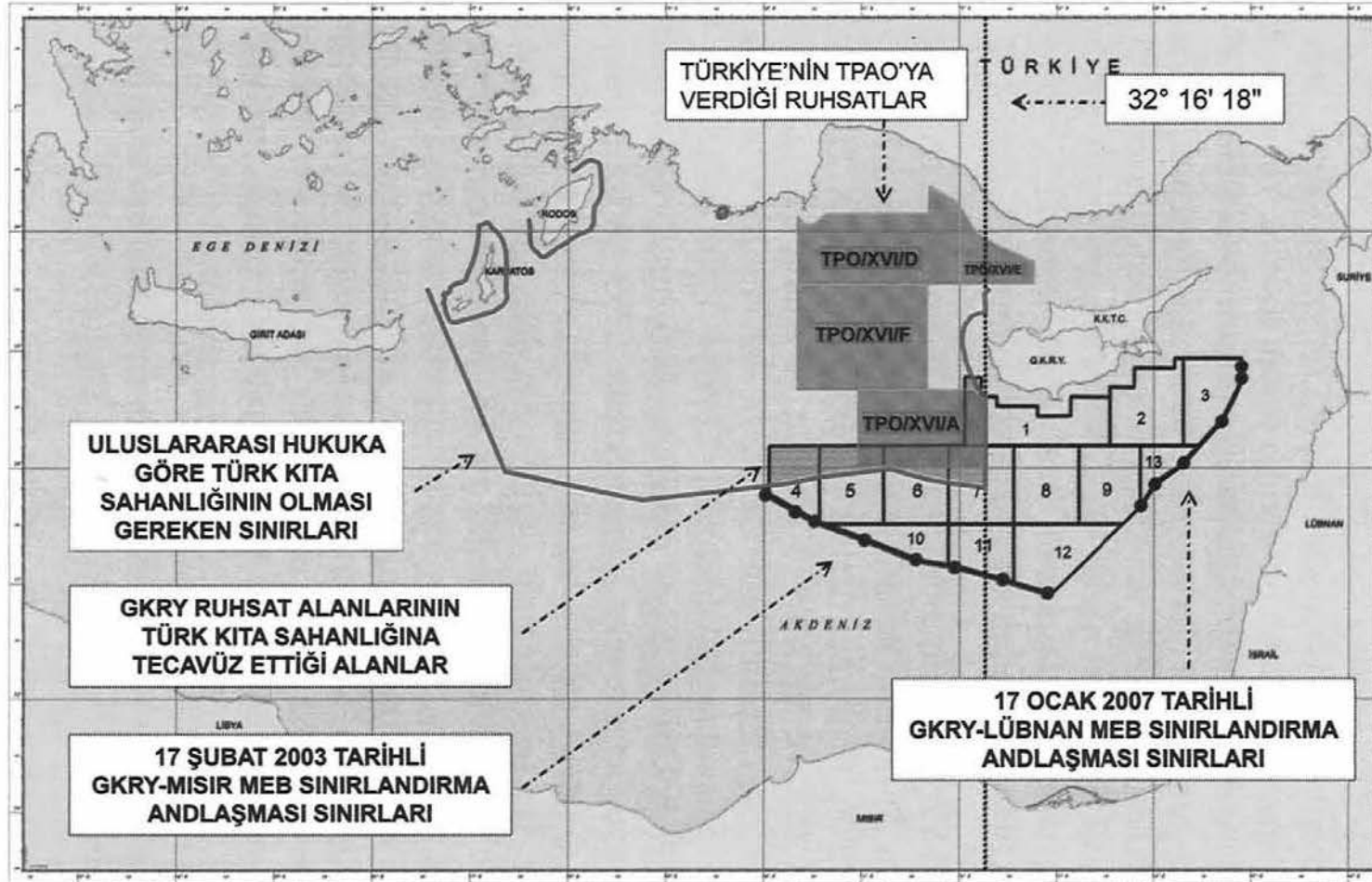
Bu olay, Kıbrıs Rum basınına da yansımıştır. Yunan Hava Kuvvetlerine ait uçakların Rodos (Rhodes)-Kıbrıs arasında sismik araştırma yapan bir gemiyi tespiti üzerine Yunan ve Rum yetkililerinin alarma geçtiği, yapılan araştırma sonucunda GKRY bayraklı geminin bir Norveç şirketi tarafından kiralandığının tespit edildiği, anılan şirketin amacının belirlenemediği, konuya ilişkin olarak AB’ye bilgi verildiği ve GKRY tarafından gemiyi kiralayan Rum şirketine anlaşmasını iptal etme direktifi verilmesiyle Norveçlilerin bölgeden ayrıldıkları bildirilmiştir⁹⁶.

Türkiye’nin şimdiye kadar attığı önemli adımlardan birisi 9 Ağustos 2007 tarihli Resmî Gazete ile gelmiştir. Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, TPAO’nun dört bölgedeki (TPO/XVI/A, TPO/XVI/D, TPO/XVI/E ve TPO/XVI/F) ruhsat ve arama izni taleplerini 9 Ağustos 2007 tarihli Resmî Gazete ile ilan etmiştir⁹⁷. Uluslararası Hukuk açısından bakıldığında, Türkiye ilgili bölgelerde kıta sahanlığı haklarına sahip olduğunu üstü örtülü olarak resmen uluslararası kamuoyuna bildirmektedir. TPO/XVI/A sahası, ilan edilen diğer üç sahaya bakarak stratejik önemi en büyük olan sahadır. Bu saha, doğuda Türkiye’nin daha önce batısında hak sahibi olduğunu ilan ettiği 32° 16’ 18” meridyenine, güneyde ise Anadolu ile Mısır kıyıları arasındaki ortay hatta dayanmaktadır. TPO/XVI/A bölgesi, doğuda 32° 16’ 18” meridyenine, güneyde ise Anadolu ile Mısır kıyıları arasındaki ortay hatta dayandığı noktalarda, Türk kıta sahanlığının ve münhasır ekonomik bölgesinin sınırlarını üstü örtülü olarak ama resmen çizmiştir.

TPO/XVI/A bölgesi, GKRY’nin ilan ettiği blokların Türkiye’nin hak sahibi olduğunu ilan ettiği alanlara tecavüz eden kısımlarını da içine almaktadır (bkz. Harita IV).

96 Güney Kıbrıs Rum kesiminde faaliyet gösteren basın organlarından yapılan derlemelerin yer aldığı *Türk Ajans-Kıbrıs’ın* 19 Mayıs 2002 tarihli bülteninde *Kipros Simera Gazetesinde* “Rodos ve Kıbrıs arasında sismik araştırma yapan gemi” başlığı altında yayımlanan haber.

97 9 Ağustos 2007 tarihli Resmî Gazete.

Harita IV, Türk kıta sahanlığı sınırları, GKRY-Mısır ve GKRY Lübnan MEB sınırları, GKRY Ruhsat blokları.

Türkiye Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün Denizcilere 545/08 sayılı ilanı ile Malene Ostervold isimli geminin 14 Kasım 2008'den itibaren ikinci bir duyuruya kadar 35° 35' 00" K(6)-029° 00' 00" D(1), 35° 35' 00" K(6)-030° 20' 00" D(5), 34° 00' 00" K(7)-029° 00' 00" D(1), 34° 00' 00" K(7)-030° 20' 00" D(5) noktaları arasında jeofizik araştırma yapacağı duyurulmuştur⁹⁸. Araştırma ilan edilen tarihte gerçekleştirilmiştir. Yunanistan'ın yaptığı müdahaleler üzerine⁹⁹ Türk Dışişleri Bakanlığı tarafından bir açıklama yapılarak, TPO tarafından Norveç bayraklı "M/V Malene Ostervold" isimli araştırma gemisi ile Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin deniz yetki alanları dahilinde, önceden yayınlanan seyir duyurusuyla (NAVTEX) ilan edilen araştırma sahası içinde 14-18 Kasım 2008 tarihleri arasında jeofizik araştırma faaliyetleri icra edildiği bildirilmiştir¹⁰⁰.

Bu durum Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de haklarına sahip olacağını, GKRY'nin vereceği ruhsatları tanımayacağını, bu ruhsatlara dayanarak sahada yürütülecek faaliyetlere müsaade etmeyeceğini ve müdahale edebileceğini göstermektedir.

8. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin durumu.

KKTC'nin karasuları genişliği 12 mildir¹⁰¹. Ayrıca, karasularının ötesinde kıta kenarının veya Kıbrıs Adasının doğal uzantısının dış sınırına kadar uzanan veya kıta kenarının veya Kıbrıs Adası'nın doğal uzantısının dış sınırının 200 mile kadar uzanmadığı yerlerde karasularını ölçülmeye başlandığı esas hatlardan itibaren 200 mile kadar uzanan su altı alanlarını deniz

98 Konu ile ilgili 30 Temmuz 2008 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi için bkz. 16 Temmuz 2009 tarih ve 27290 sayılı Resmi Gazete

99 İsminin açıklanmasını istemeyen bir savunma yetkilisi Reuters'e yaptığı açıklamada, bir Yunan fırkateyninin cumartesi günü erken saatlerde iki aracı durdurduğunu ve bölgeden ayrılmasını istediğini ancak bu isteğin reddedildiğini söyledi, REUTERS Haber Ajansı, 16 Kasım 2008.

100 Dışişleri Bakanlığı Sözcüsünün Bir Soruya Cevabı, 18.11.2008, <http://www.washington.emb.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=288>, 16.01.2010.

101 KKTC Karasuları Yasası, metin için bkz. R.G., 24 Haziran 2002.

yatağı ve toprak altlarını kıta sahanlığı olarak kabul eden bir Deniz Yetki Alanları Yasası bulunmaktadır¹⁰².

Dönemin KKTC Cumhurbaşkanı Rauf DENKTAŞ, konunun taşıdığı önem karşısında GKRY-Mısır MEB Andlaşması imzalanması öncesinde daha ilk açıklamalar yapılırken, KKTC'nin ilgi ve tutumunu ortaya koymuştur. DENKTAŞ, GKRY basınına göre, üçüncü taraflarla yapılan görüşmelerde kendisinin de görüşmecisi olması gerektiğini belirtmiştir¹⁰³. Ayrıca, temasta bulunduğu petrol şirketlerinin yetkililerine ve yabancı temsilcilere bölgede petrol veya doğal gaz yatakları bulunması durumunda KKTC'nin % 50 pay alması gerektiğini bildirmiştir.

Suriye Doğal Kaynaklar ve Petrol Bakanı'nın GKRY'ye gerçekleştirdiği ziyaret sırasında yapılan açıklamalar üzerine DENKTAŞ bir açıklama yaparak; "Kıbrıs Adası'nın MEB ve kıta sahanlığının sınırlandırılmadığını, her şeyden önce bu sınırlandırmanın Uluslararası Hukuka uygun olarak, bölgedeki, Türkiye dâhil tüm ilgili ülkelerle karşılıklı anlaşmalarla gerçekleştirilmesi gerektiğini; bu sınırlandırmanın öncelikle KKTC ile bir andlaşmaya varılmadan mümkün olamayacağını, güneydeki Rum İdaresi'nin (takındığı ad ne olursa olsun) tek başına sınırlandırma andlaşması akdetme yetkisi bulunmadığını, KKTC ile birlikte hareket etme mecburiyeti bulunduğunu; aksi halde KKTC'nin haklarını gerektiği gibi savunacağını; Rum İdaresi'nin bölgede yeni bir kriz kaynağı olabilecek sorumsuz davranışlar içine girmeyeceğini ve ilgili devletlerin buna fırsat vermeyeceklerini ümit ettiklerini" beyan etmiştir¹⁰⁴.

102 Metin için Bkz. KKTC R.G. tarih 28 Kasım 2005 sayı 206 EK I.

103 "Petrol Yatakları ve Değerlendirmeleri Konusunda Sorun Çıkaracağına İlişkin Endişeler... Ankara Şeytanca Davranıyor" *Fileleftheros Gazetesi*, 24 Ağustos 2001.

104 Suriye Doğal Kaynaklar ve Petrol Bakanı Muhammed Mahir Cemal'in ahiren GKRY'ye gerçekleştirdiği ziyaret sırasında, Rum yetkililer ile Kıbrıs Adası'nın münhasır ekonomik bölgesi ve kıta sahanlığının sınırlandırması konusunu da ele aldığının duyulması üzerine, dönemin KKTC Cumhurbaşkanı Sayın DENKTAŞ tarafından 9 Ağustos 2001 tarihinde yapılan yazılı açıklama.

17 Şubat 2003 tarihli GKRY-Mısır MEB sınırlandırması andlaşmasının imzalanmasının hemen ardından KKTC Dışişleri Bakanı Tahsin ERTUĞRULOĞLU 24 Şubat 2003’de makamında Mısır Lefkoşa Büyükelçisi Omar METWALLY ile görüşerek yapılan andlaşmayı tanımadıklarını resmen bildirmiştir¹⁰⁵. KKTC Cumhurbaşkanı TALAT, yaptığı bir açıklamada, “Kıbrıs çevresindeki petrollerden müşterek istifade edilmesi gerektiğini, aksi halde sıcak durumların meydana geleceğini” kaydetmiştir. Cumhurbaşkanı TALAT, bu konudaki uyarılarını, yazılı olarak, Lübnan ve Mısır Hükümetlerine de bildirmiştir¹⁰⁶.

KKTC, 17 Ocak 2007 tarihli GKRY-Lübnan MEB Sınırlandırması Andlaşması’na da itiraz etmiştir. Cumhurbaşkanı TALAT, BM Türk Daimi Temsilciliğinin BM Genel Sekreterine yazdığı 2 Şubat 2007 tarihli bir mektubun ekinde BM belgesine dönüştürülen bir mektup ile, bütün Kıbrıs’ın Hükümeti olmak iddiası ile hareket eden GKRY’nin Lübnan ile Kıbrıs Türk tarafının haklarını yok sayan bir MEB Sınırlandırması Andlaşması yaptığının öğrenildiğini, GKRY’nin tüm Ada’yı ya da Kıbrıs Türk Halkını temsil etmediğini, Kıbrıs Türk Halkının Kıbrıs Adası’nın kara ve deniz alanlarındaki doğal kaynakları üzerinde eşit haklara sahip olduğunu, Kıbrıs Türk tarafının GKRY’nin 2003 yılında Mısır ile gerçekleştirdiği benzer bir andlaşmaya da aynı sebeplerle itiraz ettiğini, GKRY’nin bütün Kıbrıs’ı temsil etme iddiası ile imzaladığı bu andlaşmanın hükümsüz olduğunu, Kıbrıs Türk tarafı veya Ada’nın tamamı üzerinde herhangi bir bağlayıcılığı olmadığını, bu andlaşmaların imzalanmasının ve GKRY tarafından yapılan açıklamaların bütün doğu Akdeniz bölgesinde istikrarı yok ettiğini bildirmiştir.¹⁰⁷ KKTC bu konudaki itirazlarını

105 KKTC Dışişleri Bakanlığının 24 Şubat 2003 tarihli görüşme tutanağı.

106 Talat’tan Rumlara ‘petrol’ uyarısı, *Yeni Düzen Gazetesi*, 28 Ocak 2007.

107 Annex to the letter dated 2 February 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General Un.Doc.A/61/727-S/2007/54, nota metni için bkz. EK-II, Lâhika VI, ileriye s. 113-115. Bu konuda, KKTC Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Hasan ERÇAKICA (29 Ocak 2007 tarihli açıklama) ve KKTC Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Turgay AVCI (20 Ocak 2007 ve 30 Ocak 2007 tarihli açıklamalar) tarafından da benzer açıklamalar yapılmıştır.

yazılı olarak Mısır ve Lübnan Hükümetlerine de ileterek Kıbrıslı Türklerin haklarından feragat etmeyeceklerini bildirmiştir¹⁰⁸.

GKRY'nin artan faaliyetleri KKTC'nin tepkilerinin de giderek artmasına neden olmuştur. KKTC, BM Türk Daimi Temsilciliğinin BM Genel Sekreterine yazdığı 8 Ağustos 2007 tarihli mektubun ekinde BM belgesine dönüştürülen bir başka mektup¹⁰⁹ ile; GKRY'nin bölgede tek taraflı belirlediği 13 petrol araştırma sahası için yürüttüğü ihale sürecini sonuçlandırarak bir oldu bitti yaratmaya çalıştığını, bunun KKTC için kabul edilemez olduğunu, GKRY'nin bu tür adımlar atarak Adada çözüm ihtimalini zayıflattığını, GKRY'den Kıbrıs sorununa kapsamlı çözüm bulma çabaları devam ederken bölgede gerilimi artıracak adımlar atmamasını beklediklerini, Kapsamlı bir çözümün Kıbrıslı Türklerin ve Rumların Adanın kaynaklarından birlikte istifade etmelerini sağlayacağını bildirmiştir.

KKTC Cumhurbaşkanı TALAT, son olarak, BM Türk Daimi Temsilciliğinin BM Genel Sekreterine yazdığı 23 Nisan 2009 tarihli bir mektubun ekinde BM belgesine dönüştürülen bir başka mektup¹¹⁰ ile geçirilen safahatı özetledikten sonra, uluslararası toplumun dikkatini Kıbrıs sorununun çözülmesi için sürdürülen görüşmelerin kaderi bakımından da önem taşıyan hususlara çekmeye devam etmiştir. GKRY'nin toplu bir çözümünden önce Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanları sınırlandırmasına ilişkin faaliyetleri ile 1960 Kıbrıs Cumhuriyetinin eşit kurucularından biri olan Kıbrıs Türk Halkının Adanın doğal kaynakları ve deniz alanları üzerindeki temel hak ve menfaatlerine kast ettiğini belirtmiştir. Kıbrıs'ın hassas deniz yetki alanları sınırlandırması

108 *Cyprus Dialogue Gazetesi*, Talat, Lübnan ve Mısır hükümetlerine uyarı mektubu gönderdi.

109 Annex to the letter dated 8 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/61/1021-S/2007/487, nota metni için bkz. EK-II, Lâhika X, ileride s. 122-123.

110 Annex to the letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/63/828-S/2009/216.

sorununun, 2004'de BM gözetimindeki görüşme sürecinin de önemli bir parçası olduğunu ve BM Kapsamlı Çözüm Planının bu konuya Kıbrıs'ta kapsamlı bir politik çözüme ulaşıldıktan sonra karara bağlanması anlayışı ile baktığını hatırlatmıştır. Kıbrıs Rumlarının Kıbrıs Adası'nın deniz yetki alanları sorunu da dahil kapsamlı çözüme ilişkin temel konulardaki görüşmeler devam ederken attığı bu adımların GKRY'nin sorunu görüşme masası dışında çözme girişimlerinin bir parçası olduğunu bildirmiştir. Kıbrıs Türklerinin haklarına ve menfaatlerine zarar veren bu kabul edilemez provakatif adımların sadece iki taraf arasındaki güvensizliği derinleştirmedigine aynı zamanda tansiyonu arttırdığına ve adada toplu bir çözüm şansını azalttığına işaret etmiştir. Bu nedenle, genel olarak uluslararası toplumun ve özel olarak da BM'nin GKRY'nin Kıbrıs'ta yeni devlet kurulana kadar bu tür faaliyetleri kesmesi için ısrar etmesini istemiştir.

Cumhurbaşkanı TALAT'ın bu talebi Kıbrıs'ta çözüm isteyen herkes için son derece önemlidir. Bu talep Kıbrıs sorununa ilişkin Türkiye Cumhuriyeti'nin ve KKTC'nin hukuki görüşlerini reddeden ama çözüm isteyen devletler bakımından da gerçekten önemlidir. GKRY'nin hukuk dışı işlemlerine itibar edilmesi GKRY'nin tek başına Ada'nın kaynaklarından yararlanmasına yol açar ise, AB üyeliğine kabul edilmesinde olduğu gibi Rum tarafının kendisini güçlü hissederek taleplerini artırması ve uzlaşmak istemeyen bir tutum içersine girmesi takviye edilmiş olacaktır. Kıbrıs konusuyla ilgili Türk tezlerine itibar etmeyenler sadece hukuki bir hata içinde olmayacaklar aynı zamanda Kıbrıs sorununun çözülmesine engel olacak siyasi bir hata içine de girmiş olacaklardır.

KKTC, ayrıca uygulamada da kıta sahanlığına ilişkin haklarını kullanmakta ve korumaktadır. NIMA'nın 2474/2002 (54) East Med. sayılı Hydrolant Mesajında Türk bayraklı MTA Sismik I Gemisi tarafından 11-16 Kasım 2002 tarihleri arasında sismik araştırma yapılacağı ilan edilmiştir¹¹¹. Araştırma, Türkiye Cumhuriyeti adına ve KKTC ile iş birliği halinde yapılmıştır.

111 KKTC'nin sismik araştırma yaptığı sahanın koordinatları; "36° 02' K - 032° 48' D, 36° 34' K - 035° 24' D, 34° 42' K - 034° 55' D, 34° 53' K - 034° 27' D, 35° 07' K - 034° 16' D, 35° 12' K - 033° 54' D, 35° 12' K - 033° 54' D, 35° 24' K - 032° 55' D".

9. Hakkaniyet ilkelerine uygun sınırlandırma ve Türkiye'nin Doğu Akdeniz kıta sahanlığının muhtemel sınırları.

Aşağıda küçük bir özetine yer verilen kıta sahanlığı sınırlandırmasına ilişkin Uluslararası Hukuk kuralları gereğince, hakkaniyete uygun bir sınırlandırmanın ortaya çıkaracağı sınır çizgilerinin muhtemel güzergâhı üzerine bir fikir yürütülebilir.

Daha önce belirtildiği gibi Yunanistan, Mısır, ve GKRY BMDHS'ye taraftır. Türkiye ise ne 1958 Sözleşmelerine, ne de 1982 Sözleşmesine taraf olmuştur. Bu durum karşısında bölgede yapılacak sınırlandırma örf ve adet hukuku kurallarına göre gerçekleştirilecektir. MEB/kıta sahanlığı sınırlandırmasında hem 1958 Sözleşmesi'nin hem 1982 Sözleşmesi'nin hem de örf ve adet hukuku kurallarının aynı noktada birleşmiştir. Her üç grup kuralın da sınırlandırmanın bölgenin bütün ilgili unsurları dikkate alınarak hakkaniyet ilkeleri temelinde hakça bir çözüme ulaşılacak şekilde yapılmasını öngördüğünü söylemek mümkündür. Bölgenin coğrafi koşulları dikkate alındığında sınırlandırmanın değişik devletlerin kıta sahanlığı, MEB'i ve karasuları arasında gerçekleşeceği görülmektedir. Çizilecek bu tek deniz sınırını belirleyecek ilkeler kıta sahanlığı sınırlandırmasına hakim olan ilkeler olacaktır.

Hakkaniyet ilkeleri değişik durumlara göre farklılıklar göstermekle beraber, sınırlandırmada coğrafyanın üstünlüğünün kesinleştiğini söylemek gerekli görülmektedir. Coğrafyanın işaret ettiği husus ise kıyılardır. Sınır çizgisinin güzergahının belirlenmesinde kıyıların durumu ve uzunluğu önem taşımaktadır. Sınırlandırmanın hakkaniyete uygun olması için kıta sahanlığı ve MEB ile ilgili bütün ilgili unsurların da dikkate alınması gerekir.

Sınırlandırmada önem taşıyan bir başka konu adaların varlığıdır. Uluslararası Hukuk adaların da karasuları, MEB ve kıta sahanlığına sahip olmalarını kabul etmiştir. Bununla beraber, bir coğrafi oluşumun ada tanımına uyması ile sahip olabileceği bu deniz alanları arasında doğrudan bir bağlantı bulunmamaktadır¹¹².

112 Pazarıcı, H., (op.cit.) s. 321.

Adalara ne kadar hak tanınacağı adanın konumu, üzerinde insan yaşayıp yaşamaması, kendisine özgü bir ekonomisinin bulunup bulunmaması gibi kriterlere göre değişecektir.

Sınırlandırma işlemine hakim olan hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde bir sınırlandırma metodu belirlenecektir. Bu konuda önem taşıyan husus sınırlandırma metodunun hakkaniyete uygun bir çözüm üretecek şekilde belirlenmesidir. Bütün durumlarda hakkaniyete uygun sonuç üretecek bir metod yoktur. Bu çerçevede ortay hat metodunun bir üstünlüğü bulunmamaktadır. Ortay hat metodu karşılıklı kıyılar arasında çoğunlukla hakkaniyete uygun bir sonuç ürettiği için kullanılmıştır. Ayrıca, ortay hat metodunun yetersiz kaldığı noktalarda hemen her zaman değişik kriterlere tabi olarak düzeltilmesinin bu kadar sıklıkla kullanılmasında etkili olduğunu da söylemek gerekir.

İlgilendiğimiz bölgede yapılacak sınırlandırmada ortay hat metodu esas alınır ise, başlangıç aşamasını Anadolu'nun ilgili kıyıları ile Mısır'ın ve Kıbrıs Adası'nın ilgili kıyıları arasında çizilecek ortay hatlar oluşturacaktır.

Türkiye'nin söz konusu sınırlandırma sahasına bakan ilgili kıyıları, Antalya Gazipaşa'dan Muğla Deveboynu Burnu'na kadar uzanmaktadır. Bu iki nokta arasındaki Türkiye'nin gerçek kıyı uzunluğu 656 mildir. Bu kıyıların cephe uzunluğu da hayli uzun olacaktır. Buna karşılık, GKRY'nin batı kıyılarının gerçek uzunluğu 32 mil olup cephe uzunluğu ise daha da az olacaktır. Türkiye'nin cephe olarak görece 10 kat daha uzun ilgili kıyılarının, UAD'nin Fransa ile Kanada arasındaki St. Pierre ve Miquelon Adaları Kıta Sahanlığı Uyuşmazlığı Kararı'nda belirtildiği gibi¹¹³, açık deniz alanlarına azami erişiminin kesilmemesi için Türkiye ile GKRY'nin ilgili kıyıları arasında çizilecek ortay hattın, Türkiye sahillerinin önünü açacak şekilde doğuya doğru çekilmesi gerekir. Bilindiği gibi, UAD'nin Malta-Libya Kıta Sahanlığı Uyuşmazlığı Kararı'nda, ortay hat sınırı Malta aleyhine 18 mil kuzeye

113 *Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France: Decision on Case Concerning Delimitation of Maritime Areas (Saint Pierre and Miquelon)*, 10 June 1992, *ILM*, Vol. 31, 1992, s. 1169-1171, para. 66-74.

çekilmiştir¹¹⁴. Bu ölçünün, Anadolu kıyıları ile Kıbrıs Adası'nın batı kıyılarının oranları ve bunlara verilecek kıta sahanlıklarının da bu orana uygun olması gerekliliği dikkate alındığında, hakkaniyeti sağlamaya yetmediği görülecektir. Ayrıca, bölgedeki önemli su yolu Süveyş Kanalı'na ulaşımın ve Gine-Gine Bissau kararında belirtildiği gibi¹¹⁵ bölgenin en önemli limanlarından olan Antalya ve Mersin Limanlarının önünün kapanmaması gerekir. Bu gerekçeler dikkate alındığında Türkiye ile GKRY'nin ilgili kıyıları arasındaki sınırın çizilmesinde başlangıç noktasını oluşturacak ortay hattın kıta sahanlığı sınırını oluşturabilmesi için, 032° 16' 18" D boylamına kadar doğuya doğru çekilmesi hukuki bir zorunluluk halini almaktadır. Türkiye'nin Kıbrıs Adası'nın batı sahillerine bakarak çok daha uzun olan güney sahillerinin etkisinin kesilmemesi için, Kıbrıs Adası'nın daha kısa olan batı sahillerine etki tanınmaması ise hakkaniyete uygun olacaktır. Güneye doğru Türkiye ile Mısır'ın ilgili kıyıları arasındaki ortay hatta kadar 032° 16' 18" D boylamını takip edecek sınır, gereken yerlerde GKRY'nin ülkesine girmemesi için GKRY'nin karasularının dış sınırını takip edecektir.

Buna karşılık, Mısır ile Türkiye'nin ilgili kıyıları arasındaki en yakın noktalara eşit uzaklık esasına göre belirlenecek ortay hattın, hakkaniyete uygun bir sınır oluşturması için değiştirilmesine gerek yoktur. Yarı kapalı bir nitelik taşıyan Doğu Akdeniz, ağırlıklı olarak kuzeyde ve güneyde doğu-batı genel gidişli deniz cephelerine sahiptir. Türkiye ve Mısır'ın kıyı cepheleri karşılıklı olarak birbirine doğru açılmaktadır. Türkiye ile Mısır arasındaki hakkaniyet ilkesine uygun MEB sınırlandırması, ilgili koşullar

114 Case Concerning The Continental Shelf (Libyan Arab Jamahiriya/Malta), 3 June 1985, ICJ Reports, No.68, s. 51-52, para. 72-73; *The decision in the International Boundary Cases: The Continental Shelf*, Vol. II, Grotius Publications Limited, 1992, s.1523-1574'de yer alan karar referans olarak alınmıştır. Orijinal metinde 18' ibaresi geçmekte, bu değer 18 deniz mili-ne denk gelmektedir.

115 *Guinea/Guinea-Bissau Maritime Delimitation Case (Court of Arbitration Constituted Under an Agreement of 18 February 1983)*, 14 Şubat 1985, s.1353, para. 121; *The decision in the International Boundary Cases: The Continental Shelf*, Vol. II, Grotius Publications Limited, 1992, s. 1301-1357'de yer alan karar referans olarak alınmıştır.

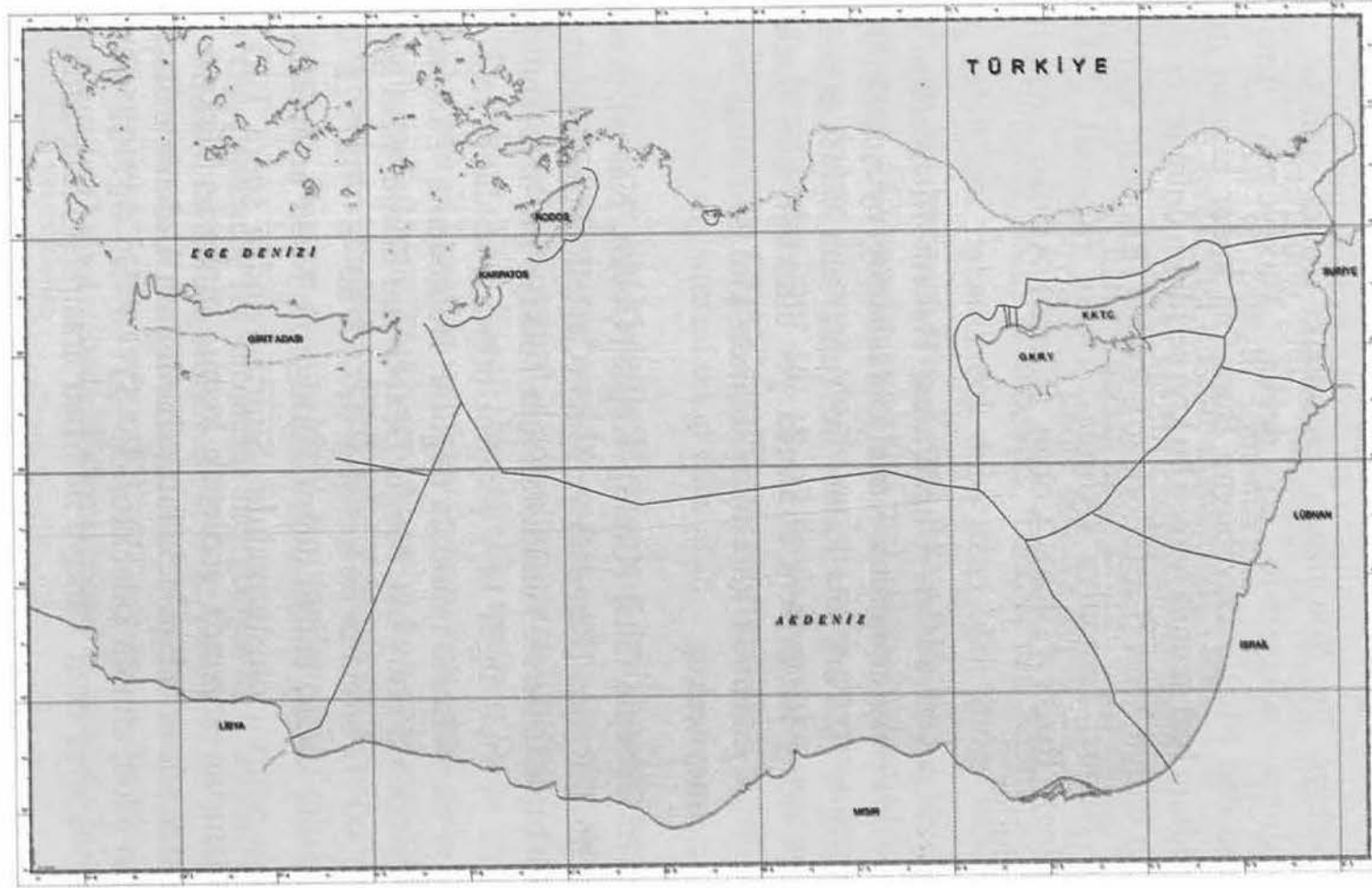
da dikkate alınarak bu çerçevede yapılabilir. Bu sınırlandırma, 032° 16' 18" D boylamının batısında kalan alanda karşılıklı kıyı cepheleri esas alınmak suretiyle saptanacak eşit uzaklık hattının izlenmesi suretiyle gerçekleştirilmelidir.

Türkiye ile Yunanistan arasındaki sınıra gelince, bu sınırlandırma bölgesinde iki devlet, Türkiye'nin Antalya Gazipaşa'dan Muğla Deveboynu Burnu'na kadar uzanan ilgili kıyı şeridinin batı ucunda hemen bu kıyı şeridinin önünde yer alan, doğudan batıya Meis (Castellorizzo), Rodos (Rhodes), Sömbeki (Simi), Nimos, Limoniya (Alimia), Herke (Khalki), Askino (Anditilos), İlyaki (Tilos), Çoban (Kasos) Adaları nedeniyle komşudurlar.

Sözü geçen adalar, Uluslararası Hakem Mahkemesi'nin İngiltere ile Fransa arasındaki Kanal kıta sahanlığı uyuşmazlığında belirttiği gibi¹¹⁶, Türk ana karası ile Yunan ana karası arasında çizilecek ortay hattın ters tarafında yer aldıkları için, bunlara sınırlandırma esasında karasuları dışında kıta sahanlığı ya da MEB verilmeyecektir.

Aynı sebeple Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) ve Meis (Castellorizzo) Adalarının bir hatla birleştirilerek Yunanistan için Türkiye'nin sınırlandırma bölgesine cepheli ilgili kıyı şeridini ortadan kaldıran yeni bir ilgili kıyı oluşturması mümkün değildir. Bu nedenle, Türkiye ile Mısır arasındaki ortay hat, Muğla Deveboynu Burnu'ndan geçen 027° 22' 00" D boylamı ile kesiştiği 33° 57' 30" K - 027° 22' 00" D noktasına kadar, batıya doğru Türkiye ile Mısır arasında kıta sahanlığı sınırını oluşturmalıdır. Sınır bundan sonra Türkiye ile Yunanistan arasında çizilecek kısmı, şüphesiz Türkiye ile Yunanistan arasında Ege'deki kıta sahanlığının Akdeniz'e ulaştığı noktanın etkisi altında kalacaktır. 33° 57' 30" K - 027° 22' 00" D noktasında sona eren Türkiye ile Mısır arasındaki kıta sahanlığı

116 Delimitation of The Continental Shelf (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and The French Republic), 30 June 1977, s. 92, para. 195; s. 95, para. 203; International Boundary Cases: The Continental Shelf, Vol. I, Grotius Publications Limited, Cambridge, 1992, s. 363'de yer alan karar referans olarak alınmıştır.

Harita V, Doğu Akdeniz MEB Kıta sahanlığı sınırları.

sınırı kuzeye doğru yükselecek ve Ege kıta sahanlığı sınırlandırma sahasında bulunan “ters taraftaki adalar” çember içine alınarak (enclave edilerek) sınır oluşturacak ortay hattın Kaşot (Kasos) ve Girit (Crete) adaları arasından Akdeniz’e ulaşacak ucuna eklenerek Türk-Yunan sınırı haline dönüşecektir.

Bu paragrafta anlatılanları destekleyen bir başka karar da UAD’nin Romanya ile Ukrayna arasındaki Karadeniz’de Deniz Sınırlandırması Davasında verdiği karardır¹¹⁷. Romanya ve Ukrayna Davanın yazılı ve sözlü aşamalarında deniz yetki alanlarına ilişkin taleplerini bildirmişler ve UAD’dan çizmesini istedikleri sınır hattını koordinatlarını vererek tarif etmişlerdir¹¹⁸. Buna göre; Ukrayna, Romanya-Ukrayna MEB/kıta sahanlığı tek deniz sınırı güzergahının Romanya anakarası ile Ukrayna’ya ait Serpents (Yılan) Adası arasından geçmesini, Romanya, Serpents Adası’nın 12 mil karasuları dışında deniz alanı olmadığını ve 12 milin ötesinde bir sınır hattı çizilmesinde esas nokta olarak kullanılamayacağını, Serpents Adası’nın insan hayatının sürdürülmesine elverişli olmayan bir kaya olduğunu iddia etmiştir. Yunanistan’ın ve GKRY’nin sırasıyla Ege ve Doğu Akdeniz kıta sahanlığı uyuşmazlıklarında sınırın Anadolu ile Doğu Ege Adaları arasından geçmesi gerektiğini ileri sürdüğü dikkate alınacak olursa, UAD’nin Serpent Adası’nın MEB/Kıta sahanlığı sınırlandırmasında oynayacağı role ilişkin verdiği hüküm, davada Türkiye’yi ilgilendiren en önemli konu haline gelmektedir. UAD sınırın çizilmesinde başlangıç noktasını oluşturan eşit mesafe çizgisini çizerken Serpents adasında bir nokta belirlemeyi uygun görmemiştir. Daha sonra çizilen eşit mesafe çizgisinin hakkaniyete uygun hale gelmesi için değiştirileceği aşamada Serpents adasını ilgili koşul olarak da görmemiştir¹¹⁹. Kısa ve

117 Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine), Summary of the Judgement of 3 February 2009, metin için bkz. <http://www.icj-cij.org/docket/files/132/14989.pdf> 16.01.2010.

118 Divan tarafından çizilen ve tarafların taleplerini yansıtan sınır güzergahlarını gösteren bir harita EK-V’de sunulmuştur, bkz. s. 135.

119 EK-V, s. 136.

açık bir ifade ile UAD Serpents adasına karasuları dışında MEB ve kıta sahanlığı vermemiştir. Üstelik bu hükümler verilirken ıssız ya da kendine özgü ekonomik hayatı olmayan adaların MEB ve kıta sahanlığı olmayacağını öngören 1982 BMDHS'nin 121'inci maddesi gerekçe olarak gösterilmemiştir. Bu hükmün, Ege ve Doğu Akdeniz MEB/kıta sahanlığı uyuşmazlıklarında Türkiye'nin meskun olanlar da dahil Anadolu'ya yakın Yunan adalarına kıta sahanlığı tanınmamasını öngören tezini teyit ettiği görülmektedir.

SONUÇ

GKRY; Bütün Kıbrıs'ı temsil eden meşru ve hukuki hükümet olduğunu, diğer devletler ile MEB/kıta sahanlığı sınırlandırması yapmaya ve kendi MEB'i içinde doğal zenginlikleri araştırma ve işletmeye hakkı bulunduğunu, Andlaşmalara konu MEB sınırlarının hukuka uygun olarak çizildiğini, üçüncü tarafların haklarına tecavüz edilmediğini, Türkiye'nin kendi kıyılarına bitişik ya da karşılıklı olmayan kıyılar arasında yapılan sınırlandırmaya müdahale hakkı olmadığını, Türkiye'nin sınırın hakkaniyete uygun andlaşma ile çizilmesini savunurken uluslararası hukuka uygun olması yükümlülüğünü kasten göz ardı ettiğini, ulusal düzenlemelerinin BM'ye beyan edilmesinin kendilerine hak kazandırdığını, Türkiye'nin yarı kapalı denizlere kıyısı olan devletlerin haklarından istifade ederken ve yükümlülüklerini yerine getirirken birbirleriyle işbirliği yapmak zorunda oldukları tezini ileri sürerken GKRY'yi Kıbrıs'ın meşru hükümeti olarak tanıdığını iddia etmekte ve kendileriyle işbirliği yapmasını istemektedir.

Yunanistan; Doğu Akdeniz kıta sahanlığı sınırlandırmasında ilgili devletlerden biri olduğunu, kıta ya da adalara ait kıyıları karşılıklı devletler arasında kıta sahanlığı ya da MEB sınırlandırmasının ilgili uluslararası hukuk kurallarına uygun olarak eşit mesafe/ortay hat ilkesi esasında yapılması gerektiğini iddia etmektedir.

Türkiye; genel olarak Kıbrıs Adası'nın etrafındaki deniz alanlarında hak ve menfaatleri bulunduğunu, özel olarak 32° 16' 18" meridyeninin batısında GKRY ile Mısır arasında sınırlandırma yapılan denizlerde kıyısı ve *ab initio* ve *ipso facto* hukuki egemen hakları bulunduğunu, bu haklarını ilgilendirdiği için GKRY-Mısır

sınırlandırma andlaşmasına itiraz etme hakkı bulunduğunu, Akdeniz gibi kapalı ya da yarı kapalı bir denize kıyısı olan devletlerin, haklarını kullanır, yükümlülüklerini yerine getirirken birbirleriyle işbirliği yapmak mecburiyetinde olduklarını, MEB ve Kıta sahanlığı sınırlandırması bölgedeki ilgili devletlere arasında hakça ilkelere dayalı andlaşmalarla gerçekleştirilmesi gerektiğini, Kıbrıs'ta tüm adayı temsil edecek bir otorite bulunmadığını, GKRY'nin yaptığı sınırlandırma andlaşmasının ve konu ile ilgili çıkardığı yasaların hukuken bir hükmü olmadığını, bu tasarruflara itibar edilmesinin Kıbrıs sorununun çözümünü zora sokacağını, Kıbrıs Adasının deniz alanlarında KKTC'nin de hak ve yetkileri bulunduğunu, GKRY-Mısır Andlaşmasını tanımadığını ve tüm haklarını saklı tuttuğunu bildirmiştir.

Türkiye ayrıca, Anadolu sahilleri ile 32° 16' 18" boylamı 34° 00' 00" enlemi ve 28° 00' 00" boylamı arasında kalan deniz alanlarının kendi kıta sahanlığı olduğunu ve 28° 00' 00" boylamının batısında Ege Denizi'ndeki Türk-Yunan kıta sahanlığı sınırının Akdeniz'e ulaştığı noktaya kadar batıya doğru uzanacağını bildirmiştir.

KKTC; GKRY'nin Adanın tamamını temsil etmediğini, tek başına sınırlandırma andlaşması ve ihale açma yetkisi bulunmadığını, Kıbrıs Türk halkının Kıbrıs Adası'nın kara ve deniz alanlarındaki doğal kaynakları üzerinde eşit haklara sahip olduğunu, GKRY'nin tek başına yürüttüğü sınırlandırma faaliyetlerinin Kıbrıs Türk Halkının bu haklarına kast ettiğini ve GKRY'nin Kıbrıs sorununu görüşe masası dışında çözme çabalarını ortaya koyduğunu bildirmektedir. KKTC, GKRY-Mısır ve GKRY -Lübnan andlaşmalarını tanımamakta, Genel olarak uluslararası toplumun ve özel olarak da BM'nin GKRY'nin Kıbrıs'ta yeni devlet kurulana kadar bu tür faaliyetleri kesmesi için ısrar etmesini istemektedir.

Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanlarını, Rodos (Rhodes), Meis (Castellorizzo) ve Kıbrıs adaları ile Anadolu ortay hattının kuzeyine hapseden ve geriye kalan geniş deniz alanlarını Yunanistan'ın Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) ve Meis (Castellorizzo)

adalarının güney, Mısır ve GKRY'nin batı kıyıları arasında sınırlandıran harita I'deki anlayış Uluslararası Hukuka aykırıdır.

Uluslararası Hukuka göre, kıta sahanlığı/MEB sınırlandırması hakkaniyet ilkelerine uygun olarak yapılmalıdır. Bu çerçevede Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de doğu batı istikametinde uzanan hakim kıyılarının açık denize azami erişiminin engellenmemesi gerektiğinden, Kıbrıs Adası'nın batı sahillerine karasuları dışında kıta sahanlığı MEB verilmemelidir. Türkiye ile GKRY arasında kıta sahanlığı sınırını, 32° 16' 18" meridyeni ve GKRY karasularının dış sınırını takip etmelidir. Bir coğrafi formasyonun ada tanımına uygun olması ile sahip olabileceği deniz alanları arasında doğrudan bir ilişki olmadığı için coğrafi konumları itibariyle ters taraftaki Yunan adalarına karasuları dışında kıta sahanlığı ya da MEB tanınmaması gerekir. Buna karşılık, Akdeniz'e hakim olan Mısır kıyıları ile Türkiye'nin kıyıları arasındaki ortay hat iki ülke arasındaki kıta sahanlığı/MEB sınırını oluşturmalıdır. Bu sınır 32° 16' 18" meridyeninden başlamalı Datça Deveboynu Burnu'nun en batı noktasından geçen boylama kadar uzanmalı, Türkiye'nin bölgedeki kıta sahanlığı olarak Ege Denizi'nde çizilecek Türk-Yunan kıta sahanlığı sınırının güney ucuyla birleştirilmelidir (bkz. Harita IV ve V).

* *

**DISPUTE OVER EASTERN
MEDITERRANEAN MARITIME
JURISDICTION AREAS**

CONTENTS

CONTENTS	XVII
PRESENTATION	XXI
PREFACE	XXIII
ABBREVIATION	XIII
INTRODUCTION	51
1. Border treaties in force in the region to which Turkey is a party	53
2. Greek stance and practices	56
3. GCA practices and policies	61
3.1. GCA initiatives and emergence of the issue	62
3.2. Views of GCA	64
4. Practices of Egypt and GCA-Egypt Exclusively Economic Zone Delimitation Agreement	68
5. Practices and policies of Lebanon, Syria and Israel	73
6. Position of England	77
7. Opinions and practices of Turkey	78
7.1. Opinions of Turkey	79
7.2. Practices of Turkey	83
8. Situation of the Turkish Republic of Northern Cyprus ...	87
9. Delimitation based on equitable principles and the probable continental shelf boundaries of Turkey in Eastern Mediterranean	91
CONCLUSION	99
ANNEX	103
ANNEX-I Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003	104
ANNEX-II Notes	107
APPENDIX-I Information note by Turkey, concerning its objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003	107

APPENDIX-II Statement of the position of the Government of the Republic of Cyprus, dated 28 December 2004, with respect to the information note by Turkey, concerning the latter's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003	108
APPENDIX-III Note verbale dated 24 February 2005 addressed to the Secretary-General concerning Turkey's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003	110
APPENDIX-IV Note verbal, dated 4 October 2005 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary General of The United Nations	111
APPENDIX-V Note verbale dated 19 October 2006 from the Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General of the United Nations	112
APPENDIX-VI Letter dated 2 February 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General	113
APPENDIX-VII Identical letters dated 31 January 2007 from the Permanent Representative of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General and the President of the Security Council.....	116
APPENDIX-VIII Letter dated 23 July 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General	118
APPENDIX-IX Letter dated 6 August 2007 from the Chargé d'affaires a.i. of the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General	120
APPENDIX-X Letter dated 8 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General	122

APPENDIX-XI Letter dated 31 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the secretary-General and the President of the Security Council	124
APPENDIX-XII Letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the secretary-General.....	126
ANNEX-III Agreement Between the Government of the Republic of Lebanon and the Government of the Republic of Cyprus on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone	130
ANNEX -IV Press Release Regarding the efforts of the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus to sign bilateral agreements concerning maritime jurisdiction areas with the countries in the Eastern Mediterranean ..	134
ANNEX –V Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine), Summary of the Judgement of 3 February 2009, p. 26, 34.	135
BIBLIOGRAPHY	137

PRESENTATION

Sertaç Hami Başeren has addressed one of the most needed subjects on an upcoming dispute where interests of different nations are on the verge of contesting, if not conflicting, in the Eastern Mediterranean.

His analysis on the Continental Rights of riparian states surrounding this sea basin, I believe, would help stakeholders, interested individuals and parties, on how to approach resolving current differences in a peaceful way. For sure, this would include those who are dealing with Turkey's and the Turkish Republic of Northern Cyprus's rights and interests which are being challenged at this juncture of time.

The book seems to be unique and pioneer in the idea of delimitation of the Eastern Mediterranean and I hope will shed light on very essence of the issue, while also providing technical materials and graphics in its enclosures. I highly appreciate his study and would like to congratulate the author for the efforts he had exerted in this work. I believe other readers will also join me in praising it. Well done.

Dr. Deniz Kutluk
Rear Admiral (R)
Senior Adviser to TUDAV

PREFACE

The Eastern Mediterranean maritime jurisdiction area dispute is extremely important as it would shape the destiny of most of the maritime jurisdiction areas that Turkey could possess. The first step towards a resolution of a dispute lies in analyzing all aspects. In order to contribute to resolution we have discussed the views of sides collectively in our study and made an assessment on how maritime jurisdiction area delimitations in the region should be drawn in accordance with International Law.

I wish to thank all my friends for their valuable contributions to this study. It is beyond doubt that any probable mistake in my work belongs to me.

Sertaç Hami BAŞEREN

INTRODUCTION

In Greece and Greek Cypriot media there has been news¹ since the end of January 2001, claiming that there are substantial oil and natural gas reservoirs in Eastern Mediterranean, particularly in south and east of Cyprus Island. Such news has been the first messenger about the dispute for delimitation of the continental shelf. Aside from the developments in the regulations of International Law on delimitation of maritime jurisdiction areas and the difficulties arisen accordingly, the complicated physical and political geography of the region, serious disputes existing between the coastal states² and oil which is claimed to be exist in the region made the delimitation of maritime jurisdiction areas in Eastern Mediterranean a long term conflict between the parties which is always ready to escalate. One of the disputes deeply affecting the delimitation problem in the region is the Cyprus issue. It is likely and necessary to say that the significant part of the Eastern Mediterranean maritime jurisdiction area dispute stems from the fact that Cyprus issue spreads to the sea.

- 1 In the news broadcasted by Greece Radio-TV Institution (ERT) with the title of "Cyprus is Initiating Submarine Seismic Studies for Oil Fields" it has been expressed that there are important signs indicating existence of petrol fields in the areas belonging to GCA, 24th August 2001
- 2 Such as Israel-Palestine, Israel-Lebanon, Turkey-Greece, TRNC (Turkish Republic of Northern Cyprus)-GCA.

Mediterranean, which is a semi-enclosed sea, consists of two basins; East and West Basins. The Eastern Mediterranean Basin is separated from the West Mediterranean Basin with the line drawn from Cape Bon in Tunisia and Cape Lilibeo in Sicily Island of Italy, which is heading towards the west³.

The dispute in concern is about the delimitation of the continental shelf areas in the east of 25° 08' 00" E Longitude which are passing through the point where the land border of Egypt and Libya joins the Mediterranean coasts and excluding the Aegean Sea⁴. In the present study the location named Eastern Mediterranean is surrounded by Greece, Turkey, Syria, Israel, Palestine, Egypt, TRNC (Turkish Republic of Northern Cyprus) and Greek Cypriot Administration (GCA). Besides, the situation of the British Bases of Akrotiri and Dikelya in Cyprus within the boundaries of GCA which has maritime areas exempted from territorial waters claims of the Republic of Cyprus also needs to be analyzed.

Developments appeared in the initiative of Greece and particularly GCA in East Mediterranean Sea show that these two governments want to make the continental shelf/exclusive economic zone (EEZ) areas which they would possess, reach down to the largest acreage out of countenance of continental coast states that do not have islands, especially for Turkey and Egypt. In the event that the intended policies concerning Eastern Mediterranean are applied the probable result to be obtained can clearly be seen in Chart-I. In the study it is defended that the understanding in which the Rodos (Rhodos), Meis (Castellorizzo) and Cyprus island constrain Turkey's maritime jurisdiction areas in Eastern Mediterranean to the north of the Anatolian median line and the largely remaining maritime areas are delimited between

3 Limits of the Oceans and Seas, International Hydrographic Organizations, 3rd. edition, 1953.

4 For Turkey there is no legal border separating the Aegean Sea from the Mediterranean Sea. The border shown in the document called "Limits of the Oceans and Seas" issued by the International Hydrography Organization is not binding for Turkey.

the southern coasts of Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) island of Greece and the western coasts of GCA and Egypt is against international law, and the view is expressed about how a delimitation should be made in conformity with the International Law. (See Chart IV, V).

From Turkey's point of view Eastern Mediterranean continental shelf delimitation can be considered in three separate regions. First Region covers Turkey, TRNC, and Syria coasts. The second region covers Turkey and TRNC coasts. The third region covers Turkey, Greece, TRNC, GCA and Egypt. In the study we focus on the third region.

1. Border treaties in force in the region to which Turkey is a party.

There are no maritime delimitations regarding continental shelf in the region between Turkey and aforesaid governments. Nevertheless due to the claims of Greece some considerations that are required to be clarified between Turkey and Greece should be mentioned. Also there is no continental shelf delimitation treaty available between Turkey and Greece. No borders have been drawn on the sea between Turkey and Greece except for two extremely narrow regions⁵.

The first of the border parts concerning these narrow areas is regarding the lateral border of the territorial waters in the estuary of Meric River in the north⁶. It is problematic yet not included in the present study due to non-relevance with the subject scope.

5 The US expressed its standpoints on the issue, see fax message dated 26 July 2001 which was sent by American Foreign Ministry to NIMA (National Imagery & Mapping Agency, Maritime Safety Information Center).

6 Lozan Muahedesi 24 Temmuz 1923, Türkiye-Yunanistan Tahdidi Hudut Komisyonu *Komisyon Kararları Protokolü*, Ankara 1945 (Lausanne Peace Treaty of 24 July 1923, Border Commission for Turkey-Greece Delimitation, Protocol of Commission Decisions, Ankara 1945), p. 14; *Traité de Lausanne du 24 Juillet 1923, Commission de délimitation de la frontière Gréco-Turque Protocole des Conclusions de la Commission*, Athènes 1926, p. 15.

The second border part is between Meis (Castellorizzo) and Anatolia coasts. There is an agreement concluded between Turkey and Italy dated 4 January 1932. This treaty which is called: "The Agreement on Ownership Side of the Islands and Islets between Anatolian Coast and Meis (Castellorizzo) Island and the Island Facing Bodrum Bay"⁷ was ratified and registered in the League of Nations. Afterwards, when Menteşe Islands and Meis (Castellorizzo) are taken from Italy and ceded to Greece as per Paris Treaty of Peace⁸ dated 1947, Greece became a bound party to this treaty as the successor of Italy. In the concerned region extending from Girit (Crete) to Cyprus there is no other border between Turkey and Greece.

Although Greece is also speaking of an agreement dated 28 December 1932, this text has never turned into a valid treaty between Turkey and Greece. The text was not subjected to ratification process in which the binding wills of the countries was expressed. The text which was claimed to be an agreement was not registered with the League of Nations after being signed despite the then enforced article 18 of the Treaty of League of Nations prescribing that the treaties which were not registered would not be valid.

January 4, 1932 Treaty Art. 5, itself, determines the border between Island of Meis (Castellorizzo) together with islands, islets and rocks around it and Turkey up to a point which is three miles far from Ulu (Tug) Cape in the east and Catal Island (Volo Island) in the west. Nevertheless the character of the border has not been clarified⁹. In Art. 5/1, it is emphasized that the border

7 For the text of The Agreement on Ownership Side of the Islands and Islets Between Anatolian Coast and Meis (Castellorizzo) Island and the Island Facing Bodrum Bay (Anadolu Sahilleri ile Meis (Castellorizzo) Adası Arasındaki Ada ve Adacıkların ve Bodrum Körfezi Karşısındaki Adanın Ciheti Aidiyeti Hakkındaki İtilafname), see *R.G.*, 25 January 1933, p. 2313, p. 2173-2174.

8 For the text of Paris Italian Treaty of Peace, see *Treaties and Other International Acts Series* no 1648; 49 UNTS 3

9 Scovazzi, T., "Maritime Limits and Boundaries in the Aegean: Some

is the territorial waters boundary between Turkey and Greece¹⁰. On the other hand in the last paragraphs of Articles 4 and 5, it is emphasized that the border only determines the sovereignty of islands and islets in the region¹¹.

In the last sentence of the aforesaid provision, following the point determined thereabout Ulu Cape (Tug Cape) and Island of Catal, the common maritime boundary which has never been included in the argument between Turkey and Italy” is mentioned¹². From this viewpoint, Greece side¹³ claims that 28 December 1932

Maps with Legal Commentaries” in *Aegean Issues: Problems-Legal and Political Matrix*, p. 90.

- 10 Provision of Art. 5/1 of The Agreement on Ownership Side of the Islands and Islets Between Anatolian Coast and Meis (Castellorizzo) Island and the Island Facing Bodrum Bay is as follows:
“High Contract parties agreed upon determination of the delimitation of the territorial waters”
- 11 Provision of Art. 4 of The Agreement on Ownership Side of the Islands and Islets Between Anatolian Coast and Meis (Castellorizzo) Island and the Island Facing Bodrum Bay is as follows:
“It is certainly decided that all sort of islands and small islands and rocky islands on the both sides of the delimitation of the parts defined within this agreement are under sovereignty of the countries having the possession of the region where these islands, small islands and rocky islands are located.”
“The delimitation boundary defined by the High Contractuals within this article in order to assign the possession of the island and small islands located within both sides, ...”
- 12 Last Provision of Art. 5/ of The Agreement on Ownership Side of the Islands and Islets Between Anatolian Coast and Meis (Castellorizzo) Island and the Island Facing Bodrum Bay is as follows:
“... intersects in a point in the east which is three miles to the south of Tuğ Cap, and in the west in a point which is three miles from the south of Volo Island and in a general sea boundary between Turkey and Italy which is by no means a matter of dispute.”
- 13 During the Case of Aegean Continental Shelf, Greece claimed that the territorial waters of this region is only delimited by 4th January 1936 Agreement and when Menteşe Islands were ceded to Greece in 1947 it claimed to be the successor of the said agreement. Nevertheless the text of 28th December 1932 is intended to be taken as a base in an incremental

Memorandum of Understanding is an appendix of 4 January 1932 Treaty and asserts that the border mentioned in this text is the political border of Turkey-Greece in Mentese Islands region.

In Paris Peace Conference Greece proposed to make reference to the text dated 28 December 1932 to determine the Mentese Islands ceded to it by Italy. The Soviet Union opposed this proposal on the ground that the text was not registered by League of Nations. In the Conference it was decided to remove the proposal of Greece. Instead of stating that the text dated 28 December 1932 is the appendix of the agreement dated 4 January 1932, Greece kept its silence. Thus, Greece tacitly accepted that the text dated 28 December 1932 is not a valid document¹⁴.

2. Greek stance and practices.

Width of territorial waters of Greece is 6 nautical miles¹⁵. Besides, Greece has a law which approves that it has exclusive rights in the continental shelf which is accepted by international conventions, namely in sea bed of the territorial waters and in its subsoil, and in the sea bed which is adjacent to insular coasts apart from territorial waters or in its subsoil up to 200 m. depth or beyond this, up to the depth at which the waters below are suitable for exploitability¹⁶.

Greece tries to map out a conception, which will deprive the rights of continental shelf of Turkey in the South of Girit (Crete),

tendency in the brochures prepared and published by Greece Ministry of Foreign Affairs and in lots of studies including the studies of undersecretaries of Greece Ministry of Foreign Affairs after the Kardak Crisis.

- 14 See for resources and further information **Başeren, S. H.** *Ege Sorunları*, TÜDAV yayımları, No: 25, Ankara 2006, p. 62-63
- 15 Compulsory Law No. 230 of 17 September / 13 October 1936 concerning the establishment of the territorial sea of Greece, E/imeris tis Kiverniseos, No. 325, of 13 October 1936. p. 2387, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/GRC_1936_Law.pdf 16.01.2010.
- 16 Decree-Law No. 142/1969 Concerning Exploration for and Exploitation of the Mineral Resources in the Sea-Bed and the Beds of Lakes, see http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/GRC_1931_Decree.pdf 16.01.2010.

Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) line. Greece has reflected these efforts to its diplomatic attempts. On the one hand she has made its claims in the diplomatic note¹⁷ which she gave by referring to the diplomatic note of Turkey dated 2 March 2004 and number 2004/Turkuno DT/4739¹⁸ that Turkey gave as an objection to the GCA-Egypt Agreement¹⁹; on the other hand she has started negotiations with Egypt for delimitation on continental shelf.

With the aforementioned note, Greece has been notifying that, 'as one of the 'related states'²⁰, it repeats its old position regarding the requirement of delimitation of continental shelf or EEZ between the states with opposite coasts (both continental and insular) basing upon equidistance/median line principle in accordance with pertinent rules of International Law, and that this situation has been confirmed with widespread and long-standing State practices including Exclusive Economic Zone Delimitation Agreement which is accepted between GCA and the Arab Republic of Egypt'.

17 Note verbale dated 24 February 2005 addressed to the Secretary-General concerning Turkey's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003, *Law of the Sea Bulletin*, No. 57, 2005, p. 129, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-III, p. 110.

18 Note of Turkey dated 2 March 2003 and number 2004/Turkuno DT/4739 submitted via the UN Permanent Representative in order to object to the exclusive Economic Zone Agreement concluded between GCA and the Arab Republic of Egypt on 17 February 2003. See *Law of the Sea Bulletin* Vol. 54, 2004, p. 127, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-I, p. 107.

19 Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, For the text, see *Law of the Sea Bulletin* Vol. 52, page 45-47; <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/EGY-CYP2003EZ.pdf>. 16.01.2010, for the full text of the Agreement see Annex-I, p. 104-106.

20 Turkey stated in its Note dated 2 March 2004 and number 2004/Turkuno DT4739 that EEZ and continental shelf delimitation in the west of 32 16 18 meridian should be made in accordance with the agreements 'among the relevant states' of the region basing on equitable principles.

Greece, in that note, wants the continental shelf be given to the islands entirely without any subjection to any registries and the border of the continental shelf between herself and Turkey to be based on the median line that passes between the closest Greek Islands including Meis (Castellorizzo) and Anatolia²¹. Thereby, after confining Turkey in the north of median lines drawn between Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) Islands and Anatolia, tries to delimitate continental shelf / EEZ in wide sea areas in the south between Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) south coasts together with the coasts of Egypt.

Furthermore Greece has started negotiations with Egypt to achieve its aspiration of delimitation of continental shelf. It was informed that Egypt stated that it did not want to discontent Turkey and negotiations were over without reaching fruition when Greece wanted to give full effect to Meis (Castellorizzo) Island with regard to continental shelf, in other words it wanted to entitle continental shelf to Meis (Castellorizzo) to such an extent that it would delimitate the continental shelf between Meis (Castellorizzo) and Egypt²². Nevertheless it is not hard to guess

21 Spokesman to the Greek Ministry of Foreign Affairs Yorgo KUMÇAKOS stated that a Norwegian research ship called MALENE OSTERVALD came to the area in southeast of Meis (Castellorizzo) of Greek territorial waters to conduct geophysical research on behalf of Turkey and that as most of the area is within Greek continental shelf in accordance with the maritime law and International Law they launched initiatives with Ankara and Oslo and thus Malene ostervold stopped its activities in the region, (The Anadolu News Agency, 15 November 2008). The Athens News Agency reported that the Turkish frigate GEDİZ that came with MALENE OSTERVOLD and the ship in the region called POLEMITIS communicated about whom the sovereign rights belong to in the relevant region, (The Anadolu News Agency, 15 November 2008). According to the news in the Daily Ethnos, MALENE OSTERVOLD asked Athens for information about the boundaries it should not cross during the research before announcing that it would stop exploration. The Norwegian captain and the Norwegian Government were informed that every researched to be conducted in the west of Meis (Castellorizzo) needed permission from Greece, (The Daily Ethnos, 17 November 2008).

22 Gounaris, M., "The Particularity of the Aegean Sea and the New Regula-

that Greece will carry on with its attempts to make continental shelf/EEZ delimitation with Egypt by considering Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) line as its own related coast. The probable border that Greece wants to draw is shown in Chart I. Sources of Greek Ministry of Foreign Affairs have declared that progress has been made in negotiations in determining the continental shelf between Greece and Libya and Egypt and afterwards in determining the EEZ staying in 6-mile limit of territorial waters and that one negotiation with Libya and two with Egypt have been made²³.

As the research field of the ship called Northern Access showed²⁴, it was thought that GCA did not act in coordination with Greece, at least at the beginning, and that Greece gave a limited support to GCA due to the reactions of Turkey²⁵ for the activities of GCA²⁶. Today it is seen that GCA's policies regarding the expansion of the border towards the Cyprus Island in a way to leave Turkey a little continental shelf towards offshore

tion of the International Law of the Sea", in *Mediterranean Sea and the Aegean*, p. 29.

23 "Is Greece giving up 12-miles practice?", *Eleftherotypia*, 5 February 2007.

24 It was declared in the Hydrolant Messages numbered 552/2002 and 590/2002 (54,56) of NIMA that the ship called Northern Access sailing under the colors of GCA will do geophysical researches in the determined field between the latitude of 35° 30' 00" N and 32° 30' 00" N and longitude of 027° 50' 00"E ve 029° 20' 00" E between the dates of 11-19 March 2002. Northern Access started research cruising in the virtually mentioned region by laying a cable of 8.800 m with a yellow flashing light on it and by practicing explosions with the sound cannon it carries. No reactions have been made by the related coast countries except for Turkey to the research field which represents the irrational ambitions of Northern Access.

25 See p. 83-84.

26 For similar comments, see *Newspaper Kathimerini*, 4 February 2007; statement of K. ÖZERSAY entitled "Petroleum Crisis", *Turkish Agency Cyprus* 2 February 2007. For the reaction of Greece, see *Newspaper Eleftherotipia*, 1 February 2007.

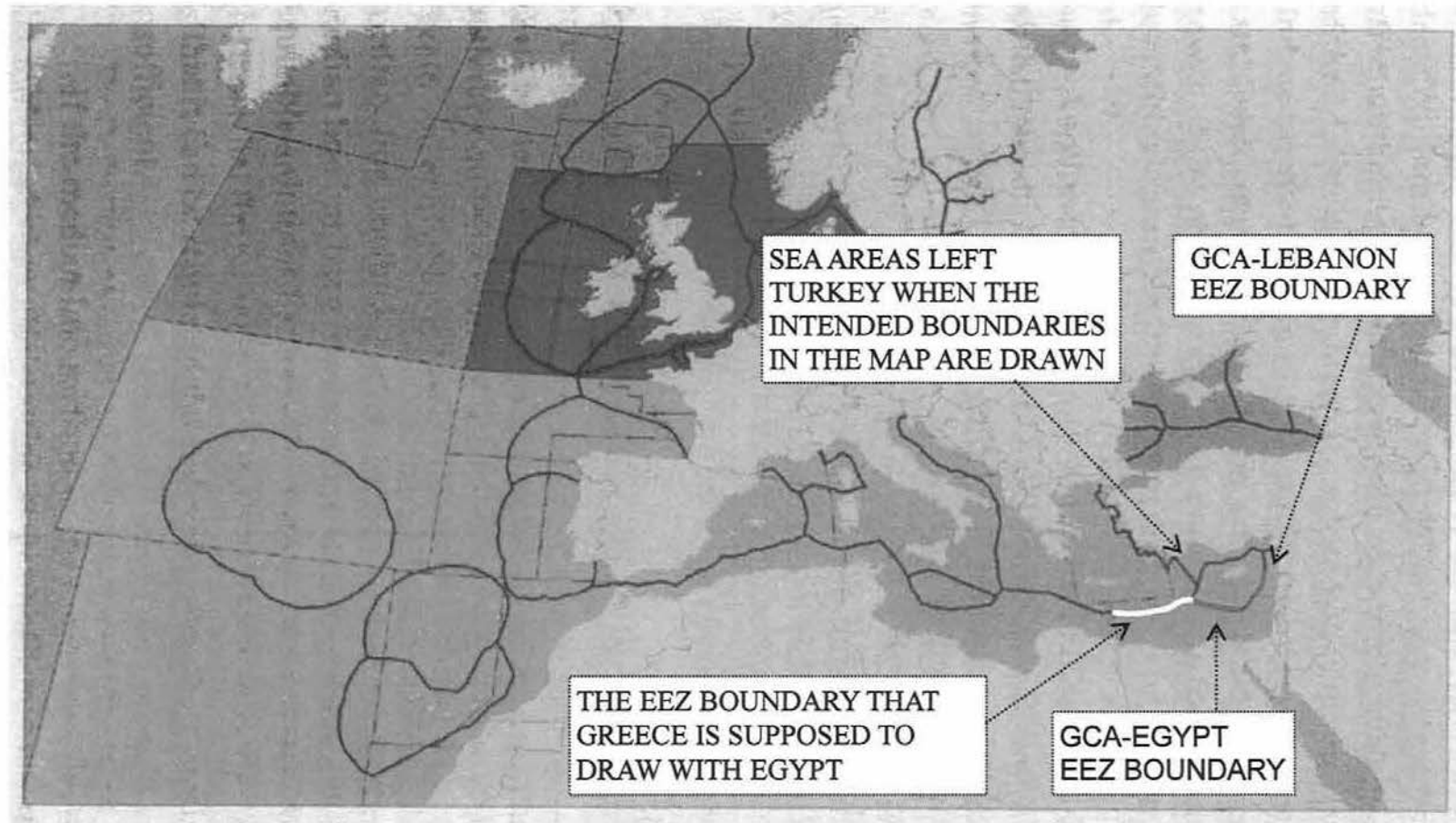

Chart I, It is a map which increases the continental shelf/EEZ areas to largest extent that Greece and GCA could possess in eastern Mediterranean. The EEZ boundaries of GCA-Egypt, GCA-Lebanon and that Greece with Egypt have been striving to draw are not included in the original map, see. <http://www.eurocean.org/contents.php?id=392>, 13.07.2007, from **Kepecioğlu, H.**, Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları, Harp Akademileri Komutanlığı yayınları, İstanbul 2008, s. 35.

Antalya by taking Anatolia-Cyprus median line as a basis after Meis (Castellorizzo), has completed Greek policies aiming at excluding Turkey from the Mediterranean by considering the Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) islands of Greece and Anatolian Median line as the Turkish-Greece continental shelf boundary.

3. GCA practices and policies.

Width of territorial waters of GCA is 12 miles²⁷. It has a law²⁸ proposing that it has a continental shelf on 200 m. depth or exploitability basis. In an opinion given by Prosecution in 1972, it was notified that if the sea areas beyond the decision given by International Court of Justice (ICJ) about the dispute of the North Sea Continental Shelf compose the natural extension of Cyprus under the sea, then they could be considered the continental shelf²⁹. It was provided that, unless otherwise is agreed by the relevant governments, outer boundary of continental shelf of the countries, which have opposite coasts with Cyprus, shall not pass beyond the median line (Art. 2). Besides, GCA submitted its baselines to the United Nations (UN) in May 1993 on a map and with a set of coordinates³⁰.

27 Territorial Sea Law, No. 45 of 1964 see for the text. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1964_Law.pdf 16.01.2010.

28 Continental Shelf Law No. 8 of 5 April 1974 see for the text. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1974_Law.pdf 16.01.2010.

29 Information concerning the outer limit of the continental shelf, see for the text. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1972_ContinentalShelf.pdf 16.01.2010.

30 Legal Information Relevant to the United Nations Convention on the Law of the Sea, Cyprus, Geographical coordinates showing baselines for measuring the breadth of the territorial sea, Text transmitted by the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations in a note verbale, Ref. No. 2001/254, dated 3 May 1993, *Law of the Sea Bulletin*, No. 24, December 1993, p. 6-9.

GCA declared a contiguous zone³¹ of 24 miles and an EEZ³² of 200 miles with the laws, which came into force after being published in the Official Gazette dated 5 April 2004. In both laws it is stated that when the opposite coasts of the countries in the region are in question, the median line will be the prevalent border until these countries come to an agreement.

3.1. GCA initiatives and emergence of the issue.

After the news about GCA -Egypt negotiations were reflected in the press³³, ROLANDIS, the Minister of Trade, Industry and Tourism of GCA declared in a statement he made on 11 September 2002 that the draft prepared about EEZ delimitation was found acceptable in the Council of Ministers of GCA, and that the negotiations about this draft would be conducted with Egypt and the agreement would most probably be signed in a week. The Agreement on EEZ Delimitation between GCA and Egypt was signed on 17 February 2003 and registered with the UN in February 2004.

It is seen that with the Agreement the delimitation was made by notifying that 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS) was referred to, and by using eight

31 A Law to provide for the proclamation of the contiguous zone by the Republic of Cyprus, 2nd April 2004, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_cz_proclamation.pdf 16.01.2010; Official Gazette of Cyprus dated 5 April 2004.

32 A Law to provide for the proclamation of the exclusive economic zone by the Republic of Cyprus, 2nd April 2004, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_eez_proclamation.pdf 16.01.2010; Official Gazette of Cyprus dated 5 April 2004.

33 Government Spokesman of South Cyprus said that his Government would hold official contacts with Egypt, Lebanon, Israel and probably Libya after Syria about petroleum beds in the Cyprus sea areas. News dated 24 August 2001 in Macedonia News Agency (MPE) of Greece entitled "Statements of Papapetru and Rolandis about Petroleum Beds".

geographical coordinates³⁴ a border corresponding with the median line lying on the northwest-southeast direction between Egypt and GCA coasts, was drawn, and that the northernmost point of the border is on 33° 45' 00" N latitude. GCA-Egypt EEZ border is displayed on Chart I and IV applying the aforementioned coordinates³⁵.

GCA has concentrated its studies on Lebanon after the signature of EEZ delimitation agreement with Egypt and had GCA -Lebanon agreement³⁶ of EEZ delimitation signed on 17 January, 2007. GCA-Lebanon EEZ delimitation is also included in Chart I and IV.

The Parliament of GCA passed a law on 26 January 2007 and announced 13 petroleum research license fields within the borders drawn in the South of Cyprus Island after the signature of

34 South Cyprus-Egypt EEZ border coordinates.

POINT	LATITUDE (N)	LONGITUDE (E)
1	33° 45' 00"	030° 05' 00"
2	33° 34' 00"	030° 28' 30"
3	33° 30' 40"	030° 36' 40"
4	33° 21' 20"	031° 07' 00"
5	33° 11' 30"	031° 36' 30"
6	33° 07' 20"	032° 01' 20"
7	33° 00' 40"	032° 31' 00"
8a	32° 53' 20"	032° 58' 20"

35 GCA-Egypt EEZ border is shown in the chart drawn by UN Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea, Office of Legal Affairs which is in Annex 2 of GCA-Egypt Agreement issued in *Law of the Sea Bulletin* Vol. 52, 2003, p. 45-47, see Annex I, p. 103.

36 Agreement Between the Government of the Republic of Lebanon and the Government of the Republic of Cyprus on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, For the full text of the Agreement see Annex-III, p. 130-133.

GCA-Egypt and GCA -Lebanon EEZ Agreements³⁷. Five of these fields overbrim to Turkish continental shelf, on others, TRNC has rights as well (see Chart IV). In the bid launched by GCA to grant license for the said areas, a consortium consisting of Norway-based DNO Oil, United Arab Emirates-based Larsen Oil Gas and England-based Increase Oil Recover companies made bids for the fields number 6 and 11 but then they withdrew their bids. The US-based company Noble Energy made a bid for the field no 12. News appeared on GCA press that GCA made a framework agreement with Noble Energy and it would start exploration in the field number 12³⁸.

3.2. Views of GCA.

Turkey declared that it did not recognize the GCA-Egypt EEC delimitation Agreement with a note³⁹, which it ensured to be published in UN Law of the Sea Bulletin. GCA expressed its opinions on the matter in its note dated 28 December 2004⁴⁰,

37 The arrangement had an extensive coverage in GCA press. *Newspaper Politis*, 27 January 2007, Law which Arranges Research of Petroleum and Natural Gas Beds in the Deep of the Sea and Benefit of these Beds was approved by the Greek Assembly on 26 January 2007. With this law, the mechanism of inspection and assessment of the enquiries of corporations who would like to commercially cooperate with the Greek administration in oil drilling and benefit from it was legitimatised. For the coordinates of licensed zones, see <http://www.mcit.gov.cy/mcit/mcit.nsr7All/DF23-BB4BFAFA614CC22572AE00220E5A7OpenDocument>

38 The US ambassador to GCA Frank URBANCIC stated that an American company would soon start oil and natural gas exploration in southwest coast of Cyprus, the *Daily Cumhuriyet*, 29 May 2009.

39 Note of Turkey dated 2 March 2003 and number 2004/Turkuno DT/4739.

40 Statement of the position of the Government of the Republic of Cyprus, dated 28 December 2004, with respect to the information note by Turkey, concerning the latter's objection to the agreement between the Republic of Cyprus, and The Arab Republic of Egypt on the Delimitation of Exclusive Economical Zone of 17 February 2003, Text communicated by the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations in a note verbale dated 28 December 2004, *Law of the Sea Bulletin*, No. 57, 2005, p. 124-125, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-I, p. 108-109.

which it declared to the international public in the same way. The Government of the Republic of Cyprus, claimed that they exercised their legitimate sovereign rights to delimit EEZ lying between the coasts of the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt, another sovereign country, in a distance less than 400 nautical miles. It alleged that while delimitating, they completely complied with the technical methods and details accepted internationally and incorporated in the relevant Manual of International Hydrographic Organization, and claimed that while determining the length of the borderline, they avoided expanding the line into the areas that would damage the rights of the third coastal states. It claimed that the Republic of Cyprus passed a law in 1974 declaring its continental shelf and provided a series of coordinates and a chart depicting its baselines to the "United Nations Division for Ocean Affairs and Law of the Sea" (Bulletin No. 24, December 1993) in May of 1993, and that asserted that Turkey did not object to it, and as per International Law, these implementations caused *inter alia* these claims to be recognized tacitly and GCA to gain right for these sea areas which it demanded lawfully.

Besides, in concern with the sentence taking place in the note of Turkey dated 2 March 2004 and number 2004/Turkuno DT/4739 which says "the delimitation of the EEZ and the continental shelf beyond the western parts of the longitude 32° 16' 18" should be effected by agreement between the related states in the region based on the equitable principles", GCA declared that such claims which imply that the western parts of the longitude 32° 16' 18" should be effected by agreement is tantamount to accepting that islands and even more a sovereign island State, in this case Republic of Cyprus, is deprived of any maritime zones, contrary to customary international law, Convention (articles 56, 77 and 121) and the international court of justice rulings. It propounded that Art. 74 and 83 of the 1982 UNCLOS stipulates that the delimitation of continental shelf and EEZ respectively between the states with opposite or adjacent coasts "shall be effected by agreement on the basis of international law, as referred to in Art. 38 of the Statute of the ICJ, in order to achieve an equitable solution", and

that Turkey intentionally removes the obligations of executing the delimitation with agreements on the basis of International Law in its prejudicial position against the related provisions of the Convention. It has claimed that Turkey attempts to intervene, without any legal basis, in legitimate and sovereign rights of the third states for instance Republic of Cyprus, the Arab Republic of Egypt and other states that will probably become related, and this attempt aims at the rights of these states to delimit the EEZ with an agreement in accordance with International Law as per the Convention, and therefore arguments of Turkey are legally invalid.

After Turkey declined⁴¹ these claims on October 4, 2005, GCA stated in its note dated October 19, 2006⁴² that she accepted the argument of Turkey citing that “according to one of the general principles of International Law of the Sea, States bordering an enclosed or semi-enclosed sea, such as the Mediterranean Sea, are under an obligation to cooperate with each other in the exercise of their rights and in the performance of their duties”. It noted that out of this statement they noticed Turkey is of the same opinion with the rest of the international public in recognizing the Republic of Cyprus as a State according to the established norms of Public International Law and that they expect Turkey to enter into fruitful negotiations with the legitimate government of Cyprus on delimitation.

Following GCA’s declaration on petroleum exploration areas Turkish Foreign Ministry made a statement⁴³ drawing

41 Note verbal, dated 4 October 2005 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary General of The United Nations, *Law of the Sea Bulletin*, Vol. 59, p. 34, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-IV, p. 111.

42 Note verbale dated 19 October 2006 from the Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary General of the United Nations, *Law of the Sea Bulletin* (February, 2007) No. 62, 2006, p. 164, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-V, p. 112.

43 Press release of the Republic of Turkey Foreign Ministry dated 30 January 2007 and numbered 18 about “the efforts of GCA to sign bilateral

attention to the political and judicial dimensions of the matter. Thereupon, GCA exposed its claims on the matter in a letter⁴⁴ addressed to the Secretary General and the President of the Security Council of UN on January 31, 2007. It stated that the relevant decisions of the Government of the Republic of Cyprus were in full conformity with its sovereign rights arisen from the 1982 UNCLOS.⁴⁵ GCA repeated its known opinions on Cyprus dispute and asserted that Turkey is trying to upgrade the status of the "Turkish Republic of Northern Cyprus" by claiming that TRNC has rights on continental shelf and EEZ of the Republic of Cyprus. It claims that Turkey's assertion of rights and interests over gas and petroleum within continental shelf or EEZ of the Republic of Cyprus has no grounds in the related provisions of 1982 UNCLOS and International Law including United Nations Charter.⁴⁶ It also asserts that Turkey does not have the right to object to delimitating the continental shelf or EEZ between the Republic of Cyprus and its neighbors in the areas, which are not adjacent or opposite to its own coasts as per International Law.⁴⁷

agreements concerning maritime jurisdiction areas with the countries in the Eastern Mediterranean". For the full text of the press release see Annex-V, p. 134.

44 UN Doc. A/61/726-S/2007/52, Identical letters dated 31 January 2007 from the Permanent Representative of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General and the president of the Security Council, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-VII, p. 116-117.

45 GCA claimed in another letter dated 6 August 2007 addressed to the UN Secretary General (UN. Doc. A/61/1020-S/2007/474, (see Annex-II, Appendix-IV, p. 120-121) that in accordance with the Convention or the common International Law, the sovereign right to explore and run the natural resources within the EEZ and continental shelf of Cyprus could not be questioned and that while awarding a contract to give license to explore and run hydrocarbon within the EEZ of Cyprus, GCA exercised its sovereign rights in conformity with the International Law.

46 GCA asserted in another letter dated 6 August 2007 addressed to the UN Secretary General (UN. Doc. A/61/1020-S/2007/474) that claiming legal rights in waters of Cyprus is inconvenient and instigating.

47 GCA referred to the matter again in another letter dated 6 August 2007 addressed to the the UN Secretary General (UN. Doc. A/61/1020-S/2007/474) and claimed that Turkey had no legal interests in the cases of delimitation of the areas that are not adjacent or opposite to its coasts.

It notifies that the Government of the Republic of Cyprus has no doubt about its sovereignty over the sea areas surrounding the island and natural resources in these areas and declines the contrary claims of the Republic of Turkey and that the Government of the Republic of Cyprus is decisive in protecting its own rights through appropriate ways including applying to the Security Council and other international bodies. In respect of the sensitivities of Turkey about the solution of the Cyprus problem which was expressed in the aforementioned declaration of the Turkish Foreign Ministry, GCA claims that this goal could not be achieved through display of belligerence, threats and blackmails of Turkey but through demonstration of necessary political will.

Thereafter Turkey addressed a letter to Ban Ki-Moon, Secretary General of the UN through the agency of its UN Permanent Representative⁴⁸. In the letter, it is briefly notified that Turkey is decisive in protecting its own rights and benefits in East Mediterranean.

Therewith, in another letter⁴⁹ dated 6 August 2007 addressing to the Secretary General of the UN GCA stated that it is keeping its present position and claimed that Turkey's statement emphasizing its decisiveness in protecting its rights and benefits in East Mediterranean Sea is a new threat of use of force that indicates how far Turkey is away from legality and legitimacy in its foreign relations.

4. Practices of Egypt and GCA-Egypt Exclusively Economic Zone Delimitation Agreement.

Egypt has carried on with its territorial waters practice of 12 miles since 1958⁵⁰. It declared its straight base lines by

48 Letter dated 23 July 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN.Doc. A/61/1011-S/2007/456, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-VIII, p. 118-119.

49 UN. Doc. A/61/1020-S/2007/474

50 Decree concerning the Territorial Waters of the Arab Republic of Egypt of 15 January 1951, as amended by Presidential Decree of 17 February 1958, metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONAND-TREATIES/PDFFILES/EGY_1958_Decree.pdf 16.01.2010.

a Presidential Decree dated 1990⁵¹. At the same time, it has an arrangement ensuring that it shall use the rights of continental shelf up to 200 m or exploitable depth⁵². Besides, while ratifying UNCLOS, it declared on 26 August 1983 that it would use the given rights regarding EEZ beyond the territorial waters in the Mediterranean Sea and the Red Sea in accordance with the provisions of section V and VI of UNCLOS, and that it would show the necessary respect to the rights and obligations of the other governments while using its rights and fulfilling its obligations in EEZ as per the Convention and would act in conformity with provisions of the Convention, and determine the borders of EEZ as per the rules introduced in the Convention⁵³.

Egypt has been exploiting natural gas resources within its own EEZ for quite a long time. Before the signature of GCA-Egypt delimitation Agreement, the Egypt Ambassador to GCA regularly made press releases and stated that they were ready to establish joint enterprises in the natural gas field of their own country and of GCA and although there were no agreement so far, arrangements could be done and conflicts between two states who were both parties to UNCLOS could be solved easily and that

51 Decree of the President of the Arab Republic of Egypt, No. 27(1990) Concerning the baselines of the maritime areas of the Arab Republic of Egypt, 9 January 1990, for the text see *Law of the Sea Bulletin* No. 16, 1990, p. 3-11; The USA protested the baselines declared by Egypt and stated that the US does not recognize them, American Embassy Cairo Note delivered June 13, 1991, State Department telegram 188615, June 8, 1991, American Embassy Cairo telegram 11009, June 19, 1991.

52 Presidential Decision No 1051 of 1958 concerning the Continental Shelf. metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/EGY_1958_Decision.pdf 16.01.2010.

53 Declarations (upon ratification of the United Nations Convention on the Law of the Sea, of December 10, 1982), entered into force August 26, 1983, *United Nations-C.N. 272. 1983. Treaties-16* (Depositary Notification-Translated from Arabic by the United Nations) metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/convention_declarations.htm#Egypt%20Upon%20ratification 16.01.2010.

they were ready for cooperation in determining the continental shelf and EEZ. Egypt notified that there is only one "Cyprus" recognized in terms of deliberation and that it would accept this state (GCA) as addressee. Afterwards, on 14 February 2003 news appeared on GCA and Egypt press that the Minister of Industry, Trade and Tourism of GCA would visit Cairo, the capital of Egypt on 17 February 2003, and that the agreement of EEZ delimitation between GCA and Egypt would be signed during that visit⁵⁴.

Upon this development, authorities of the Turkish Foreign Ministry reflected their stance and expressed Turkey's concerns on the issue in a meeting with the Ambassador of Egypt in Ankara on 15 February 2003. Within this frame it was repeated that GCA does not represent the whole Island of Cyprus, and can not sign agreements on delimitation of maritime jurisdiction areas on behalf of Cyprus, such a development might effect the peace intended efforts adversely, on the other hand the issue is directly concerning the rights and benefits of Turkey and other countries in the region, therefore Egypt is expected to avoid signing an agreement with GCA about delimitation of maritime jurisdiction areas.⁵⁵

In addition, the Turkish Ambassador to Cairo expressed Turkey's opinions on the issue in a meeting hold with the representative of the Foreign Ministry of Egypt on 16 February 2003. The representative confirmed the news about signing an agreement on delimitation of EEZ with GCA, but indicated that the treaty was a technically qualified agreement and it had no political respects. Besides, he stated that a delimitation should be made between the Island of Cyprus and Egypt, so they had to make this delimitation with the internationally recognized government, and that they had no intentions of involving in the Cyprus issue, and Egypt had the desire to make similar agreements with its other neighbors including Turkey, and the agreement to be signed with GCA did not concern the North side of the island of Cyprus.⁵⁶

54 **Kaya, Ş.** *Uluslararası Deniz Hukuku Kapsamında Doğu Akdeniz Sorunları* (unpublished master thesis), Ankara 2007, p. 38.

55 *Ibid.* p. 37.

56 *Ibid.* p. 39.

Despite Turkey's attempts, the agreement⁵⁷ about EEZ delimitation between GCA and Arab Republic of Egypt was signed by GCA Minister of Industry, Trade and Tourism and Foreign Minister of Egypt on 17 February 2003.

In a later statement of ROLANDIS, Minister of Trade, Industry and Tourism of GCA, which was made to announce the signing of EEZ delimitation of Egypt-GCA, he expressed that GCA-Egypt Agreement was the first agreement *inter alia*, determination of the median line as the border between the two countries was very important for GCA, and with this agreement GCA would have sovereign rights on an area which is four times bigger than the current sea area it possess. It is obvious that Egypt incurred significant losses because of the fact that the median line was based upon the EEZ delimitation agreement with GCA. A delimitation which would be made basing upon a median line to be drawn between the coasts of Turkey and coasts of Egypt would give Egypt proximately 11.000 km² more continental shelf/EEZ area when compared with the current position. This area, which corresponds to 1% of the total surface area of Egypt is also bigger than the Island of Cyprus⁵⁸.

If Egypt accepts the proposal of Greece to draw the EEZ/continental shelf border which is made by considering Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) line its own relevant coast, it would not only have produced a document invalid for Turkey and against the International Law but would also have lost an additional area of 7400 km² (See Chart II). On the other hand, if Egypt complying with the International Law, makes EEZ/continental shelf delimitation with Turkey, the median line will slip to the North and Egypt will be saved from this loss of 7400 km² as the coasts of Anatolia is in the farther north.

57 See for the text, *Law of the Sea Bulletin* Vol. 52, page45-47; <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/EGY-CYP2003EZ.pdf>. 12.07.2006, for the full text of the Agreement see Annex-I, p. 104-106.

58 The area of Cyprus Island is 9.245,88 km² (planimetric-two- dimensional), 9.521,85 km² (three-dimensional).

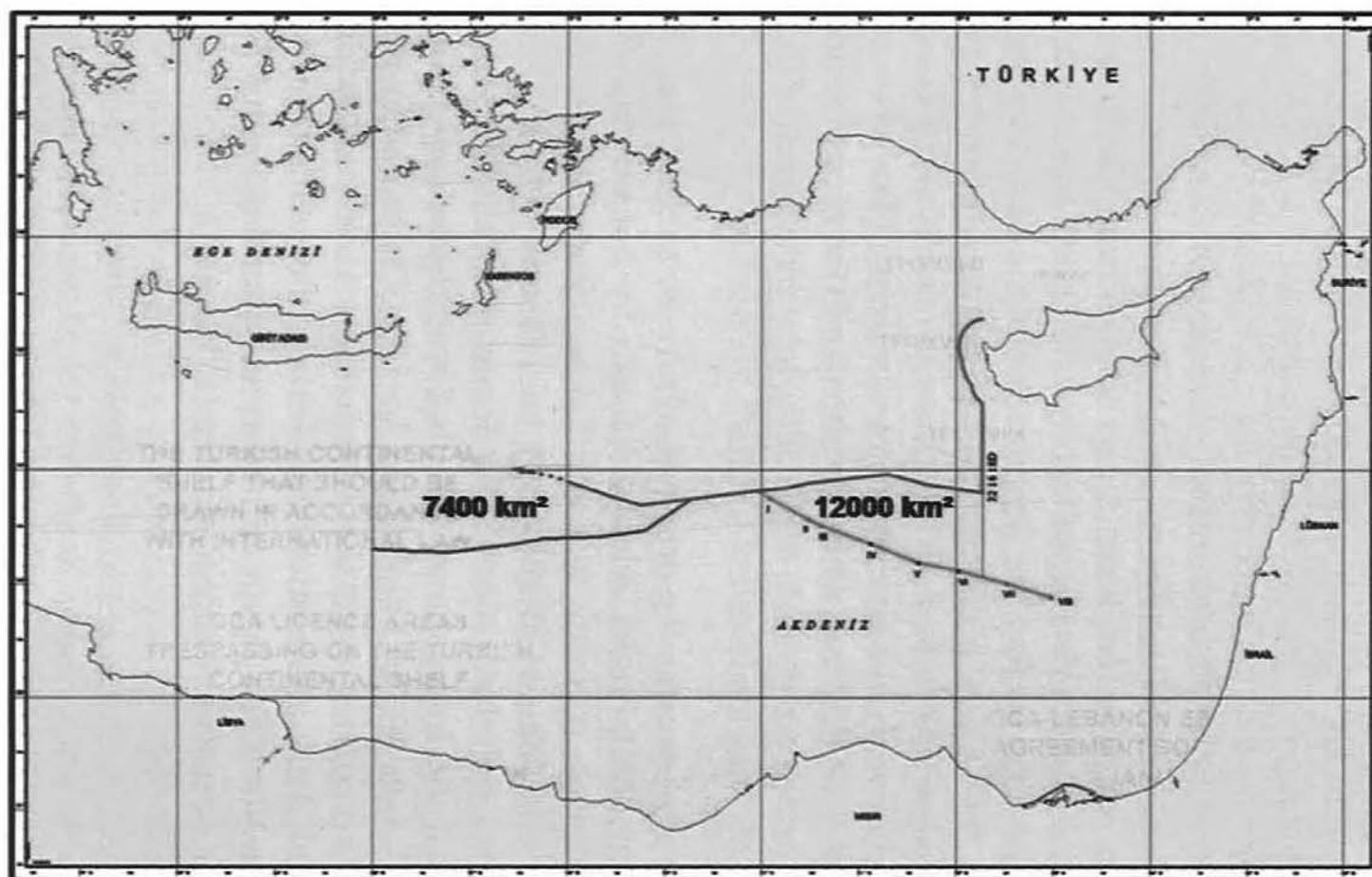

Chart II, It shows the losses that Egypt incurs by drawing the EEZ/Continental Shelf border with GCA instead of Turkey, and the losses if it draws the rest of the same border toward the west with Greece.

Cooperation on exploiting petroleum and natural gas has also been ensured between GCA and Egypt. The first memorandum of understanding in this issue was signed in GCA between Sameh FEHMI, Egypt Minister of Petroleum and Nikos ROLANDIS, GCA Minister of Industry, Trade and Tourism on 19 July 2005⁵⁹. Later on, five bilateral agreements proposing cooperation in Scientific Research, Culture, Energy, Electricity, Petroleum and Natural Gas fields were signed on May 4, 2006 during the visit of Tasos PAPADAPOULOS to Ahmet NAZIF, Prime Minister of Egypt between 3-7, May 2006⁶⁰.

Turkish Press published a statement of Abdullah GUL, the then Foreign Minister of Turkey announcing that GCA-Egypt Petroleum cooperation was suspended⁶¹, but in the following days the news was not confirmed⁶².

5. Practices and policies of Lebanon, Syria and Israel.

In the direction of aforementioned GCA policies, it is known that GCA has been making attempts in the presence of Lebanon, Syria and Israel for continental shelf /EEZ delimitation.

It is seen that between 1970 and 1975 Lebanon⁶³ had specialists from Russia, England and USA carry out studies on petroleum fields in the sea and land and that it terminated petroleum research activities due to the fact that the drilling costs were higher than the income to be acquired from petroleum

59 *The Daily Simerini*, 25 July 2005; *The Daily Al-Ahram*, 20 July 2005.

60 *The Daily Al-Ahram*, 5 May 2006; *The Daily Fileleftheros*, 5 May 2006; *Turkish Agency Cyprus*, and 5 May 2006 news headline "Petroleum Expedition of PAPADAPOULOS to Egypt... Agreements being signed".

61 News headline "Egypt-Greek Petroleum Agreement Suspended" dated 23 March 2007 of *Dogan News Agency*.

62 *The Daily Cumhuriyet*, 24 March 2007; *The Daily Vatan*, 25 March 2007.

63 The width of the territorial waters of Lebanon is 12 miles. Legislative Decree No. 138 concerning territorial waters and sea areas of 7 September 1983, for the text see, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATION-ANDTREATIES/PDFFILES/LBN_1983_Decree.pdf 16.01.2010

according to the results of the studies and that as Lebanon was busy with the civil war between 1975-1990, and it did not involve in petroleum research activities and participate in any activities of other countries. It is understood that starting from 1990 strategic decisions could not have been taken due to some reasons that affected the stability in the country adversely such as the failure of the coalition governments composed of religious communities and occupation of Israel and existence of armed organizations established against the occupation of Israel and that the economic power of the government was not sufficient for big investments. In addition because of the fact that the barons who were concerned about the instability in the country turned in the direction of trade instead of investment, it did not make any efforts to search petroleum, which takes a long time and requires big amount of money.

Nevertheless GCA condensed its attempts in presence of Lebanon after signing EEZ agreement with Egypt, and within the frame of negotiations carried out for the same ends it signed a Cooperation Memorandum with Lebanon on October 6, 2005 to create EEZ⁶⁴.

Negative approach of Turkey on the efforts of GCA to sign the agreement of delimitation of maritime jurisdiction areas with Lebanon was communicated to the Prime Minister and Foreign Minister of Lebanon. In spite of the aforementioned attempts, news appeared on Greek and Lebanese press on 15-17 January 2007 that the negotiations on EEZ delimitation agreement, which GCA had been conducting with Lebanon, had come to the signature stage. Upon this development, new initiatives in the presence of Ambassador of Lebanon in Ankara and Foreign Ministry of Lebanon in Beirut were launched by the authorities of Foreign Ministry⁶⁵. But it was found out right after the negotiations that

64 The Daily *Fileleftheros*, 6 October 2005. Yorgos LILLIKAS, Greek Minister of Industry, Trade and Tourism informed that the cooperation memorandum, which would determine the frame of agreement regarding EEZ between the Greek Administration and Lebanon had been signed.

65 Press Release of Foreign Ministry of the Republic of Turkey dated 30

an agreement had been signed in Beirut⁶⁶, also Radio Voice of Lebanon announced that EEZ delimitation agreement between GCA and Lebanon had been signed on 17 January 2007.

According to the EEZ Delimitation Agreement between GCA and Lebanon⁶⁷, each point was drawn basing upon the median line, which is equidistant from the closest points on the base lines of the parties. EEZ border is determined on six points from 1 to 6⁶⁸. GCA-Lebanon EEZ border is shown on Chart I and IV by using the said coordinates.

After signing the GCA-Lebanon EEZ Delimitation Agreement, with a note given to Ankara Embassy of Lebanon by Turkish Foreign Ministry, it was notified that this agreement did not take into consideration the present rights and benefits of Turkey and TRNC in sea areas around the Island of Cyprus, and that GCA did not have the authority to represent the whole island alone, and was requested not to put such an agreement into effect in any case⁶⁹. It is understood that, in disapproval of aforesaid Delimitation Agreement of Lebanon, this note of Turkey was effective.

January 2007 and number 18 "about efforts of GCA to sign bilateral agreements on maritime jurisdiction areas".

66 Ibid.

67 For the full text of the Agreement see Annex-I, p. 130-133.

68 Geographical coordinates taking place in the appendix of GCA-Lebanon EEZ border agreement dated 17 January 2007.

POINT	LATITUDE (N)	LONGITUDE (E)
1	33° 38' 40"	033° 53' 40"
2	33° 51' 30"	034° 02' 50"
3	33° 59' 40"	034° 18' 00"
4	34° 23' 20"	034° 44' 00"
5	34° 39' 30"	034° 53' 50"
6	34° 45' 00"	034° 56' 00"

Agreed median line is available in the Hydrographical Sea Chart scales 1/1.100.000 published and numbered 183 by the English Admiralty.

69 Press release of Turkish Foreign Ministry dated 30 January 2007.

Syria extended its own territorial waters to 35 miles in 1981⁷⁰ and later drew it back to 12 miles⁷¹. It has an arrangement, which ensures that it has a continental shelf up to 200 m. or an exploitable depth⁷². After the negotiations between the Minister of Natural Resources and Petroleum of Syria with GCA Minister of Trade, it was stated that Syria and GCA wished to sign the agreement on continental shelf and delimitation of EEZ at the end of 2001⁷³. The aforementioned agreement has not been concluded yet. Upon the developments in the last period, it is thought that Syria who is getting closer with Turkey would avoid signing such an agreement with GCA in the short term.

Until quite recently, there was a strong possibility that the Palestinian issue would affect the continental shelf delimitation with Israel⁷⁴ adversely and that it would make GCA attempts inconclusive. Nevertheless, GCA and Noble Energy Company having a pre-agreement for drilling in the field of Block 12 which is inside the so called EEZ of GCA has provoked GCA -Israel negotiations. The oil well Block 12 to be opened by Noble Energy Company where considerable amount of oil exists is 92 km to the

70 Law 37 of 16 August 1981 on extension of its territorial sea. See for the text., <http://www.un.org/Depts/Aos/LEGISLATIONANDTREATIES/STATEFILES/SYR.HTM> 20.11.2002.

71 Law No. 28 dated 19 November 2003 "Definition Act of Internal Waters and Territorial Sea Limits of The Syrian Arab Republic" http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/syr_2003e.pdf 16.01.2010.

72 Legislative Decree No. 304 of 28 December 1963 see for the text. <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/STATEFILES/SYR.htm>. 20.11.2002.

73 "Syria and South Cyprus Agreed on Petroleum Research Project", The Daily *Kathimerini*, 7 August 2001.

74 Width of territorial waters of Israel is 12 miles [Territorial Waters (Amendment) Law, 5750-1990 of February 1990]. It has a law which proposes that up to point that the depth of the waters over except the territorial waters allow processing of the natural resources, then they cover the adjacent sea bed areas and beneath. (Submarine areas Law of 10 February 1953). For the text, see <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/STATEFILES/ISR.htm>. 16.01.2010.

Haifa Port of Israel. News about the new steps of GCA which will prepare the negotiations with Israel has an extensive coverage in GCA press⁷⁵.

It has to be considered that a possible agreement between GCA and Israel on delimitation of EEZ/continental shelf, shall lead Lebanon to approve the agreement signed with GCA and, even more, cause to conclude an EEZ/ continental shelf delimitation between GCA and Syria.

6. Position of England.

Related provisions of the Constitutive constituent Agreement signed by Turkey, Greece, England and the Republic of Cyprus on 16 August 1960⁷⁶ impose an obligation on the Republic of Cyprus not to claim that the sea area remaining between four lines drawn from two sovereign English military bases, Akrotiri and Dikelya lands, is a part of its own territorial waters. It won't be wrong to assert that the agreement delimitates territorial waters between two adjacent countries⁷⁷. Nevertheless, it is doubtful that the same Agreement delimitates other sea areas as well⁷⁸. It is uncertain whether the waters between the lines are English territorial waters or open sea. In the provision, no reference is made to other sea areas except for the territorial waters⁷⁹.

Nevertheless, England shouldn't be expected to leave out in the cold. In Greek press there are comments pointing out that England might ask for rights on the petroleum in the Mediterranean

75 Annex to the letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/63/828-S/2009/216, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-XII, p. 126-129.

76 "Treaty concerning the Establishment of the Republic of Cyprus" which came into force on 16 August 1960 Annex A section 3.

77 See Charney, I. J. and Alexander, M. L., *International Maritime Boundaries*, Vol II, 1991, p.1559; see for the text. 382 UNTS 10.

78 See Charney, I. J. and Alexander, M. L., (op. cit.) p. 1559.

79 Ibid. p. 1560.

Sea via its military base in GCA, and that GCA and Greece have a voice in determining EEZ⁸⁰. More importantly, it was written that according to the diplomatic resources in GCA "London is thinking of asserting sovereign state rights for its military bases in GCA in order to get a share out of petroleum"⁸¹. It was notified that the oceanography and hydrography ship called "HMS Enterprise" which belonged to the English Navy made a petroleum research offshore Limasol between Akrotiri and Dikelya military bases between 7-10 February 2005⁸².

According to the news from press, England declared that it was not interested in the oil existing in the region. It seems right to think that the magnitude of the petroleum/gas reserves to be found in the region will determine the final attitude of England.

7. Opinions and practices of Turkey.

Turkey is neither a party to 1958 Geneva Continental Shelf Convention nor to 1982 UNCLOS. Turkey's national law has no arrangements for continental shelf and EEZ. Its national arrangements on the width of its territorial waters are a bit complicated. Width of Turkish territorial waters is 6 miles but it has been applied as 12 miles in the Black Sea and the Mediterranean Sea⁸³.

80 "The English are also engaged with the black gold in Aegean", The Daily *Ta Nea*, 17 February 2007.

81 "England wants the oil of Cyprus", The Daily *To Vima*, 11 February 2007.

82 The Daily *Fileleftheros*, 27 February 2005.

83 According to Territorial Waters Law dated 1964 and numbered 476, width of territorial waters of Turkey is 6 miles. In the same law it is decided that the width of territorial waters of the states who has wider territorial waters will be determined based on reciprocity principle. According to this, while the width of Turkish territorial waters in Aegean Sea is 6 miles, in the Black Sea and Mediterranean Sea 12 miles is implemented. As per the Territorial Waters Law numbered 2674, which was approved in 1982, width of Turkish territorial waters is 6 miles. Moreover, the Council of Ministers was authorized to determine the width of territorial waters over 6 miles on condition that they take into consideration all relevant issues

In the former Turkish Territorial Waters Law number 476, both normal base lines and straight base lines are ranked. Enforcement authority of this Law belongs to the Council of Ministers. However, in the currently effective territorial waters law, authority of drawing the base lines is given to the Council of Ministers without referring to a method. Council of Ministers has never used this authority until today.

In some resources⁸⁴ it is claimed that Turkey has carried out straight base lines implementation basing upon a chart attributed to Office of Navigation, Hydrography and Oceanography (ONHO). This claim is not true. Even if such a chart was prepared it would not have any judicial value binding Turkey, as the authority of regulating the base lines of Turkey does belongs not to ONHO but to the Council of Ministers⁸⁵.

7.1. Turkey's Opinions.

Turkey expressed its opinions in a diplomatic note on March 2, 2004 after the conclusion of Exclusive Economic Zone Agreement between GCA and the Arab Republic of Egypt dated February 17, 2003. Turkey declared that the delimitation of the EEZ or the continental shelf in the Eastern Mediterranean, particularly in the areas falling beyond the western part of the longitude 32° 16' 18", is related to Turkey's existing *ipso facto* and *ab initio* legal and sovereign rights, emanating from the established principles of International law⁸⁶. Turkey stated that

about certain seas and apply equitable principle. Council of Ministers decided to continue the current situation in the Black Sea and the Mediterranean with a decree dated 1982 and number 8/4742.

84 The Geographer, Office of the Geographer, Directorate for Functional Research, Bureau of Intelligence and Research, International Boundary Study, Series A, Limits in the Seas, No. 32, Straight Baselines: Turkey, March 25, 1971, p. 3, <http://www.state.gov/documents/organization/61548.pdf> 16.01.2010.

85 **Pazarci, H.**, *Uluslararası Hukuk Dersleri*, Kitap II, B. 6, Ankara 1999, s. 251.

86 This issue was highlighted in note of Turkey dated 23 July 2007, UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, para. 4.

EEZ and continental shelf delimitation in the west of 32° 16' 18" longitude should be achieved with the agreements between the related states of the region depending on equitable principles. Turkey, with these reasons arising from the established principles of the International Law, declared that it did not recognize⁸⁷ the said agreement and that it reserved all legal rights on delimitation of maritime areas in the west of 32° 16' 18" longitude including the sea bed, subsoil and superjacent waters. And finally indicated that there was no single legal or *de facto* authority to represent Cyprus, namely the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots together.

Following GCA's comments on Turkey's above-mentioned note, Turkey addressed another letter to the UN Secretary-General on October 4, 2005. In this letter GCA opinions were rejected and stated that delimitation of the maritime areas created obligations for all states and that according to the International Law of Sea, States bordering an enclosed or semi-enclosed seas, such as the Mediterranean Sea, were under an obligation to cooperate with each other in the exercise of their rights and the performance of their duties.⁸⁸ Turkey, as a coastal state of the region, which is affected by the agreement to be concluded between GCA and Egypt, has the right to object to this delimitation agreement.

Ministry of Turkish Foreign Affairs made a statement drawing attention to the legal and political aspects of the issue

87 MEB delimitation agreement between GCA and the Arab Republic of Egypt is included in the Annex V of Annan Plan in the List of the International Agreements and Legal Documents (Ref.no 541) that are binding for the Republic of United Cyprus. See page 117/192; Turkey stated that its participation in the agreement concerning the new situation and issues can, by no means, be considered that it accepts the validity of legitimacy of the said instrument. See footnote 7, page 117/192.

88 This issue was highlighted in Turkey's note dated 23 July 2007, it has been stated that delimitation in semi closed seas like Mediterranean can only be made via an agreement by showing respect to rights of others and taking their consents, and as there is no such agreement regarding EEZ in the region GCA can not use initiative to perform activities including oil prospecting, UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, para. 3.

upon the news regarding passing of a draft law in GCA Assembly⁸⁹ regulating oil exploration in oil fields in the sea areas of Cyprus Island. In this statement it was expressed that TRNC has also rights and authority over the sea areas around the Cyprus Island. As GCA does not represent the entire Island, its relevant laws and agreements are invalid for the Republic of Turkey⁹⁰. Countries and companies which may think of prospecting oil-natural gas depending on the invalid licenses⁹¹ of which GCA could dare to give in the sea areas of Cyprus Island should consider the sensitivity of the situation and the will of the Turkish Cypriots who are the other constituent community of the Island and refrain from attempts which may adversely affect the settlement process of the Cyprus issue. In the Eastern Mediterranean Turkey has legitimate and legal rights and interests. Some of the sea areas, which are included in the delimitation agreements GCA wishes to sign are related to this rights and interests (see Chart IV). Turkey is determined to protect its own rights and interests in the Eastern Mediterranean and shall not allow any attempts towards preventing them.

Moreover, Turkey stated that the sea areas among the Anatolian coasts, 32° 16' 18" longitude, 34° 00' 00" latitude and 28° 00' 00" longitude are its own continental shelf and that on the west of 28° 00' 00" longitude it would extend to the area where Turkish-Greek continental shelf border in the Aegean Sea reach the Mediterranean, up to the west (Chart III).

89 Press statement of Ministry of Foreign Affairs of Turkey regarding "the Attempts of GCA for concluding bilateral agreements with the Eastern Mediterranean Countries regarding maritime jurisdiction areas" dated 30th January and numbered 18.

90 This issue was highlighted in Turkey's note dated 23 July 2007, UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, para. 5.

91 In the note of Turkey dated 23rd July 2007 it is stated that GCA has adopted a law determining 13 oil prospecting fields contrary to the International Law and opened an international tender, and the tender process is ongoing despite the objections of Turkey and it is expected to be finalized on 16 August 2007, and all these attempts are aiming at de facto situations within the regions and completely unacceptable. UN. Doc. A/61/1011-S/2007/456, para. 2.

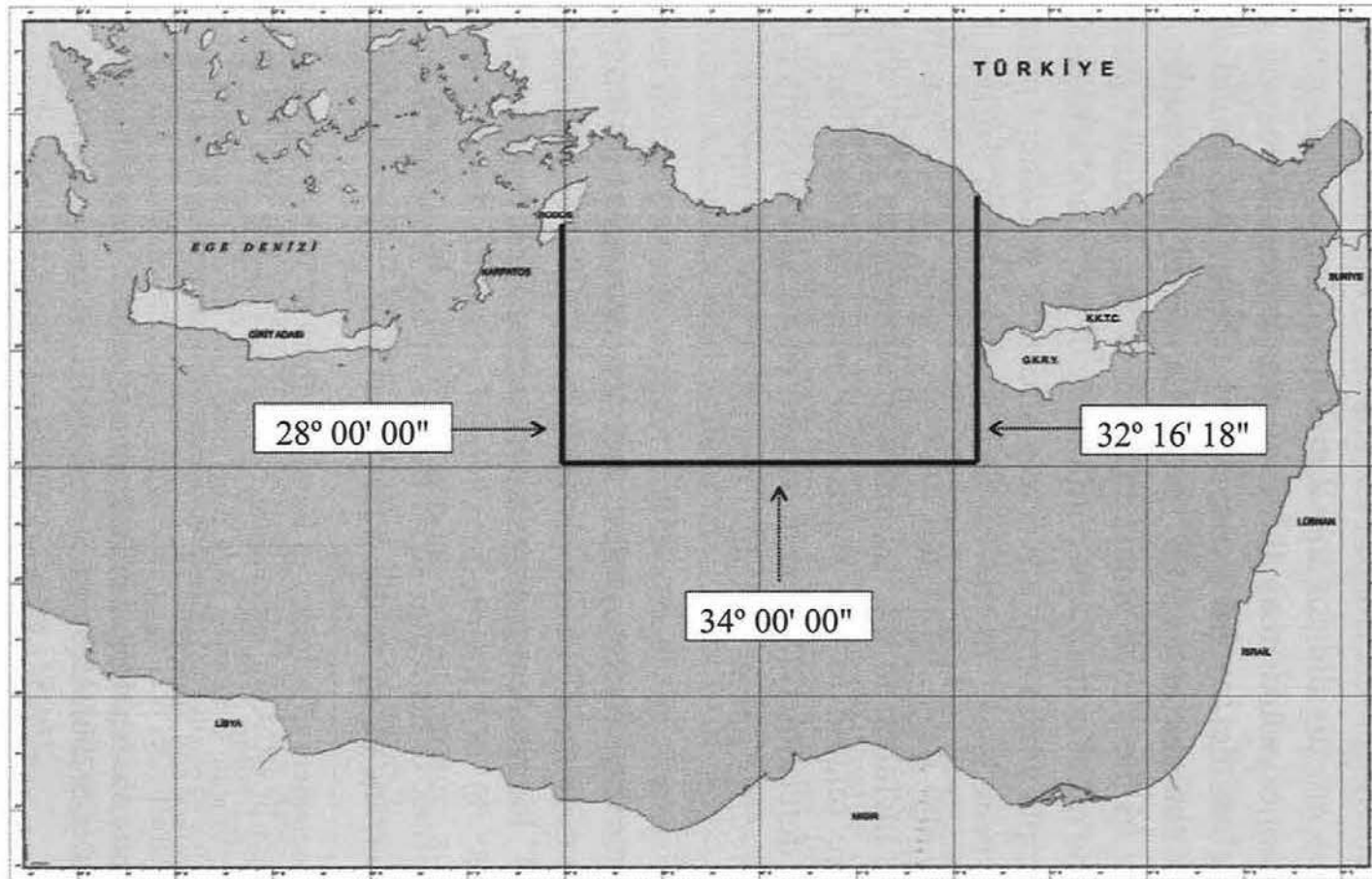

Chart III, The area that the Turkish Ministry of Foreign Affairs declared Turkish continental shelf. It is stated that this area will be extend to the west of $28^{\circ} 00' 00''$ longitude, the area which Turkey-Greece continental shelf border from the Aegean Sea reaches the Mediterranean.

7.2. Practices of Turkey.

Turkey and TRNC follow policies and practices that will protect their rights in the region concerning the continental shelf.

Turkish Council of Ministers, with the decree no 7/8594 dated July 2, 1974, has given license to the Turkish Petroleum Corporation (TPAO) in oil exploration region numbered AR/TPO/LX/D which is determined by the Ministry of Energy and Natural Resources⁹² in southeastern region of Rodos (Rhodes) Island declaring that the said region is out of Turkish territorial waters and within Turkish continental shelf⁹³

The Turkish battleship intervened in the Northern Access vessel⁹⁴, which was performing seismic research in the region at 33° 40' 00" N 029° 04' 00" E coordinates. The vessel was informed that the region in which they were conducting seismic research was within the Turkish continental shelf, and that they could not do seismic research without the permission of Turkey and that they should leave the region. So the vessel left the region⁹⁵. Later it was found out that the vessel was doing research on behalf of a Norwegian Company called "PGS NOPEC" and the company authorities apologized for exploration within Turkish continental shelf without permission.

92 Letter of Ministry of Energy and Natural Resources dated 1/7/1974 and numbered 37-628/05620

93 Official Gazette (O.G.), 18th July 1974, Number. 14949. The approximate coordinates of oil prospecting license region which was altered in Eastern Meditterrenaen in 1974.

POINT	LATITUDE (N)	LONGITUDE (E)
1	35° 55' 00"	028° 10' 00"
2	35° 55' 00"	029° 00' 00"
3	35° 35' 00"	028° 10' 00"
4	35° 35' 00"	029° 00' 00"

94 See footnote 24.

95 ÜNAL Hasan, A programme broadcasted in Başkent TV on 17th February 2007

This event received coverage in the GCA media as well. It was reported that upon detection of a vessel by the aircraft of Greek Air Forces conducting seismic studies between Rodos (Rhodes) and Cyprus, authorities from Greece and GCA were alarmed and after a research it was found out that the vessel flying GCA flag had been rented by a Norwegian company and that the aim of the said company could not have been clarified and the EU had been informed of the issue and the Norwegians left the region when GCA wanted the Greek company renting the vessel to terminate the contract⁹⁶.

One of the most important steps taken by Turkey up to now came with the Official Gazette dated August 9, 2007. General Directorate of Petroleum Affairs announced license and oil exploration permission demands of Turkish Petroleum Corporation within four regions (TPO/XVI/A, TPO/XVI/D, TPO/XVI/E and TPO/XVI/F) on the Official Gazette dated August 9, 2007⁹⁷. From the aspect of International Law, Turkey has tacitly declared to the international community that it has continental shelf rights in the relevant regions. TPO/XVI/A field is strategically the most important one when compared to the other three fields. This field reaches 32° 16' 18" Longitude in the east where Turkey made claims in the west of the said longitude before and median line between the coasts of Anatolia and Egypt in south. The TPO/XVI/A region, tacitly but officially draws the Turkish continental shelf and the exclusive economic zone boundaries at the points where it reaches 32° 16' 18" Longitude in the east and the Median Line between the coasts of Anatolia and Egypt in the south.

TPO/XVI/A region includes the parts of the blocks declared by GCA trespassing the parts on which Turkey claimed rights (see Chart IV).

96 The news headline "vessel conducting seismic research between Rhodes and Cyprus" published in The Daily Kipros Simera within the bulleting of Turkish News Agency-Cyprus dated 19th May 2002 in which GCA mediums are compiled.

97 Official Gazette dated 9th August 2007.

This situation indicates that Turkey will defend its rights in Eastern Mediterranean, will not recognize the licenses given by GCA, and will not allow the activities to be performed in the field under these licenses and that it could intervene in such activities.

By the bulletin no. 545/08 of the Turkish Directorate General of Coastal Safety to Sailors it was announced that a ship called Malene Ostervold would conduct geophysical research on 35° 35' 00" K(6)-029° 00' 00" D(1), 35° 35' 00" K(6)-030° 20' 00" D(5), 34° 00' 00" K(7)-029° 00' 00" D(1), 34° 00' 00" K(7)-030° 20' 00" D(5) longitudes starting from November 14, 2008 until a second bulletin⁹⁸. The exploration was achieved on the announced date. Upon the interferences of Greece⁹⁹, Turkish Ministry of Foreign Affairs made a statement and expressed that by a ship called M/V Malene Ostervold flying a Norwegian flag, TPO conducted geophysical researches between 14-17 November 2008 in the exploration area announced by a previously issued navigation text in Eastern Mediterranean within Turkish maritime jurisdiction areas¹⁰⁰.

This shows that Turkey will defend its rights in eastern Mediterranean and that it will not recognize the licences given by GCA and not allow the activities to be conducted in the area under these licences and that it may intervene in the events as well.

98 See the Official Gazette dated 16 July 2009 and number 27290 for the relevant decree of the Council of Ministers dated 30 July 2008

99 A defense official who doesn't want to reveal himself made a statement for Reuters and said that a Greek frigate stopped two vehicles in the early morning on Saturday and asked them to leave the region, and that however their demand was rejected. REUTERS News Agency, 16 December 2008.

100 Ministry of Foreign Affairs Spokesman's response to a question, 18.11.2008, <http://www.washington.emb.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=288>, 16.01.2010.

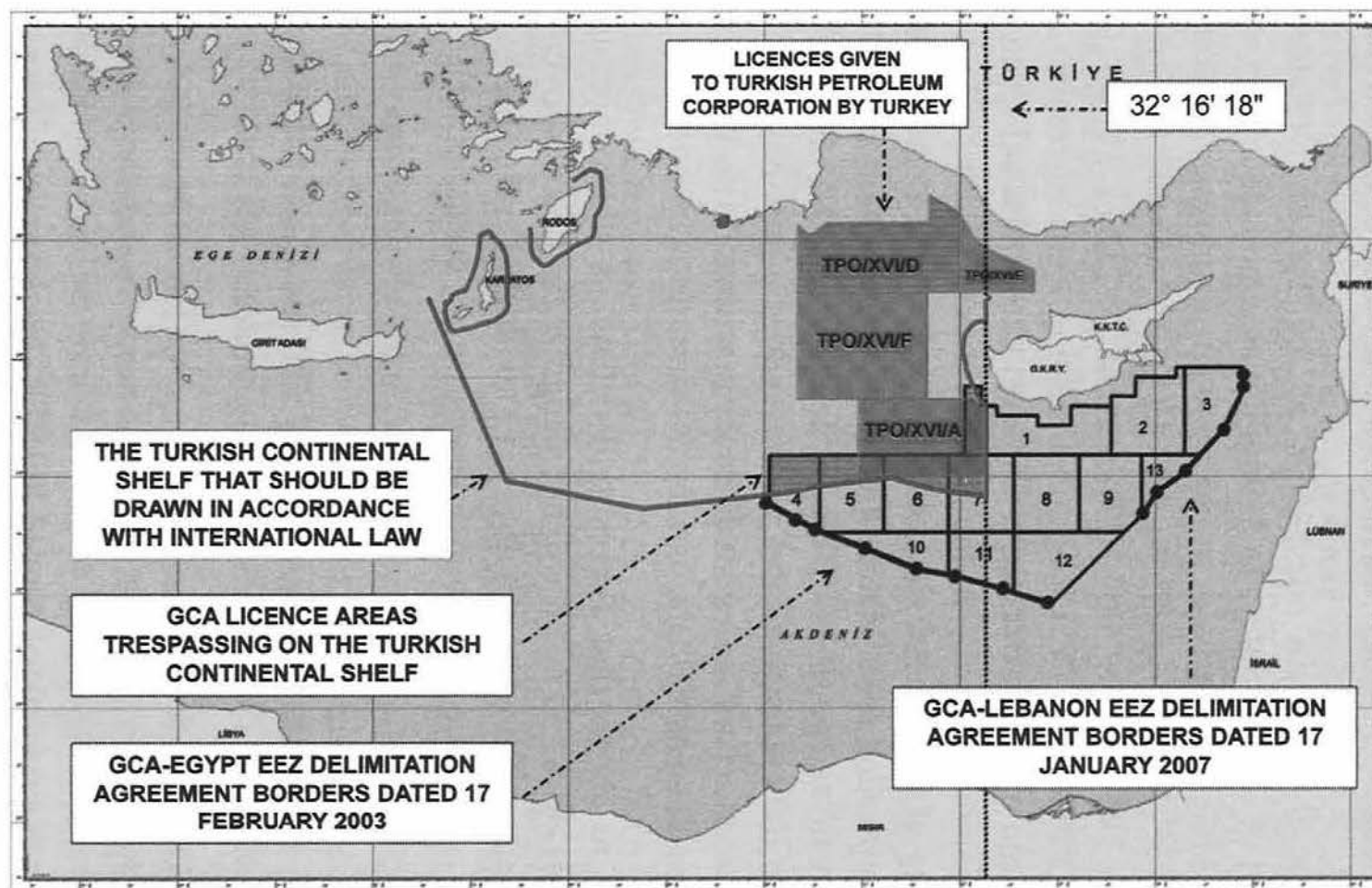

Chart IV, Turkish continental shelf borders, GCA-Egypt and GCA-Lebanon EEZ borders, GCA licence bloks.

8. Situation of the Turkish Republic of Northern Cyprus.

The width of TRNC territorial waters is 12 miles¹⁰¹. Besides, TRNC has a Maritime Jurisdiction Area Code accepting the under water fields, sea bed and underground as continental shelf where it extends to continental margin or external border of the natural extension of Cyprus Island or extending to 200 miles where continental margin or external border of natural extension of Cyprus Island does not extend to 200 miles starting from the base line where the territorial waters are began to be measured¹⁰².

While the first statements are being made concerning the signature of GCA-Egypt EEZ Agreement, the then president of TRNC Rauf DENKTAŞ reflected TRNC's stance on the issue taking into account the importance of the matter. The former President of TRNC, Rauf DENKTAŞ, according to the GCA Media, stated that he had to be one of the negotiators¹⁰³ in the meetings held with the third parties. Besides he told the officials of the Oil Companies and the foreign representatives that TRNC deserves a share of 50 % should oil fields or natural gas reserves be found in the region.

Upon the explanations made during the visit of the Minister of Natural Resources and Petroleum of Syria to GCA, DENKTAŞ stated that "The EEZ and continental shelf of Cyprus Island was not delimited, and delimitation should be made via mutual agreements between the relevant countries including Turkey in compliance with the international law and that this delimitation could not be realized without concluding an agreement with TRNC and the Greek Authority in GCA (under whatever title it is) did not have the right to make delimitation agreement unilaterally, and that they had to act in compliance with TRNC, otherwise

101 TRNC Territorial Waters Law, for text refer to O.G., 24th June 2002.

102 For text refer to TRNC, O.G. dated 28th November 2005 number 206 AN-NEX I

103 "Concerns about probable disputes on oil fields and their exploitation... Ankara acts devilish", The Daily Fileltheros, 24th August 2001.

TRNC would defend her rights, and added that they hope that the Greek Administration would not act irresponsibly and cause new crisis in the region and that the relevant countries would not permit this¹⁰⁴.

Right after the signature of GCA-Egypt delimitation agreement on February 17, 2003, the Minister of Foreign Affairs of TRNC, Tahsin ERTUĞRULOĞLU hosted the Ambassador of Egypt to Nicosia Omar METWALLY in his office on February 24, 2003 and stated that they did not recognize the agreement¹⁰⁵. TRNC President TALAT, emphasized in a speech he delivered that "the oil around Cyprus should jointly be shared otherwise there could be hot developments". President TALAT forwarded his warnings on the issue to Lebanon and Egypt governments in a written statement¹⁰⁶.

TRNC, also objected to the EEZ Delimitation Agreement between GCA and Lebanon dated January 17, 2007. President TALAT, stated in a letter which was originally the annex of the letter written by UN Turkish Permanent Representatives to UN Secretary-General on February 2, 2007 and later turned into a UN document that they had found out that GCA, acting as if it were the government of the whole Cyprus had concluded an EEZ Delimitation Agreement with Lebanon in which the rights of TRNC are violated, and that the GCA did not represent the entire island or Turkish Community of Cyprus, that Turkish Community of Cyprus has equal rights over the natural resources on land and sea areas of Cyprus Island, and that TRNC had objected to a similar

104 The written statement made by the then president of TRNC Mr. DENKTAŞ, on 9 August 2001, upon being informed that exclusive economic zone and continental shelf delimitation of Cyprus Island was discussed with the Greek authorities during the visit of Muhammed Mahir Cemal, Minister of Natural Resources and Petroleum of Syria.

105 The meeting minutes of Ministry of Foreign Affairs of TRNC dated 24th February 2003.

106 "Petroleum" warning from Talat to the Greeks, The Daily Yeni Düzen, 28th January 2007.

agreement concluded between GCA and Egypt on 2003 with the same grounds and the agreement GCA signed claiming that it was representing the entire island was invalid, and had no binding nature for TRNC or the entire Cyprus Island, and that signing of this agreements and explanations made by GCA threatened the stability in the whole Eastern Mediterranean region¹⁰⁷. TRNC has summoned their objections in this issue to Egypt and Lebanon governments in written form and stressed that they won't be forfeiting the rights of Turkish Cypriots¹⁰⁸.

The increasing activities of GCA caused strong reactions of TRNC. TRNC, stated in another letter which was originally the annex of the letter written by UN Turkish Permanent Representative to UN Secretary-General on August 8, 2007¹⁰⁹ and later turned into a UN document that GCA was trying to make a *fait accompli* by completing the bid process launched for the 13 oil exploration fields determined unilaterally by GCA, and that it was not acceptable for TRNC, and with such attempts of GCA the solution possibility in the Island weakened, and that they expected GCA to avoid taking steps that would increase the tension in the region while the efforts to find a comprehensive solution for the Cyprus issue was ongoing, and that a comprehensive solution would help Turkish Cypriots and Greek Cypriots to derive benefit from the sources of the Island together.

107 Annex to letter dated 2nd February 2007 from the permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General UN. Doc. A/61/727-S/2007/54, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-VI, p. 113-115. Similar statements have been made in this issue by TRNC Presidency Official Spokesman Hasan ERÇAKICA (statement dated 29th January 2007) and TRNC Vice Prime Minister Turgay AVCI (statements dated 20th January 2007 and 30th January 2007).

108 Cyprus Dialogue Newspaper, Talat, has addressed warning letters to Lebanon and Egypt governments.

109 Annex to letter dated 8 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/61/1021-S/2007/487, for the full text of the note see Annex-II, Appendix-X, p. 122-123.

TRNC President TALAT, after summarizing the process in another letter¹¹⁰ written by UN Turkish Permanent Representatives to UN Secretary-General on April 23, 2009, which was turned into a UN document later on, kept drawing attention of the international society to the issues which were vital for the future of the negotiations being held to solve the Cyprus issue. It is stated that with the activities of GCA on delimitation of maritime jurisdiction areas in Eastern Mediterranean before a solution is obtained, they are aiming at the basic rights and benefits of the Turkish Cypriots Community, which is one of the equal constituent states of 1960 Cyprus Republic. It is reminded that the issue of delimitation of sensitive maritime jurisdiction areas in Cyprus was an important part of the negotiation process conducted under UN supervision in 2004 and that the UN ANNAN Plan considers that this issue should be addressed after a comprehensive political solution is obtained in Cyprus. It is stated that while the negotiations on a comprehensive solution and maritime jurisdiction area issue are ongoing, the attempt of Greek Cypriots indicates that GCA intends to solve the problem outside the negotiating table. It is stated that these provocative attempts, which harm the rights and benefits of the Turkish Cypriot do not only deepen the lack of trust between the parties but also increase the tension at the same time and decrease the chance of a total solution in the island. Therefore, UN is requested to prevent such activities of GCA until a new state is founded in Cyprus.

This demand of President TALAT is very important for everyone seeking solution in Cyprus. This demand is really essential for states rejecting the judicial views of the Republic of Turkey and TRNC on the solution of Cyprus but at the same time seeking solution. If recognizing the illegal practices of GCA enables them to benefit from the sources of the island on its own, they would feel themselves strong and this would encourage them to decrease their demands and get away from reconciliation as

110 Annex to the letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/63/828-S/2009/216.

previously seen in the case of its EU membership. Those who do not consider Turkish thesis on the Cyprus issue will not only be making a legal mistake but also a political mistake creating obstacles in resolution of the Cyprus issue.

TRNC, also exercises and protects its rights on continental shelf. In the Hyrdolant message of NIMA numbered 2474/2002 (54) East Med. it was announced that Turkish Flagged MTA Seismic I Vessel would make seismic research between 11 and 16 November 2002¹¹¹. The research was made on behalf of Republic of Turkey and in cooperation with TRNC.

9. Delimitation based on equitable principles and the probable continental shelf boundaries of Turkey in Eastern Mediterranean.

In accordance with the principles of International Law on continental shelf delimitation, a brief summary of which is given below, we may have some considerations about the probable route of the boundary lines arisen from a delimitation basing on equitable principles.

As it was mentioned before, Greece, Egypt and GCA are parties to UNCLOS. However, Turkey is not party to 1958 Convention or 1982 Convention. Therefore, delimitation in the region would be made according to the customary law. In EEZ/ Continental Shelf delimitation, 1958 Convention, 1982 Convention and customary law rules intersect at the same point. It is possible to say that the provisions of all three groups foresee an equitable delimitations basing on equitable principles for the solution by taking all relevant circumstances of the region into consideration. When the geographical conditions of the region are taken into consideration it is seen that the delimitation shall occur between the continental shelf, EEZ and territorial waters

111 The coordinates of the field where TRNC had seismic studies: "36° 02' N – 032° 48' E, 36° 34' N – 035° 24' E, 34° 42' N – 034° 55' E, 34° 53' N – 034° 27' E, 35° 07' N – 034° 16' E, 35° 12' N – 033° 54' E, 35° 12' N – 033° 54' E, 35° 24' N – 032° 55' E".

of various countries. The principles, which shall set forth this single maritime boundary, will be the principles prevailing in determining the continental shelf.

Although the equitable principles show differences in various situations it can certainly be said that geographical position outweighs in delimitation. The point indicated by geography is the coasts. In determining the routes of the borderline the status and length of coasts are important. To make the delimitation in compliance with the equitable principles, all circumstances related to continental shelf/EEZ shall be taken into considerations.

Another significant point in delimitation is the existence of the islands. International Law accepts that islands also have territorial waters, EEZ and continental shelves. Nevertheless, there is no direct connection between a geographical formation matching with the definition of an island and the territorial waters, maritime areas it can possess¹¹². How much right would be given to the islands will depend on certain criteria such as whether there are inhabitants on the islands and whether it has its own economy or not.

A delimitation method shall be determined within the framework of equitable principles, which prevails the delimitation process. The essential issue here is that the delimitation method shall be determined in a way to create a solution in compliance with the equitable principles. There is no such method that would create an equitable solution for all situations. In this context median line method has no superiority over the others. The median line has been used on the grounds that it mostly produces equitable solutions between the opposite coasts. Besides we need to stress that the reason for frequent use of the median line method is that it can be regulated depending on various criteria when it is insufficient.

If the median line method forms the base of delimitation of the relevant region, the starting stages shall be the median lines

112 Pazarci, H., (op.cit.) s. 321.

between the relevant coasts of Anatolia and the relevant coasts of Egypt and Cyprus.

The relevant coasts of Turkey for the said delimitation area extend from Antalya Gazipaşa to Muğla Deveboynu Cap. The actual coast length of Turkey between these two points is 656 miles. The frontal length of these coasts will be much longer. However, the actual length of coast of GCA is 32 miles and the frontal length shall be shorter. In order not to restrict access of the coasts of Turkey whose frontal lengths are relatively 10 times longer, to the open sea areas as it is defined in *St. Pierre and Miquelon Islands Continental Shelf Dispute Decision*¹¹³ of the International Court of Justice, the median line between Turkey and the Island of Cyprus should be shifted towards the east in a way to open the coasts of Turkey. As it is known, in the *Malta-Libya Continental Shelf Dispute Decision* of International Court of Justice the median line was withdrawn 18 miles towards north against Malta¹¹⁴. When we consider the ratio of Anatolia coasts and western coasts of Cyprus Island and the fact that the continental shelves to be granted shall be in proportion to this ratio, it is seen that this ratio is not sufficient to provide equity. Besides the access to Suez Canal which is an important maritime route shall not be restricted and the openings of Antalya and Mersin Ports, which are among the most important ports of the region, shall not be closed as it is stated in *Guine-Guinea Bissau decision*¹¹⁵. Taking these grounds into considerations we can say

113 *Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France: Decision on Case Concerning Delimitation of Maritime Areas (Saint Pierre and Miquelon)*, 10th June 1992, *ILM*, Vol. 31, 1992, p. 1169-1171, para. 66-74.

114 Case concerning the continental shelf (Libyan Arab Jamahiriya/Malta), 3 June 1985, ICJ Reports, No.68, p. 51-52, para. 72-73; *The decision in the International Boundary Cases: The Continental Shelf*, Vol. II, Grotius Publications Limited, 1992, p. 1523-1574. In the original text there is the expression of 18', and this means 18 knots.

115 *Guine/Guinea Bissau Maritime Delimitation Case (Court of Arbitration*

that if the median line, which will be the starting point while drawing boundaries between the coasts of Turkey and GCA will create the continental shelf boundary it is a legal obligation to shift it to the east to 032° 16' 18" E longitude. In order not to restrict the entitlement of the southern coasts of Turkey, which is relatively much longer than the western coasts of Cyprus, it will be equitable not to entitle the western coasts of Cyprus which is much shorter. The border, which will follow the longitude of 032° 16' 18" E towards the south until the median line between the relevant coasts of Turkey and Egypt, shall sometimes follow external border of GCA territorial waters in order not to intersect the country of GCA.

On the other hand, there is no need to alter the median line between Egypt and Turkey which is to be determined on the basis of equidistance to the closest points, in order to create a border in compliance with the equitable principles. Eastern Mediterranean, which is a semi-closed sea, has sea fronts extending towards west-east direction in the north and south. The coast frontals of Turkey and Egypt are open to each other in opposite directions. The EEZ delimitation between Turkey and Egypt, in compliance with the equitable principles can be made by taking the relevant circumstances into consideration. This delimitation shall be realized by following the median line that will be determined by taking into considerations the opposite frontal coasts which are in the west of 032° 16' 18" E Longitude.

When it comes to the border between Turkey and Greece, these two countries within this delimitation area are neighbors because of the islands of Meis (Castellorizzo), Rodos (Rhodes), Sömbeki (Simi), Nimos, Limoniya (Alimia), Herke (Khalki), Askino (Anditilos), İlyaki (Tilos), Çoban (Kasos) which are lying

Constituted Under and Agreement of 18 February 1983), 14 February 1985, p. 1353, para. 121; *The decision in International Boundary Cases: The Continental Shelf*, Vol. II, Grotius Publications Limited, 1992, p. 1301-1357.

just in front of the western end of the relevant coastal line heading from Antalya Gazipaşa to Muğla Deveboynu Cap.

As stated by the International Arbitration Court concerning the Canal continental shelf dispute¹¹⁶ between the United Kingdom and France, the said islands will not be given continental shelf or EEZ other than territorial waters under the principle of delimitation as they are on the opposite sides of the median line which will be drawn between the Turkish continent and the Greek continent.

On the same grounds it is not possible for Greece to create a new relevant coast, which is removing the relevant coastal line fronting the delimitation area of Turkey by combining the islands of Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpachos), Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) with a line. Therefore, the median line between Turkey and Egypt should draw the boundary of the continental shelf between Turkey and Egypt up to the location of 33° 57' 30" N - 027° 22' 00" E longitude where it intersects with 027° 22' 00" E longitude passing through Muğla Deve boynu cape. The part of the border to be drawn hereafter between Turkey and Greece shall be, without any doubt, under the affect of the point where Aegean continental shelf between Turkey and Greece reaches the Mediterranean Sea. The border of continental shelf between Turkey and Egypt which ends at 33° 57' 30" N - 027° 22' 00" E shall shift to the north and the "opposite side islands" which are within the Aegean continental shelf delimitation zone will be enclaved and added to the edge of the median line which will reach the Mediterranean between the Kaşot (Kasos) and Girit (Crete) Islands and will become Turkish-Greece border.

116 Delimitation of the Continental Shelf (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and The French Republic), 30th June 1977, p. 92, para.195; p. 95, para. 203; *The decision has in International Boundary Cases: The Continental Shelf*, Vol. I, Grotius Publications Limited, Cambridge, 1992, p. 363.

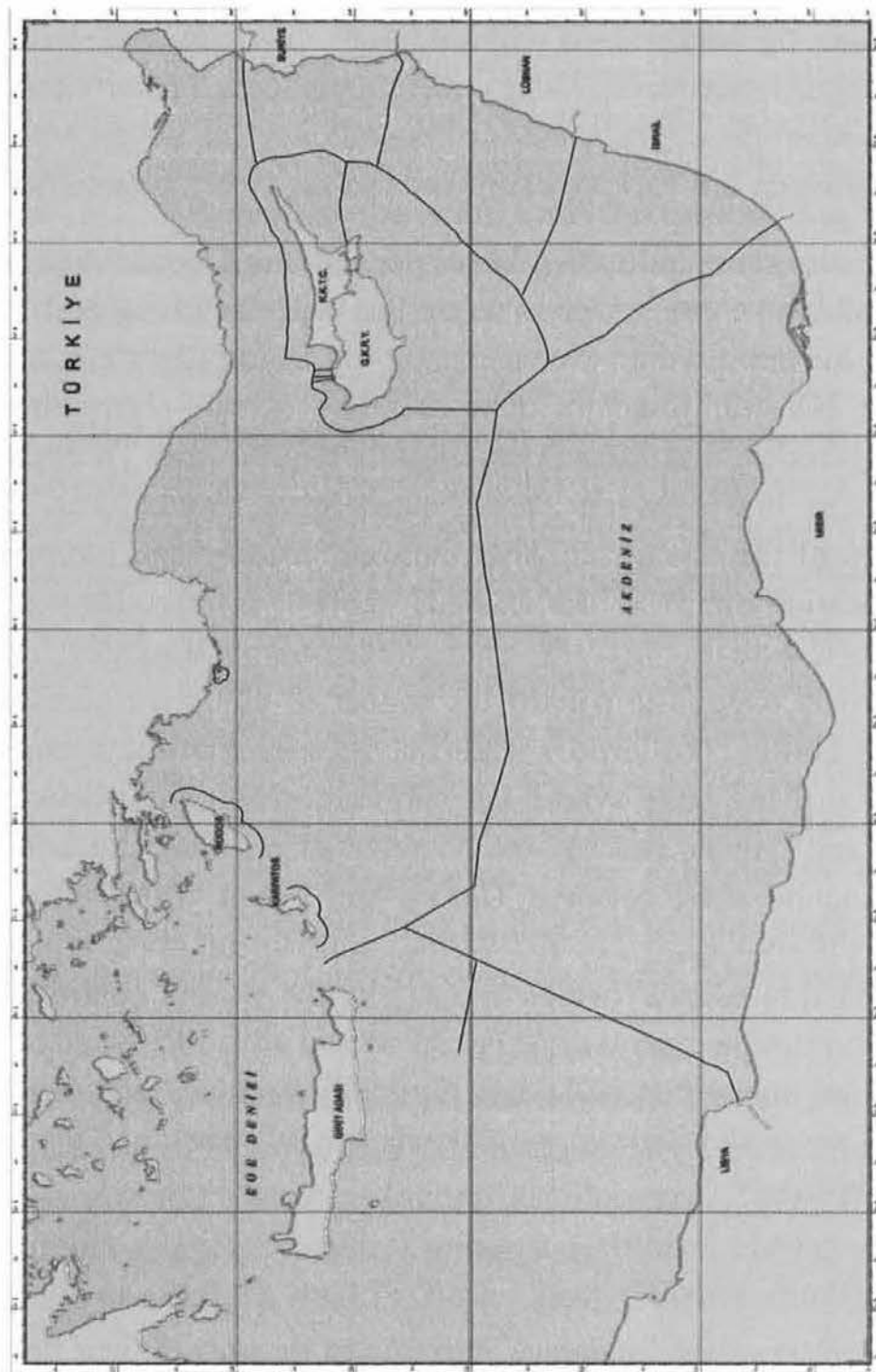

Chart V, EEZ/continental shelf borders in eastern Mediterranean.

Another decision supporting what has been said up to now is the decision of the International Court of Justice on Maritime Delimitation in the Black Sea between Romania and Ukraine¹¹⁷. Romania and Ukraine had submitted their claims regarding maritime jurisdiction area in written and oral stages of the Case and defined the border line that they wanted International Court of Justice to draw by giving the coordinates¹¹⁸. According to this, Ukraine demanded the Romania -Ukraine EEZ/continental shelf single sea border route to be between Romania continent and Serpents Island of Ukraine, and Romania claimed that the Serpents Island does not have a sea area out of 12 miles of territorial waters and it can not be used as a main point in drawing a border line beyond 12 miles, and that Serpents island is a rocky island which is uninhabited. When we consider that Greece and GCA claim that the border should pass between Anatolia and Eastern Aegean Islands concerning the disputes of Aegean and Eastern Mediterranean continental shelves, the decision of International Court of Justice on the role of Serpents Islands for determining the EEZ/Continental Shelf has become the most important issue concerning Turkey in the case. International Court of Justice, while drawing the equidistance line, which creates the starting point, did not deem it appropriate to determine a point on the Serpents Island. And at the stage when the equidistance line would be altered in accordance with the equitable principles, Serpents Island was again not considered as the relevant circumstance¹¹⁹. Shortly and clearly, International Court of Justice did not give Serpents Island EEZ and continental shelf other than territorial waters. Moreover, while these decisions were taken article 121 of UNCLOS stipulating that the uninhabited islands or islands without economy cannot have EEZ or continental shelf was not used as justification. It is seen that the said decision supports the thesis of Turkey claiming the Greek Islands, which are close to Anatolia even if they are inhabited, shall not be given continental shelf.

117 Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine), Summary of the Judgement of 3 February 2009, for the full text of the note see <http://www.icj-cij.org/docket/files/132/14989.pdf> 16.01.2010.

118 A map drawn by the court and reflecting the demands of the parties have been submitted in the Annex-V. p. 135.

119 Annex-V. p. 136.

CONCLUSION

GCA asserts that it is a legal government representing the whole Cyprus, and therefore has the right to delimitate the EEZ/continental shelves with other states and to search and exploit natural resources within its own EEZ, and that the EEZ borders delineated in the agreements are in compliance with legal terms and the rights of third parties are not violated, and that Turkey is not entitled to intervene in the delimitation between the coasts which are not adjacent to and opposing its own coasts. It also asserts that Turkey neglects the necessity to comply with the international law deliberately although it claims that the borders should be delineated through treaties based on equity. Besides, GCA states that Turkey indeed recognizes GCA as it puts forward the assertion that the littoral states of semi-closed seas must cooperate with each other while using their own rights and fulfilling their obligations, and therefore asks for the cooperation of Turkey.

Greece asserts that it is one of the states related to the delimitation of the continental shelves in Eastern Mediterranean and that the continental shelf or EEZ delimitation should be made between the states whose coasts of territory or island are opposite each other depending on the equidistance/median line principle in compliance with the norms of international law.

Turkey has stated that it has rights and interests in the maritime areas around the Cyprus Island generally, and it has a coast and *ab initio* and *ipso facto* legal sovereign rights in the seas where delimitation is made between GCA and Egypt in the west of the 32° 16' 18" meridian specifically, and thus it is entitled to oppose the GCA-Egypt delimitation treaty since the

treaty concerns its own rights. Turkey also states that the littoral states of a closed or semi-closed sea like the Mediterranean must cooperate with each other while using their rights or fulfilling their obligations, and the EEZ and Continental shelf delimitation should be made among the related states in the region through agreements based on equity. Furthermore, Turkey asserts there isn't any single authority to represent the whole island of Cyprus, the delimitation agreement of GCA and the law that it enacted are invalid in legal terms, and the consideration of such applications will further complicate the settlement of the Cyprus problem. Besides, Turkey expresses that the TRNC also has the right and jurisdiction in maritime areas of the Cyprus Island and it doesn't recognize the GCA-Egypt agreement and that all its rights are reserved.

Moreover, Turkey stated that the sea areas among the Anatolian coasts, 32° 16' 18" longitude, 34° 00' 00" latitude and 28° 00' 00" longitude are its own continental shelf and that on the west of 28° 00' 00" longitude it would extend to the area where Turkish-Greek continental shelf border in the Aegean Sea reach the Mediterranean, up to the west.

TRNC states that the GCA does not represent the whole of the island, it isn't entitled to sign any delimitation agreement or award any contract on its own, and that Turkish Cypriots have equal rights on the natural resources in the territorial and maritime areas of the Cyprus Island, the delimitation activities conducted by GCA on its own aim to violate those rights of Turkish Cypriots, and GCA seeks to find other solutions for the Cyprus problem than negotiation. TRNC doesn't recognize the GCA-Egypt and GCA-Lebanon agreements and wants the international community in general and the UN in particular to insist GCA stop such activities until the new state is established.

The picture in Chart-I is against international law, where the (Rhodos), Meis (Castellorizzo) and Cyprus island constrain Turkey's maritime jurisdiction areas in Eastern Mediterranean to the north of the Anatolian median line and the largely remaining maritime areas are delimited between the southern coasts of

Girit (Crete), Kaşot (Çoban, Kasos), Kerpe (Karpathos), Rodos (Rhodes) and Meis (Castellorizzo) island of Greece and the western coasts of GCA and Egypt .

In compliance with international law, continental shelf/EEZ delimitation should be made according to the equitable principles. In this context, since Turkey should not be denied maximum access to the open sea through its sovereign coasts stretching in the east-west direction in Eastern Mediterranean, the continental shelf/EEZ delimitation should not be made for the west coast of the Cyprus Island except for the territorial waters. The delimitation of continental shelf between Turkey and GCA should follow 32° 16' 18" longitude and the external border of the territorial waters of GCA. As there isn't any direct correlation between the qualities of a geographical formation that are peculiar to the description of an island and the maritime areas it could possess, the Greek island should not be given a continental shelf or an EEZ except for its territorial waters due to their geographical position on the opposite side. On the other hand, the median line between the Egyptian coasts dominating the Mediterranean and Turkish coasts should form the continental shelf/EEZ delimitation. This delimitation should start from the 32° 16' 18" longitude, extend to the longitude in the farthest western point of Datça Deveboynu Cape, and combine with the southern end of the Turkish-Greek continental shelf delimitation that would be drawn in the Aegean Sea as Turkey's continental shelf in the region (see Chart IV and V).

* *

EKLER

ANNEX

EK-I GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında 17 Şubat 2003 Tarihinde Gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşması¹.

ANNEX-I Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003.

Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt
on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003²

The Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt (hereinafter referred to as "the two Parties")

Desiring to strengthen further the ties of good-neighbourliness and cooperation between the two countries;

Recognizing the importance of the delimitation of the exclusive economic zone for the purpose of development in both countries;

Recalling the relevant provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, to which the two countries are parties;

Have agreed as follows;

Article 1

- (a) The delimitation of the exclusive economic zone between the two Parties is effected by the median line of which every point is equidistant from the nearest point on the baseline of the two Parties.
- (b) The median line and its limits is defined by points 1 to 8 according to the list of geographical coordinates annexed to this Agreement (annex I).
- (c) The median line, as determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British Admiralty, No. 183 (Ras at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000 (annex II)³.
- (d) At the request of either of the two Parties, any further improvement on the positional accuracy of the median line will be agreed upon by the two Parties using the same principles, when more accurate data are available.
- (e) Taking into consideration article 74 of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, the geographical coordinates of points 1 and 8 could be reviewed and/or extended as necessary in the light of future delimitation of the exclusive economic zone with other concerned neighbouring States and in accordance with an agreement to be reached in this matter by the neighbouring States concerned.

Article 2

In case there are natural resources extending from the exclusive economic zone of one Party to the exclusive economic zone of the other, the two Parties shall cooperate in order to reach an agreement on the modalities of the exploitation of such resources.

Article 3

If either of the two Parties is engaged in negotiations aimed at the delimitation of its exclusive economic zone with another State, that Party, before reaching a final agreement with the other State, shall notify and consult the other Party, if such delimitation is in connection with coordinates 1 or 8.

Article 4

- (a) Any dispute arising from the implementation of this Agreement shall be settled through diplomatic channels in a spirit of understanding and cooperation.

² Text communicated under cover of a note verbale dated 7 May 2003 from the Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations.

³ Annex II not included.

(b) In case the two Parties do not settle the dispute within a reasonable period of time through diplomatic channels, the dispute will be referred to arbitration.

Article 5

1. This Agreement is subject to ratification according to the constitutional procedures in each country.
2. This Agreement shall enter into force upon the exchange of the instruments of ratification.

DONE in duplicate at Cairo this 17th day of February 2003 in the English and Arabic languages, both texts being equally authentic. In case of differences of interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of the Republic of Cyprus

For the Government of the Arab Republic of Egypt

ANNEX I

List of geographical coordinates of points 1 to 8
defining the median line and its limits annexed to the Agreement between the Republic of Cyprus
and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone

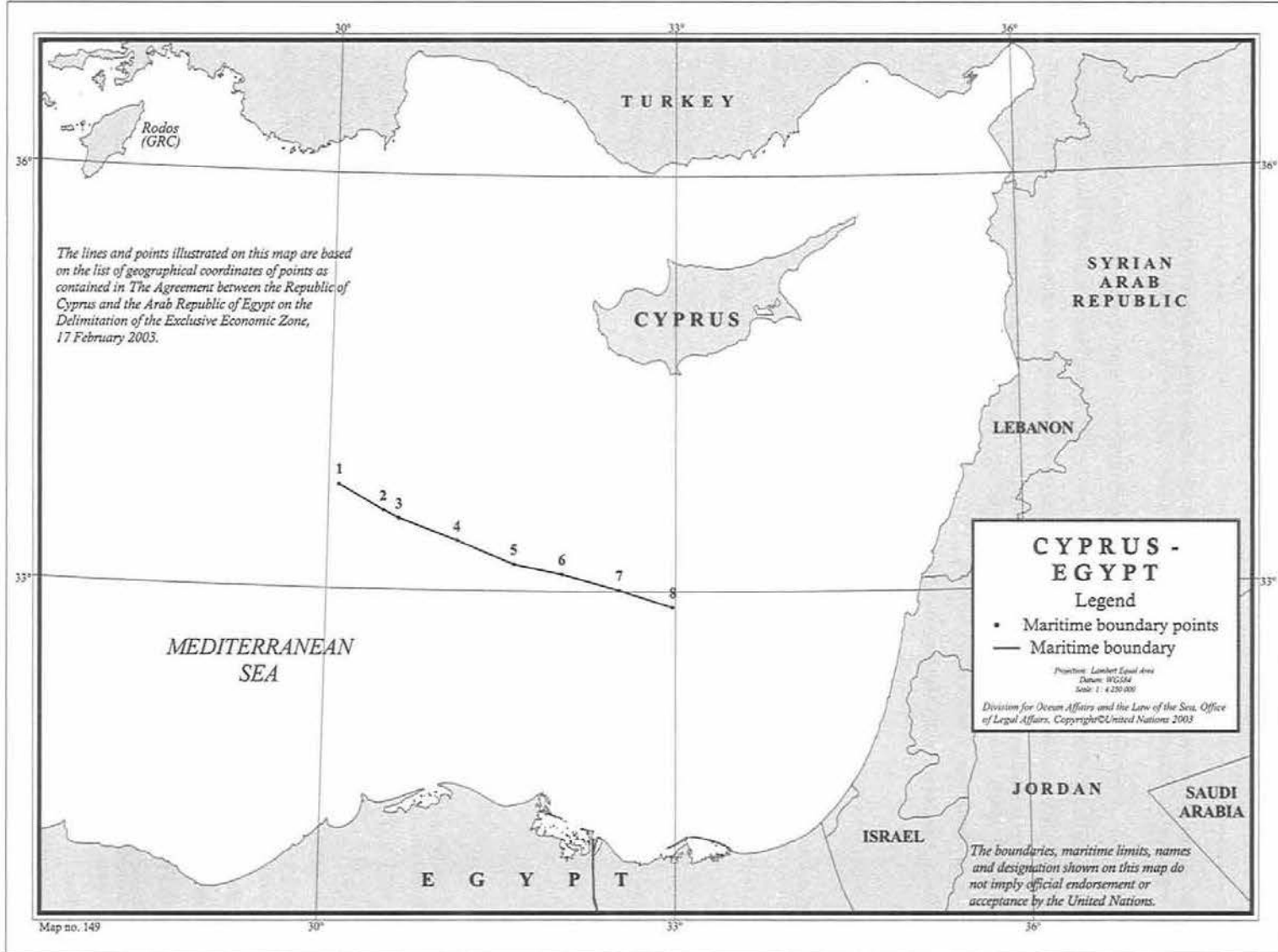
Point	Latitude	Longitude
1	33° 45' 00"	30° 05' 00"
2	33° 34' 00"	30° 28' 30"
3	33° 30' 40"	30° 36' 40"
4	33° 21' 20"	31° 07' 00"
5	33° 11' 30"	31° 36' 30"
6	33° 07' 20"	32° 01' 20"
7	33° 00' 40"	32° 31' 00"
8 ^{ac}	32° 53' 20"	32° 58' 20"

^{ac} The geographical coordinates of points 1 and 8 could be reviewed and/or extended as necessary in accordance with the provisions of this Agreement.

NOTE 1: The median line, as determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British Admiralty, No.183 (Ras at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000, annex II to the above Agreement. The positional accuracy of the median line and the derived geographical coordinates of the turning points 1 to 8 are those of the above-mentioned British chart.

NOTE 2: Any further improvement on the positional accuracy of the median line will be agreed upon by the two Parties using the same principles, when more accurate data are available.

Ministry of Interior	The Director of the Egyptian
Department of Lands and Surveys Hydrographic Unit	Hydrographic Department
CYPRUS	EGYPT
Name and title	Name and title
Signed	Signed
Date	Date

EK-II

ANNEX-II
NOTALAR² / NOTES

LÂHİKA-I Türkiye'nin 17 Şubat 2003 tarihinde GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşmasına itiraz etmek için Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği eliyle verdiği 2 Mart 2004 tarih ve 2004/Turkuno DT/4739 sayılı notası³.

APPENDIX-I Information note by Turkey, concerning its objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003.

B. Communications by States

1. Information note by Turkey, concerning its objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003¹

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations presents its compliments to the Secretary-General of the United Nations and has the honor to submit an information note, concerning the objection of Turkey to the agreement signed between the Arab Republic of Egypt and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus on 17 February 2003 with regard to the "Delimitation of the Exclusive Zone".

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations kindly requests the present text and its annex be published in the next Law of the Sea Bulletin.

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations avails itself of this opportunity to renew to the Secretary-General of the United Nations the assurances of its highest consideration.

New York, 2 March 2004

ANNEX

The agreement signed between the Arab Republic of Egypt and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus on 17 February 2003 concerning the "Delimitation of the Exclusive Zone" has recently been published in the Law of the Sea Bulletin Vol. 52, page 45.

It is understood from the content of the said agreement that the above-mentioned Parties delimit the EEZ through a line defined by 8 geographical coordinates in the high seas of the Mediterranean.

Following a thorough examination of the said agreement, the Republic of Turkey has reached the view that the delimitation of the EEZ or the continental shelf in the Eastern Mediterranean, especially in areas falling beyond the western part of the longitude 32° 16' 18", also concerns Turkey's existing ipso facto and ab initio legal and sovereign rights, emanating from the established principles of international law.

It is the considered opinion of the Republic of Turkey that the delimitation of the EEZ and the continental shelf beyond the western parts of the longitude 32° 16' 18" should be effected by agreement between the related states at the region based on the principle of equity.

The Republic of Turkey, for the above stated legal reasons which arise from the established principles of international law, does not recognize the said agreement and reserves all its legal rights related to the delimitation of the maritime areas including the seabed and subsoil and the superjacent waters in the west of the longitude 32° 16' 18".

Finally, the Republic of Turkey wishes to reiterate that there is no single authority which in law or in fact is competent to represent jointly the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots, consequently Cyprus as a whole.

¹ Note No. 2004/Turkuno DT/4739 dated 2 March 2004 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations.

2 Notalara düzenlendikleri tarih sırası içinde yer verilmiştir.

3 *Law of the Sea Bulletin*, Vol. 54, p. 127.

LÂHİKA-II GKRY'nin Türkiye'nin 17 Şubat 2003 tarihinde GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşmasına itirazı ile ilgili 28 Aralık 2004 tarihli pozisyon bildirimi⁴.

APPENDIX-II Statement of the position of the Government of the Republic of Cyprus, dated 28 December 2004, with respect to the information note by Turkey, concerning the latter's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003.

D. Communications by States

1. Statement of the position of the Government of the Republic of Cyprus, dated 28 December 2004, with respect to the information note by Turkey, concerning the latter's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003¹

The Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations presents its compliments to the Secretary-General of the United Nations and has the honour to bring to the latter's attention, in his capacity as depositary of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 1982 ("the Convention"), the following statement regarding the position of the Government of the Republic of Cyprus with respect to the information note by Turkey, concerning the latter's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003, as published in the Law of the Sea Bulletin No. 54.

The Government of the Republic of Cyprus wishes to refute the arguments expressed by the Republic of Turkey on the following grounds:

1. The Republic of Turkey's allegations are vague and unfounded, both in law and in substance. They are not based or supported by any specific legal or substantive argument.

2. The Agreement on the Delimitation of the EEZ was signed between the Governments of two sovereign States, one of them being the Government of the Republic of Cyprus and not "the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus", as Turkey claims, by arguing, alone among all the members of the international community, that the Government of the Republic of Cyprus does not exist.

It suffices in this regard to simply refer to the United Nations General Assembly Resolution 3212 (XXIX) of 1 November 1974 and Security Council Resolutions 541 (83) and 550 (84) on Cyprus. Furthermore, since the 1st of May 2004, the Republic of Cyprus is a Member State of the European Union.

3. Regarding the technical aspects of Turkey's objection to the delimitation of the EEZ between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt, the following facts suffice to refute the Turkish allegations:

Both the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt are Member States of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 1982, among a total number of 146 States Parties to the Convention, (the European Community also ratified the Convention), whereas Turkey remains among the very few countries opposing the Convention and its global significance in the field of international law.

In accordance with established principles and rules of international law and the respective provisions of the Convention, the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt exercised their legitimate sovereign rights to delimit the EEZ, lying between their respective coasts in a distance less than 400 nautical miles.

The Republic of Cyprus submitted in 1974 a Law proclaiming its Continental Shelf and in May 1993 a set of coordinates and a chart depicting its baselines to the United Nations Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea (Bulletin No. 24 of December 1993), without any objection on behalf of Turkey. Under international law such practice amounts, inter alia, to tacit recognition of these claims and of the entitlement of the Republic of Cyprus to legitimate claims of maritime zones.

When delimiting their EEZ, the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt, followed strictly the internationally accepted technical methods and specifications, as incorporated in the relevant Manual and Instructions of the International Hydrographic Organization.

Furthermore, when deciding on the extent of the delimitation line, both countries agreed to avoid extending that line in areas where the rights of third coastal States could be affected (disclaimer), without abolishing their sovereign rights to do so in the future, when an agreement with those States could be reached.

4. Moreover the Turkish allegation that "the delimitation of the EEZ and the continental shelf beyond the western parts of the longitude 32°16'18" should be effected by agreement between the related States at the region

¹Text communicated by the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations in a note verbale dated 28 December 2004.

based on the principle of equity" is totally unfounded under international law and the Convention for the following reasons:

(a) Such allegation implying that the western parts of the longitude 32°16'18" should be effected by agreement, is tantamount to accepting that islands and even more so a sovereign island State, in this case the Republic of Cyprus, is deprived of any maritime zones, contrary to customary international law, the Convention (articles 56, 77 and 121) and the International Court of Justice rulings.

(b) Articles 74 and 83 of the Convention provide that the delimitation of the EEZ and of the Continental Shelf, respectively, between States with opposite or adjacent coasts "shall be effected by agreement on the basis of international law, as referred to in Article 38 of the Statute of the International Court of Justice, in order to achieve an equitable solution". Turkey, in its prejudicial position against the Convention's relevant provisions, intentionally bypasses the obligation that the delimitation shall be effected by agreement on the basis of international law.

5. Turkey, by its unfounded allegations, attempts to intervene without any legal basis, with the legitimate and sovereign rights of third States, i.e. the Republic of Cyprus, the Arab Republic of Egypt and possibly other States that may be involved. This attempt aims at, especially, the rights of these States to delimit the EEZ by agreement under the Convention on the basis of international law. Therefore, these Turkish arguments are in fact legally null and void.

The Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations would highly appreciate if the Secretary-General informs the States Parties to the United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 of the content of this Note and publishes it in the next "Law of the Sea Bulletin".

The Permanent Mission of the Republic of Cyprus thanks the Secretary-General and avails itself of this opportunity to renew to him the assurances of its highest consideration.

LÂHİKA-III Yunanistan'ın Türkiye'nin GKRY ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında 17 Şubat 2003 tarihinde gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşmasına itirazı ile ilgili 24 Şubat 2005 tarihli notası⁵.

APPENDIX-III Note verbale dated 24 February 2005 addressed to the Secretary-General concerning Turkey's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003.

3. Note verbale dated 24 February 2005 addressed to the Secretary-General concerning Turkey's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003¹

The Permanent Mission of Greece to the United Nations presents its compliments to the Secretary-General of the United Nations and has the honour to refer to Note No. 2004/Turkuno DT/4739 dated 2 March 2004 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations concerning Turkey's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003.

In the aforementioned note Turkey claims that the "delimitation of the exclusive economic zone or the continental shelf in Eastern Mediterranean, especially in areas falling beyond the western parts of longitude 32° 12' 18", should be effected by agreement between the related States at the region based on the principle of equity".

Greece, as one of the "related States at the region", would like to reiterate its long-standing position that the delimitation of the continental shelf or the exclusive economic zone between States with opposite coasts (both continental and insular) should take place in accordance with the pertinent rules of international law on the basis of the principle of equidistance/median line. This is confirmed by widespread, long-standing State practice, including the recently adopted Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone.

The Permanent Mission of Greece to the United Nations would highly appreciate it if the Secretary-General publishes the content of the Note in the next "Law of the Sea Bulletin".

The Permanent Mission of Greece to the United Nations avails itself of this opportunity to renew to the Secretary-General of the United Nations the assurances of its highest consideration.

¹ Note verbale from the Permanent Mission of Greece to the United Nations dated 24 February 2005.

LÂHİKA-IV Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eli ile BM genel Sekreterine verdiği 4 Ekim 2005 tarihli nota⁶.

APPENDIX-IV Note verbal, dated 4 October 2005 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary General of The United Nations.

2. Note verbale dated 4 October 2005 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General of the United Nations

2005/Turkuno DT/16390

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations presents its compliments to the Secretary-General of the United Nations and has the honour to communicate the following:

Statement of Position by the Greek Cypriot Authorities with respect to the Information Note by Turkey, concerning Turkey's objection to the Agreement between the Greek Cypriot Authorities and the Arab Republic of Egypt on the "Delimitation of the Exclusive Economic Zone" of 17 February 2003, has recently been published in the Law of the Sea Bulletin No. 57, pages 124-125.¹

Following a thorough examination of the Greek Cypriot statement of position, the Republic of Turkey has reached the conclusion that the Greek Cypriot arguments on Turkey's objection to the above-mentioned agreement are legally misleading and controversial.

Therefore, the Republic of Turkey reaffirms her previously stated position on the subject matter and refutes the Greek Cypriot arguments while reserving all her legal rights related to the delimitation of the maritime areas including the seabed and subsoil and the superjacent waters in the west of the longitude 32°16'18".

The delimitation of maritime areas creates obligations for all States. Furthermore, according to one of the general principles of international law of the sea, States bordering an enclosed or semi-enclosed sea, such as the Mediterranean Sea, are under an obligation to cooperate with each other in the exercise of their rights and in the performance of their duties.

On the ground that Turkey is a coastal State in the region to be affected by a delimitation agreement between the Arab Republic of Egypt and the Greek Cypriot Authorities, she inevitably has the right to raise her objections as a concerned party in the context of this intended delimitation.

Moreover, the Republic of Turkey wishes to reiterate that there is no single authority which in law or in fact is competent to represent jointly the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots, consequently Cyprus as a whole.

The Permanent Mission of Turkey would highly appreciate it if the Secretary-General of the United Nations would circulate this Note to all United Nations Member States and publish it in the next edition of the *Law of the Sea Bulletin*.

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations avails itself of this opportunity to renew to the Secretary-General of the United Nations the assurances of its highest consideration.

4 October 2005

¹ For the text of the Agreement, see *Law of the Sea Bulletin* No. 52, p. 45. Follow-up notes from the Permanent Missions of Turkey, Cyprus and Greece were published respectively in *Law of the Sea Bulletin* No. 54, p. 127, and No. 57, p. 124 and p. 129.

LÂHİKA-V GKRY'nin BM Daimi temsilciliği eli ile BM Genel Sekreterine verdiği 19 Ekim 2006 nota⁷.

APPENDIX-V Note verbale dated 19 October 2006 from the Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General of the United Nations.

Communications from States: Cyprus¹

Ref.: 24.11.012.042

The Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations presents its compliments to the Secretary-General of the United Nations and has the honour to communicate the following:

The note verbale, dated 4 of October 2005, from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General of the United Nations, concerning the Statement of Position by the Republic of Cyprus on Turkey's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt, has recently been published in the Law of the Sea Bulletin No. 59, page 34.

The Republic of Cyprus has examined the Turkish note verbale and observes that the latter fails to address issues of fact and law and above all falls short of complying with international legality, thus rendering the content of the note verbale with no legal effect.

The Republic of Cyprus rejects the reference to "Greek Cypriot Authorities" and reminds that the sole legitimate Government on the island of Cyprus is the Government of the Republic of Cyprus. This is the firm position held by the entire international community, with the sole exception of Turkey and endorsed by numerous instruments of Public International Law and European Law, amongst which United Nations' Security Council Resolutions 541 (1983) and 550 (1984).

It should not be disregarded that Turkey is one of the guarantors of the Republic of Cyprus' independence, territorial integrity and security, as well as its constitutional order and not the guarantor of any secessionist "authority". Such a misuse of her international treaty obligations, raises serious doubts as to the commitment of the Government of Turkey to implement and fully respect other international commitments, including, for example, her obligations vis-à-vis the European Union or a possible future agreed solution of the Cyprus problem.

The Republic of Cyprus reaffirms the content of its previous Statement of Position as regards matters pertaining to the Law of the Sea and the Agreement on the Delimitation on the Exclusive Economic Zone between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt.

The Republic of Cyprus agrees with the following position by Turkey: "Furthermore, according to one of the general principles of international law of the sea, States bordering an enclosed or semi-enclosed sea, such as the Mediterranean Sea, are under an obligation to cooperate with each other in the exercise of their rights and in the performance of their duties".

The Republic of Cyprus infers from this statement that Turkey concurs with the rest of the international community in recognizing the Republic of Cyprus as a State under established norms of Public International Law and expects that Turkey will engage constructively in bilateral consultations in order to reach an analogous agreement of delimitation with the legitimate Government of the Republic of Cyprus.

Nevertheless, Turkey's statement contradicts her actions since she continues to illegally occupy a sizeable part of the maritime zones of the Republic of Cyprus and prevents the latter from exercising effective control over a part of its sovereign territory. It is incumbent upon Turkey to abide by peremptory norms of international law and align itself with law-respecting States of the United Nations.

The Permanent Mission of the Republic of Cyprus would highly appreciate it if the Secretary-General of the United Nations would circulate this note to all United Nations Member States and publish it in the next edition of the Law of the Sea Bulletin.

The Permanent Mission of the Republic of Cyprus avails itself of this opportunity to renew to the Secretary-General of the United Nations the assurances of its highest consideration.

¹ Note verbale dated 19 October 2006 from the Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General of the United Nations.

LÂHİKA-VI Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 2 Şubat 2007 tarihli mektup.

APPENDIX-VI Letter dated 2 February 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General.

United Nations		A/61/727-S/2007/54
	General Assembly Security Council	Distr.: General 2 February 2007 Original: English
General Assembly Sixty-first session Agenda item 19 Question of Cyprus	Security Council Sixty-second year	
Letter dated 2 February 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General		
I have the honour to transmit herewith a letter dated 2 February 2007, addressed to you by Mr. Kemal Gökeri, Representative of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see annex), forwarding the letter of Mr. Mehmet Ali Talat, President of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see enclosure). I should be grateful if the text of the present letter and its annex could be circulated as a document of the General Assembly under agenda item 19, and of the Security Council.		
(Signed) Baki İlkin Ambassador Permanent Representative		
07-22933 (E) 050207 		

A/61/727
S/2007/54

Annex to the letter dated 2 February 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General

I have the honour to convey herewith a copy of the letter dated 2 February 2007 addressed to you by Mr. Mehmet Ali Talat, President of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see enclosure).

(Signed) M. Kemal Gökçeri
Representative
Turkish Republic of Northern Cyprus

Enclosure

It has come to our attention that the Greek Cypriot administration, which purports to be "the Government of the Republic of Cyprus", has recently concluded an agreement with Lebanon on the delimitation of the exclusive economic zone, which undermines the rights and interests of the Turkish Cypriot side.

It should be stated, at the outset, that the Greek Cypriot administration does not represent the entire island or the Turkish Cypriot people. It neither has the legal right nor the legitimacy to claim to represent or act on behalf of Turkish Cypriots who are represented by their own elected representatives and live under their own administration. This has been further evidenced by the fact that the referenda on the Comprehensive Settlement Plan conducted on 24 April 2004 were separate and simultaneous, underlining the fact that each side represents itself and no one else and has equal right and say on the island of Cyprus and its future.

There is no doubt that the Turkish Cypriot people, who were the equal partner in the 1960 Republic of Cyprus and would again be the political equal of the Greek Cypriot people in a future comprehensive agreement to be reached under the auspices of your good offices mission, have equal right and say on the natural resources on the land and sea areas of the island of Cyprus. It would be remembered that the Greek Cypriot administration had concluded a similar agreement with Egypt in 2003, which was objected to by the Turkish Cypriot side for the very reasons mentioned above.

In view of the foregoing, this agreement signed by the Greek Cypriot administration under its purported capacity as the "Government of the Republic of Cyprus", is null and void and is not, in any way, binding on the Turkish Cypriot people or the island as a whole.

Moreover, the signing of such agreements, as well as the statements made by the Greek Cypriot authorities continue to undermine stability in the whole Eastern Mediterranean region.

In fact, recent developments have shown the urgency of a final comprehensive settlement of the Cyprus issue that will enable all Turkish and Greek Cypriots to benefit jointly from the island's resources. Therefore, all parties concerned should strive for enhancing prospects for a final and comprehensive settlement to the Cyprus problem.

(Signed) Mehmet Ali Talat
President

LÂHİKA-VII GKRY BM Daimi temsilciliğinin BM Genel Sekreterine ve Güvenlik Konseyi Başkanlığına verdiği 31 Ocak 2007 tarihli mektup.

APPENDIX-VII Identical letters dated 31 January 2007 from the Permanent Representative of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General and the President of the Security Council.

United Nations

A/61/726-S/2007/52

**General Assembly
Security Council**

Distr.: General
2 February 2007

Original: English

General Assembly
Sixty-first session
Agenda item 19
Question of Cyprus

Security Council
Sixty-second year

Identical letters dated 31 January 2007 from the Permanent Representative of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General and the President of the Security Council

Upon instructions from my Government, I have the honour to draw your attention to yet another provocative action by the Republic of Turkey against the Republic of Cyprus, specifically the threats and attempted intimidations contained in a statement issued by the Turkish Ministry of Foreign Affairs on 30 January 2007 regarding the Cyprus Government's decision to initiate procedures for oil and gas drilling on the continental shelf of Cyprus and other activities within its exclusive economic zone. It should be stressed that the relevant decisions of the Government of the Republic of Cyprus are in full conformity with its sovereign rights stemming from the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea.

The said statement of the Turkish Ministry of Foreign Affairs, which it has formalized an unprecedented campaign of disconcerting and tension-oriented articles published recently in the Turkish and Turkish Cypriot press on this issue, following a similarly provocative declaration by the Turkish Cypriot leader, Mr. Mehmet Ali Talat, constitutes a flagrant violation of the sovereignty, territorial integrity and sovereign rights of the Republic of Cyprus. Moreover it constitutes not only a dangerous provocation and a threat to the regional peace and stability, but also an unconcealed and irresponsible violation of fundamental principles of international law, of norms of *jus cogens* and of the letter and the spirit of the Charter of the United Nations.

In fact, the Charter of the United Nations upholds in no uncertain terms the prohibition of the threat or the use of force in international relations, principle that has acquired the status of peremptory norm of general international law (*jus cogens*). The Organization is based on the principle of the sovereign equality of all Member States, and all Members, in order to ensure themselves the rights and the benefits resulting from membership, must fulfil in good faith the obligations assumed by them in accordance with the Charter.

All States must refrain in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State and from any intervention in matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any State.

07-22894 (E) 050207

A/61/726
S/2007/52

Having already flagrantly violated these very principles and norms in 1974, Turkey prefers to be oblivious to the fact that the international community has clearly rejected and refused to accept the *faits accomplis* of its illegal military occupation of the northern part of Cyprus and its attempts to destroy a member of the United Nations, namely the Republic of Cyprus, through the establishment of the purported state of the so-called "Turkish Republic of Northern Cyprus". In fact, with resolutions 541 (1983) and 550 (1984), the Security Council called for the respect of the sovereignty, territorial integrity and independence of the Republic of Cyprus and considered the declaration, which purported to create an independent state in northern Cyprus, as legally invalid.

Instead of implementing these Security Council resolutions and complying with the international law, Turkey prefers to insist on its attempts to erode the said resolutions and upgrade the status of the illegal entity in occupied Cyprus, by now claiming that the legally invalid "Turkish Republic of Northern Cyprus" has a say and legal rights over the continental shelf and the exclusive economic zone of the Republic of Cyprus.

Furthermore, it should be stressed that Turkey's claim of rights and interests on the question of oil and natural gas in the continental shelf or the exclusive economic zone of the Republic of Cyprus have no foundation in international law, including the Charter of the United Nations and the relevant provisions of the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea. Such a claim is a sheer manifestation of the arrogant behaviour of a country which asserts might as right. It reveals the real motives of Turkish policy towards Cyprus, which are not the often-proclaimed protection of the Turkish Cypriots, but the furtherance of Turkish expansionist designs and exploitation of the natural resources of Cyprus.

In addition, Turkey has no right whatsoever to challenge the delimitation of the exclusive economic zone or the continental shelf between the Republic of Cyprus and its neighbouring States, in accordance with relevant provisions of international law and in areas that are neither opposite nor adjacent to Turkish coasts. It is a well-known fact that Turkey stands as an exception within the international community by being against and not respecting the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea, which constitutes the codification of customary international law.

In that respect, the Government of Cyprus has no doubts about the sovereignty of the Republic of Cyprus over the maritime areas surrounding the island and the natural resources therein and rejects any claim by the Government of the Republic of Turkey to the contrary. It should be emphasized that the Government of the Republic of Cyprus is resolved to protect its rights through all appropriate channels, including recourse to the Security Council and/or other international organs.

As far as the tardy alleged sensitivities of the Republic of Turkey about the solution of the Cyprus problem, which are expressed in the aforementioned statement of the Turkish Ministry of Foreign Affairs, it should be noted that this goal is not going to be achieved through the display of Turkish belligerence, threats and blackmails, but through the demonstration of the necessary political will.

I should be grateful if you would have the present letter circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 19, and of the Security Council.

(Signed) Andreas D. Mavroyiannis

LÂHİKA-VIII Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 23 Temmuz 2007 tarihli mektup.

APPENDIX-VIII Letter dated 23 July 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General.

United Nations		A/61/1011-S/2007/456
	General Assembly Security Council	Distr.: General 26 July 2007 Original: English
	General Assembly Sixty-first session Agenda item 19 Question of Cyprus	Security Council Sixty-second year
Letter dated 23 July 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General In accordance with the instructions of my Government, I am writing the present letter to bring to your kind attention the provocative course of action pursued by the Greek Cypriot administration in the Eastern Mediterranean. The Greek Cypriot side's attempts to delimit maritime jurisdiction areas as well as to explore oil and natural gas deposits in the Eastern Mediterranean continue unabated. In contradiction to the established principles of international law, the Greek Cypriot side has adopted a law identifying 13 oil exploration fields around the island of Cyprus and called for an international tender. Despite our objections, the tender process continues and is expected to be finalized as of 16 August 2007. All these acts, aiming at creating de facto situations in the region, are totally unacceptable. It is an established rule that maritime delimitation in a semi-enclosed sea like the Eastern Mediterranean can be effected only by agreement, with the consent of all parties concerned and by respecting their mutual rights. Since there is no such agreement over the exclusive economic zone in the said region, the Greek Cypriot administration has no right whatsoever to initiate any activity there, including oil exploration. The Greek Cypriot attempts violate Turkey's legitimate rights and interests in the Eastern Mediterranean. In this context, I would like to recall the information note annexed to the letter from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations, dated 2 March 2004, also issued in the <i>Law of the Sea Bulletin</i>, No. 54, concerning its objection to the agreement between the Arab Republic of Egypt and the Greek Cypriot side on the "delimitation of the exclusive economic zone". Therein Turkey registered its existing ipso facto and ab initio legal and legitimate rights, especially in the western part of the longitude 32°16'18", in accordance with the established principles of international law. In fact, the Turkish Cypriots also have rights and authority over the maritime areas around the island of Cyprus, and the Greek Cypriots do not represent the		
07-43891 (E) 270707 		

A/61/1011
S/2007/456

island as a whole. As we have already stated, Turkey does not recognize the agreements signed by the Greek Cypriot authority in this direction and will not accept unilateral Greek Cypriot acts in these maritime areas. President Talat, in his letter addressed to you on 2 February 2007, has also underlined that the attitude of the Greek Cypriot side, which has long delayed a settlement in Cyprus, prejudices the fundamental rights of the Turkish Cypriot people and asserts the urgency of a final and comprehensive solution to the Cyprus issue that will also enable Turkish and Greek Cypriots to benefit jointly from the island's resources.

On this occasion, Turkey reaffirms its determination to contribute to the efforts to find a comprehensive settlement to the Cyprus problem under your mission of good offices as well as under the long-established United Nations framework and parameters, namely political equality, bizonality, equal status and a new partnership State.

Turkey has expressed time and again that it is determined to protect its rights and interests in the Eastern Mediterranean. The Greek Cypriot side continues to pursue a policy that generates tension in the region.

Turkey continues to act responsibly on the basis of international law and legitimacy. We also expect from all parties concerned that they act in the same manner.

I should be grateful if the present letter could be circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 19, and of the Security Council.

(Signed) Baki İlkin
Ambassador
Permanent Representative

LÂHİKA-IX GKRY BM Daimi Temsilciliği işgüderliğinin Genel Sekretere 6 Ağustos 2007 tarihli mektubu. UN.Doc. A/61/1020-S/2007/474.

APPENDIX-IX Letter dated 6 August 2007 from the Chargé d'affaires a.i. of the Permanent Mission fo Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General.

United Nations		A/61/1020-S/2007/474
	General Assembly Security Council	Distr.: General 7 August 2007 Original: English
General Assembly Sixty-first session Agenda item 19 Question of Cyprus	Security Council Sixty-second year	
Letter dated 6 August 2007 from the Chargé d'affaires a.i. of the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General Upon instructions from my Government, I have the honour to refer to the letter dated 23 July 2007 addressed to you by the Permanent Representative of Turkey to the United Nations, which was circulated as a document of the United Nations, under the symbol A/61/1011-S/2007/456. Although its content does not come as a surprise, its inexcusable assertions compel my Government to respond as a matter of principle. The Republic of Cyprus, a sovereign, democratic and responsible State, Member of the United Nations is, to say the least, entitled to a minimum of respect and consideration by its powerful neighbour, which claims, incidentally, to be among the guarantors of Cyprus' independence and territorial integrity. Instead, Turkey has used military force against my country, invaded and still occupies more than 37 per cent of its territory and now proceeds with an unprecedented combination of new faits accomplis and threats of further use of force. It seems that the mere existence of the Republic of Cyprus is considered by Turkey as an obstacle to the latter's pursuit of its geostrategic interests, as Turkey itself peculiarly defines them, and an obstruction to the variable geometry of what it conceives as its "rights" in the Eastern Mediterranean. The Republic of Cyprus, its convictions fortified by the certainty of upholding and defending international legality and the fundamental principles of international relations enshrined in the Charter of the United Nations, stands solid and firm on its positions of principle and will not be intimidated by Turkey's long-standing gunboat policy, which belongs to another era. As regards the subject matter of the said letter, my Government has made its position in the letter dated 31 January 2007 addressed to you by the Permanent Representative of Cyprus, which was issued under the symbol A/61/726-S/2007/52. In addition, a letter addressed to you on 25 May 2007 (A/61/931-S/2007/317) is one of many addressed to the United Nations regarding Turkish violations of Cyprus'		
07-45415 (E) 090807 		

A/61/1020
S/2007/474

maritime space with the purpose of illegally exploring my country's sovereign natural resources.

The Government of Cyprus has no doubts about its sovereignty over the totality of its territory, its territorial sea and its airspace and/or about its sovereign rights over its exclusive economic zone and its continental shelf. Within the framework of exercising such sovereign rights and in compliance with its obligations under the United Nations Convention on the Law of the Sea, as provided in articles 74, 75, 83 and 84 therein, Cyprus is proceeding to the delimitation of those areas with neighbouring countries, where such delimitation is needed under the Convention and is appropriate. In accordance with relevant international law, Turkey has no legal interest in cases of delimitation of areas that are not opposite or adjacent to its coasts and its claim that it has "legitimate" rights in Cypriot waters is incongruous and provocative.

Furthermore, Cyprus' sovereign right to explore and exploit its natural resources located in its exclusive economic zone and/or its continental shelf cannot be questioned under the Convention or general international law. It is indeed in exercising a sovereign right in full conformity with international law that Cyprus is proceeding with international tenders for granting authorizations for the prospecting, exploration and production of hydrocarbons in its exclusive economic zone.

By contrast, Turkey, one of the few States not to have ratified the United Nations Convention on the Law of the Sea, refuses to comply with its letter and spirit, though most of its provisions codify customary international law, digressing instead into dubious and unsubstantiated theories that are out of touch with the contemporary world and the development of the law of the sea.

It is ironic for Turkey to maintain that the Government of Cyprus generates tension in the Eastern Mediterranean when Turkey's own actions have repeatedly proven to be the only source of tension and instability in that region. The statement in the above letter that "Turkey is determined to protect its rights and interests in the Eastern Mediterranean", is a barely concealed threat to use force again and is indicative of how much at variance Turkey is with legality and legitimacy in the external behaviour of States.

I would be grateful if you would circulate the present letter as a document of the General Assembly, under agenda item 19, and of the Security Council.

(Signed) Andreas **Hadjichrysanthou**
Chargé d'affaires a.i.

LÂHİKA-X Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 8 Ağustos 2007 tarihli mektup.

APPENDIX-X Letter dated 8 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General.

United Nations		A/61/1027-S/2007/487
	General Assembly Security Council	Distr.: General 10 August 2007 Original: English
General Assembly Sixty-first session Agenda item 19 Question of Cyprus		Security Council Sixty-second year
Letter dated 8 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General I have the honour to transmit herewith a letter dated 8 August 2007 addressed to you by Kemal Gökeri, Representative of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see annex). I should be grateful if the text of the present letter and its annex could be circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 19, and of the Security Council. (Signed) Baki İlkin Ambassador Permanent Representative		
07-45669 (E) 140807 		

A/61/1027
S/2007/487

Annex to the letter dated 8 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General

Upon instructions from my Government and further to our letter dated 2 February 2007 (A/61/727-S/2007/54, annex), I am writing to bring to your kind attention once again the continuing provocative policies of the Greek Cypriot administration, which undermine stability in the island, as well as in the Eastern Mediterranean.

Attempts by the Greek Cypriot administration to delimit maritime jurisdiction areas and explore oil and natural gas deposits in the Eastern Mediterranean are being carried out at the expense of legitimate rights and interests of the Turkish Cypriot people. The Greek Cypriot administration does not represent the entire island. It neither has the legal right nor the legitimacy to claim to represent or act on behalf of Turkish Cypriots who have their own elected representatives and live under their own administration.

It is most unfortunate that the Greek Cypriot administration pursues such policies in complete disregard of the facts that the Turkish Cypriot people are the equal partners under the 1960 Republic of Cyprus and, as such, have an equal right and say on the natural resources on the land and sea areas of the island of Cyprus.

The Greek Cypriot side attempts to create a fait accompli by finalizing, in mid-August, the tender process it initiated for the 13 oil exploration fields unilaterally defined in the area. On various occasions, it was made abundantly clear by the Turkish Cypriot side that such unilateral acts are totally unacceptable. We witness, with regret, that the Greek Cypriot side continues to take such steps which undermine the prospect for a settlement in the island.

The expectation of the Turkish Cypriot side, as well as the international community, from the Greek Cypriot leadership is not to take steps generating further tension in the region while efforts are under way to find a comprehensive settlement to the Cyprus problem. Such a settlement, among other things, will enable Turkish Cypriots and Greek Cypriots to jointly benefit from the island's resources.

As clearly mentioned in our above-mentioned letter dated 2 February 2007, any agreement signed and step taken on the matter by the Greek Cypriot administration under its purported capacity as the "Government of the Republic of Cyprus" is null and void and is not in any way binding on the Turkish Cypriot people or the island as a whole.

In concluding, I would like to reiterate our firm commitment to a comprehensive settlement of the Cyprus problem under your good offices mission and on the basis of the United Nations Comprehensive Settlement Plan.

I should be grateful if the text of the present letter could be circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 19, and of the Security Council.

(Signed) M. Kemal Gökeri
Representative
Turkish Republic of Northern Cyprus

LÂHİKA-XI Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 31 Ağustos 2007 tarihli mektup.

APPENDIX-XI Identical letters dated 31 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the secretary-General and the President of the Security Council.

United Nations		A/61/1033-S/2007/516
	General Assembly Security Council	Distr.: General 31 August 2007 Original: English
General Assembly Sixty-first session Agenda item 19 Question of Cyprus		Security Council Sixty-second year
Identical letters dated 28 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General and the President of the Security Council I have the honour to transmit herewith a letter dated 27 August 2007, addressed to you by Murat Soysal, Chargé d'affaires a.i. of the Representation of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see annex). I would be grateful if the present letter and its annex could be circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 19, and of the Security Council. (Signed) Baki İlkin Ambassador Permanent Representative		
07-49424 (E) 040907 		

A/61/1033
S/2007/516

**Annex to the identical letters dated 28 August 2007 from the
Permanent Representative of Turkey to the United Nations
addressed to the Secretary-General and the President of the
Security Council**

Upon instructions from my Government, I have the honour to refer to the letter dated 9 August 2007 addressed to you by the Greek Cypriot Chargé d'affaires a.i. and circulated as a document of the General Assembly and of the Security Council (see A/61/1025-S/2007/483), which yet again contains allegations of violations of the "airspace of the Republic of Cyprus" and of the "flight information region of Nicosia", and to bring to your kind attention the following.

In response to such false and pretentious allegations, I wish, once again, to reiterate that flights within the sovereign airspace of the Turkish Republic of Northern Cyprus take place with the full knowledge and consent of the appropriate authorities of the State, over which the Greek Cypriot administration in South Cyprus has no jurisdiction or right of say whatsoever. Furthermore, it should be emphasized that allegations of so-called violations of the flight information region or violations of air traffic regulations are invalid, as the civil aviation authority of the Turkish Republic of Northern Cyprus is the only competent authority to provide air traffic and aeronautical information services.

As stated in our previous letters, such allegations are based on the false and illegitimate claim that the sovereignty of the Greek Cypriot administration extends over the whole island, including the territory of the Turkish Republic of Northern Cyprus. This claim by the Greek Cypriot side is divorced from the existing realities in Cyprus, namely, the existence of two independent States, each exercising sovereignty and jurisdiction within and above its respective territory on the island.

Attempts by the Greek Cypriot representatives, through often-repeated false claims, to confer legitimacy upon an illegal administration will be futile as long as the Turkish Cypriot people refuse to bow to its writs. What would indeed be conducive to a better climate on the island would be for the Greek Cypriot side to stop arrogating to itself the rights and responsibilities it does not legally have, and to cease all hostilities towards the Turkish Cypriot people.

Furthermore, the Greek Cypriot administration's attempts to delimit maritime jurisdiction areas as well as to explore oil and natural gas deposits in the Eastern Mediterranean violate not only the legitimate rights and interests of the Turkish Cypriot people but also those of all of the countries concerned in the Eastern Mediterranean. Instead of pursuing policies and actions that generate tension and destabilization in the area and that attempt to calumniate Turkey, the Greek Cypriot administration would do better to concentrate on finding a solution to the Cyprus problem under your mission of good offices.

(Signed) Murat Soysal
Chargé d'affaires a.i.
Turkish Republic of Northern Cyprus

DOĞU AKDENİZ DENİZ YETKİ ALANLARI UYUŞMAZLIĞI

LÂHİKA-XII Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği eliyle BM Genel Sekreterine verdiği 17 Nisan 2009 tarihli mektup.

APPENDIX-XII Letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the secretary-General.

United Nations

A/63/828-S/2009/216

**General Assembly
Security Council**

Distr.: General
23 April 2009

Original: English

General Assembly
Sixty-third session
Agenda item 21
Question of Cyprus

Security Council
Sixty-fourth year

**Letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of
Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General**

I have the honour to transmit herewith a letter dated 15 April 2009, addressed to you by Kemal Gökeri, Representative of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see annex).

I would be grateful if the present letter and its annex could be circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 21, and of the Security Council.

(Signed) Baki İlkin
Ambassador
Permanent Representative

09-31135 (E) 290409

Please recycle

A/63/828
S/2009/216

Annex to the letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General

I have the honour to convey herewith a copy of the letter dated 14 April 2009 addressed to you by Mehmet Ali Talat, President of the Turkish Republic of Northern Cyprus (see enclosure).

I would be grateful if the present letter could be circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 21, and of the Security Council.

(Signed) M. Kemal Gökeri
Representative
Turkish Republic of Northern Cyprus

Enclosure

I have the honour to refer to the prospect of talks between the Greek Cypriot administration and Israel regarding the delimitation of maritime jurisdiction areas in the Eastern Mediterranean. The prospective talks have been prompted by the preliminary deal reached between the Greek Cypriot administration and the energy company named Noble Energy for drilling to be undertaken in the area known as "Block 12", which is within the so-called exclusive economic zone of Cyprus. Block 12 reportedly lies in proximity to an Israeli site, some 90 km from the port of Haifa in Northern Israel, where drilling by Noble Energy has uncovered large amounts of hydrocarbons. In this connection, I would like to bring to your kind attention the following:

It should be recalled, at the outset, that the attempts by the Greek Cypriot administration to create a fait accompli in the Eastern Mediterranean through unilateral acts, such as delimitation of the exclusive economic zone and conducting exploratory surveys or seismic research activities for oil and gas exploration, are nothing new, as already brought to your kind attention in my letters of 2 February 2007 (A/61/727-S/2007/54) and of 26 November 2008 (A/63/574-S/2008/741). As is known, the Greek Cypriot administration signed a maritime delimitation agreement with Egypt as early as 2003 and with Lebanon in 2007, to which both the Turkish Cypriot side and Turkey registered their objections with the United Nations, stating that their legitimate rights in the Eastern Mediterranean were being violated. They also objected to the Greek Cypriot side's attempt to adopt a law identifying 13 oil exploration fields around the island of Cyprus and to its call for an international tender for oil exploration in the so-called exclusive economic zone of Cyprus. As already outlined, it is now widely reported in the Greek Cypriot press that despite our objections, the Greek Cypriot administration has taken the further step of preparing for talks with Israel, with a view to signing a maritime delimitation agreement in order to avoid any overlap in the maritime areas referred to hereinbefore.

I would like to take this opportunity to emphasize, once again, that the Greek Cypriot side's activities regarding the delimitation of maritime jurisdiction areas in the Eastern Mediterranean before a comprehensive settlement are aimed at prejudging and violating the fundamental rights and interests of the Turkish Cypriot people, which were the equal co-founding partner in the 1960 Republic of Cyprus and thus have equal rights and say over the natural resources and the sea areas of the island of Cyprus. It should be recalled that the sensitive issue of delimitation of maritime jurisdiction areas for Cyprus was an important aspect of the negotiation process under United Nations auspices in 2004. The United Nations Comprehensive Settlement Plan addressed this subject with the understanding that it is to be determined after a comprehensive political settlement in Cyprus.

Moreover, it must also be noted that the Greek Cypriot administration, purporting to act as if it is the legitimate "Government of the Republic of Cyprus", represents exclusively the Greek Cypriot people and does not have authority to negotiate and conclude agreements, conduct exploratory surveys, pass legislation or grant exploration rights or exploitation licences on behalf of Cyprus as a whole.

I would like to stress that at a time when full-fledged negotiations are ongoing regarding the core issues of a comprehensive settlement, which certainly include the

A/63/828
S/2009/216

issue of the maritime jurisdiction areas of the island of Cyprus, the Greek Cypriot agitation to take steps on the matter is part and parcel of chronic attempts by the Greek Cypriot administration to settle the issue outside the negotiation table. These unacceptable and provocative steps, which are oblivious to the rights and interests of Turkish Cypriots not only deepen the gap of confidence between the two sides but could also lead to an escalation of tension between them, thus undermining the chances of a comprehensive settlement on the island. Hence, it is high time that the international community at large and the United Nations in particular urge the Greek Cypriot administration to cease any such activities until the establishment of the new state of affairs in Cyprus.

Finally, I would like to reiterate that the Turkish Cypriot side will continue to take part in the full-fledged negotiations in good faith and do its utmost to reach a comprehensive settlement in 2009, on the basis of the established United Nations parameters and body of work.

(Signed) Mehmet Ali Talat
President

EK-III GKRY ile Lübnan Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 17 Ocak 2007 Tarihinde Gerçekleştirilen Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırması Andlaşması⁸.

ANNEX-III Agreement Between the Government of the Republic of Lebanon and the Government of the Republic of Cyprus on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone.

**AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF LEBANON
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CYPRUS
ON
THE DELIMITATION OF THE EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE**

The government of the Republic of Lebanon and the Government of the Republic of Cyprus (hereinafter referred to as "the two Parties");

- Desiring to strengthen further the ties of good – neighborhood and cooperation between the two countries;
- Recognizing the importance of the delimitation of the Exclusive Economic Zone for the purpose of development in both countries;
- Recalling the relevant provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, to which the two countries are parties;

Have agreed as follows;

Article 1

- a. The delimitation of the Exclusive Economic Zone between the two Parties is effected by the median line of which every point is equidistant from the nearest point on the baseline of the two Parties.
- b. The median line and its limits is defined by points (1) to (6) according to the list of Geographical Coordinates annexed to this agreement (Annex I).
- c. The median line determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British Admiralty, No. 183 (Ras at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000 (annex II).

8 Kepecioğlu, H., (op.cit.) s.54-57'den naklen

- d. At the request of any of the two Parties, any further improvement on the positional accuracy of the median line, will be agreed upon by the two Parties using the same principles, when more accurate data are available.
- e. Taking into consideration article 74 of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10th of December, 1982, the geographical coordinates of points (1) and (6) could be reviewed and/or extended and duly revised as necessary in light of future delimitation of the Exclusive Economic Zone with other concerned neighboring States and in accordance with an agreement to be reached in this matter by the neighboring States concerned.

Article 2

In case there are natural resources extending from the Exclusive Economic Zone of one Party to the Exclusive Economic Zone of the other, the two Parties shall cooperate in order to reach an agreement on the modalities of the exploitation of such resources.

Article 3

If any of the two Parties is engaged in negotiations aimed at the delimitation of its Exclusive economic Zone with another State, this Party, before reaching a final agreement with the other State, shall notify and consult the other Party, if such delimitation is in connection with coordinates (1) or (6).

Article 4

- a. Any dispute arising from the implementation of this Agreement shall be settled through diplomatic channels in a spirit of understanding and cooperation.
- b. In case the two Parties do not settle the dispute within a reasonable period of time through diplomatic channels, then the dispute will be referred to arbitration.

Article 5

1. This Agreement is subject to ratification according to the constitutional procedures in each country.
2. This agreement shall enter into force upon the exchange of the instrument of ratification.

DONE in duplicate at Beirut this 17th day of January 2007 in English and Arabic languages, both texts being equally authentic. In case of differences of interpretation, the english text shall prevail.

**For the Government of The
Republlic of Lebanon**

**For the Govenment of
The Republic of Cyprus**

ANNEX I

**List of Geographical Coordinates of points 1 to 6 defining the median line
and its limits annexed to the
Agreement between the Republic of Lebanon and the Republic of Cyprus
On the Delimitation of the Exclusive Economic Zone**

Number of Point	Latitude (North)	Longitude (East)
1	33° 38' 40"	33° 53' 40"
2	33° 51' 30"	34° 02' 50"
3	33° 59' 40"	34° 18' 00"
4	34° 23' 20"	34° 44' 00"
5	34° 39' 30"	34° 53' 50"
6	34° 45' 00"	34° 56' 00"

* The geographical coordinates of points 1 & 6 could be reviewed and/or extended and duly revised as necessary in accordance with the provision of this Agreement.

NOTE 1: The median line determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British admiralty, No 183 (Ras at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000, annex II to the above agreement. The positional accuracy of the median line and the derived geographical coordinates of the turning points (1) to (6) are those of the above mentioned British chart.

NOTE 2: Any further improvement on the positional accuracy of the median line will be agreed upon by the two Parties using the same principles, when more accurate data are available.

**Ministry of Interior
Department of Lands and Surveys
Hydrographic Unit
Cyprus**

Name&Title:

Signed:

Date:

Ministry of Public Works & Transport
Directorate General of Land & Maritime Transport
Lebanon

Name & Title:

Signed:

Date:

EK-IV Türk Dışışleri Bakanlığı'nın GKRY'nin Doğu Akdeniz'deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili andlaşmalar yapma gayretleri hakkındaki basın açıklaması⁹.

ANNEX -IV Press Release Regarding the efforts of the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus to sign bilateral agreements concerning maritime jurisdiction areas with the countries in the Eastern Mediterranean.

NO:18 - 30 Ocak 2007, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Doğu Akdeniz'deki Ülkelerle Deniz Yetki Alanlarını İlgilendiren İkili Anlaşmalar Yapma Gayretlerini hk.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), 2003 yılından itibaren Doğu Akdeniz'deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili anlaşmalar yapma gayretlerini arttırmıştır. KKTC ve ülkemiz en başından beri bu teşebbüslere karşı çıkmış ve yarı kapalı bir deniz niteliğindeki Doğu Akdeniz'de kıta sahanlığı veya münhasır ekonomik bölge sınırlandırmalarının ancak bütün ilgili ülkeler arasında ve bütün tarafların hak ve çıkarlarını gözeterek şekilde yapılacak düzenlemelerle mümkün olabileceğini savunmuştur.

Bu doğrultuda, itirazımıza rağmen Mısır ile GKRY arasında 17 Şubat 2003 tarihinde imzalanan münhasır ekonomik bölge sınırlandırma anlaşmasının tarafımızdan tanınmadığı hem Mısır nezdinde, hem de Birleşmiş Milletler Örgütünde kayda geçirilmiştir. Mısır'la bu konudaki temaslar devam etmektedir.

GKRY ile bu defa Lübnan arasında aynı konuya ilişkin müzakereler yürütüldüğünün öğrenilmesi üzerine, Lübnan Başbakanı ve Dışışleri Bakanı nezdinde girişimde bulunulmuş, tarafımıza böyle bir anlaşmanın yapılmayacağını açıklanmasına rağmen GKRY ile Lübnan arasında sözkonusu anlaşmanın imzalanacağına dair 15-16 Ocak tarihinde basına da yansıyan haberler üzerine, Ankara'da Lübnan Büyükelçisi ve Beyrut'ta da Dışışleri Bakanlığı nezdinde yeniden girişimlerde bulunulmuştur. Ancak, sözkonusu anlaşmanın 17 Ocak 2007 tarihinde imzalandığı öğrenilmiş olup, Lübnan makamlarından anlaşmanın mahiyeti hakkında izahat istenmiş, her hal ve karda böyle bir anlaşmanın yitirürlüğe konulmaması talep edilmiştir.

Son olarak, GKRY Meclisinde Kıbrıs Adasının deniz alanlarındaki petrol yataklarında arama yapılmasını düzenleyen bir yasanın kabul edildiğine ilişkin haberler çerçevesinde konunun hukuki ve siyasi boyutlarına bir kez daha dikkat çekilmesinde yarar görülmektedir.

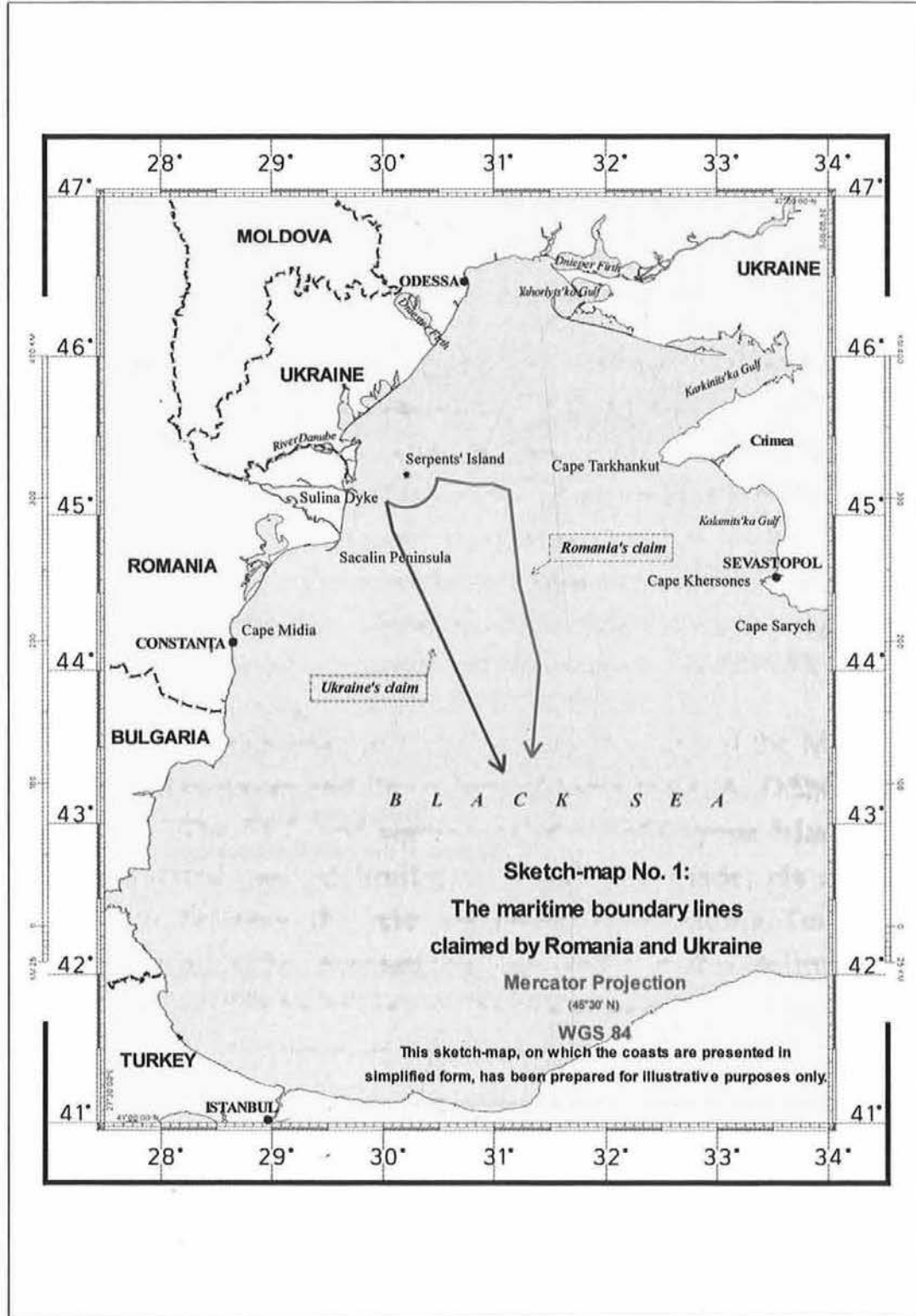
KKTC tarafından da açıklandığı üzere, Kıbrıs Adasının deniz alanlarında KKTC'nin de hak ve yetkileri bulunmaktadır. Öte yandan, GKRY Adanın tümünü temsil etmemektedir. Dolayısıyla, GKRY'nin bu konuda çıkardığı yasaların veya ilgili ülkelerle yaptığı anlaşmaların bizim açımızdan hükmü bulunmamaktadır. Ayrıca, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin de meşru ve yasal hak ve çıkarlarının mevcut olduğu hatırd tutulmalıdır. GKRY'nin yapmaya niyet ettiği ikili anlaşmaların konusunu teşkil eden deniz alanlarının bir bölümü bu hak ve çıkarları da ilgilendirmektedir. Türkiye Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarlarını korumakta kararlı olup, bunların aşınmasına yönelik teşebbüslere müsaade etmeyecektir.

Bu bağlamda, Kıbrıs Adasının deniz alanlarında GKRY'nin vermeye teşebbüs edebileceği hükümsüz ruhsatlara dayanarak petrol-doğal gaz araştırmasıyla ilgili çalışmalar yapmayı düşünebilecek ülkelerin ve şirketlerin, durumun hassasiyetini ve Ada'daki diğer kurucu halk olan Kıbrıs Türklerinin iradesini de dikkate almaları, her hal ve karda Kıbrıs meselesinin çözüm sürecine olumsuz etkide bulunacak girişimlere yönelmemeleri gerektiğini hatırlatıyor ve buna göre davranmalarını bekliyoruz.

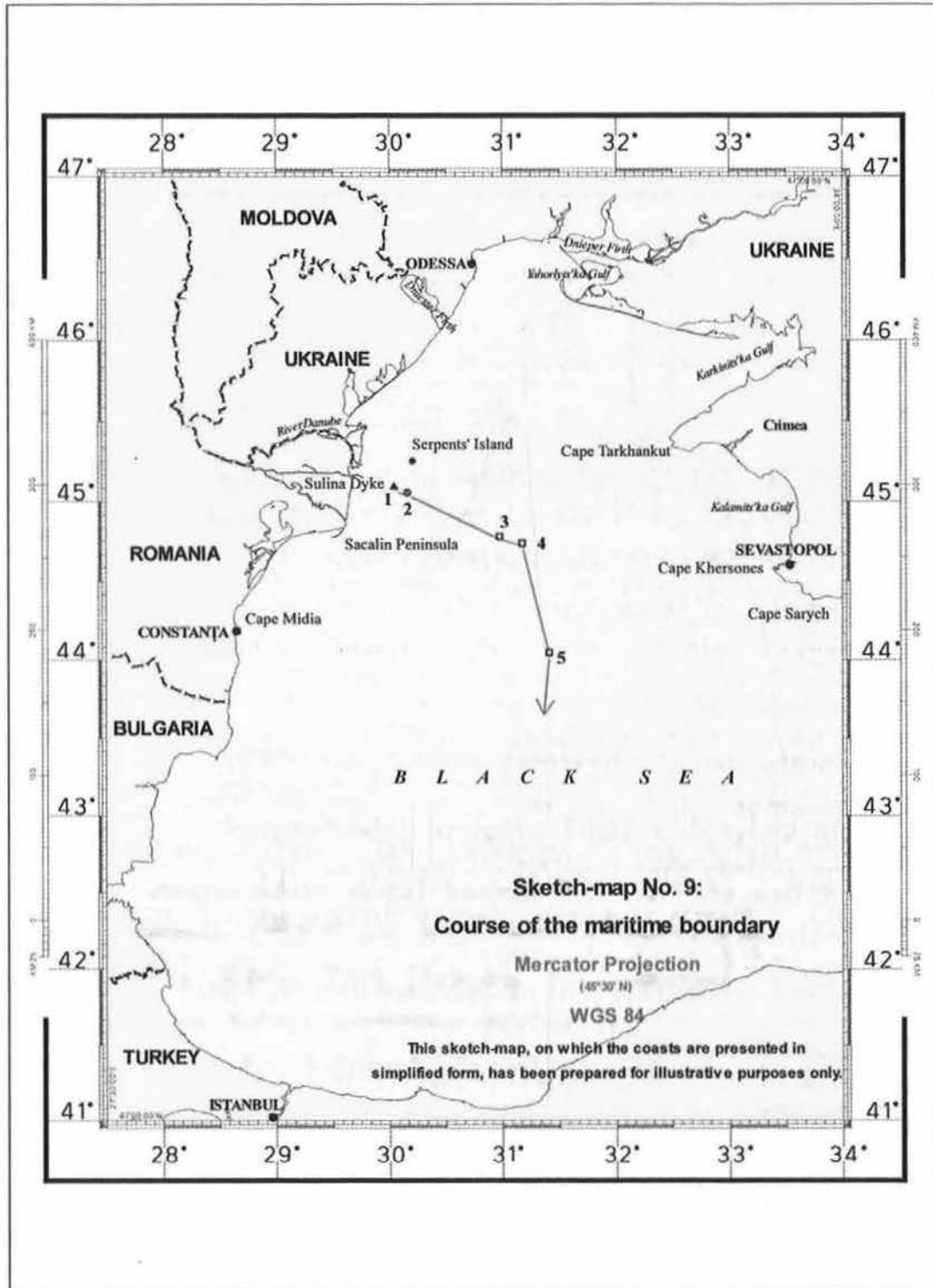
9 http://www.mfa.gov.tr/no_18---30-ocak-2007_-guney-kibris-rum-yonetimi_nin-dogu-akdeniz_deki-ulkelerle-deniz-yetki-alanlarini-ilgilendiren-ikili-anlasmalar-yapma-gayretlerini-hk_.tr.mfa 16.01.2010

EK-V Karadeniz’de Deniz Sınırlandırması (Romanya-Ukrayna) 3 Şubat 2009 Kararının Özeti, s. 26, 34¹⁰.

ANNEX –V Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine), Summary of the Judgement of 3 February 2009, p. 26, 34.

10 Metin için bkz. <http://www.icj-cij.org/docket/files/132/14989.pdf> 16.01.2010.

BİBLİYOGRAFYA / BIBLIOGRAPHY

Ulusal Belgeler

ABD Belgeleri

ABD Dışışleri Bakanlığı (26 Haziran 2001) faks mesajı, National Imagery & Mapping Agency, Maritime Safety Information Center isimli kuruluşa çekilmiştir.

American Embassy Cairo Note delivered June 13, 1991,

American Embassy Cairo telegram 11009, June 19, 1991.

State Department telegram 188615, June 8, 1991,

The Geographer, Office of the Geographer, Directorate for Functional Research, Bureau of Intelligence and Research, International Boundary Study, Series A, Limits in the Seas, No. 32, Straight Baselines: Turkey, March 25, 1971.

GKRY Belgeleri

A Law to provide for the proclamation of the contiguous zone by the Republic of Cyprus, 2nd April 2004, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_cz_proclamation.pdf 16.01.2010, Official Gazette of Cyprus dated 5 April 2004.

A Law to provide for the proclamation of the exclusive economic zone by the Republic of Cyprus, 2nd April 2004, [ttp://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_eez_proclamation.pdf](http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/cyp_2004_eez_proclamation.pdf) 16.01.2010, Official Gazette of Cyprus dated 5 April 2004.

Continental Shelf Law No. 8 of 5 April 1974 metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1974_Law.pdf 16.01.2010.

Identical letters dated 31 January 2007 from the Permanent Representative of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General and the president of the security Council, UN Doc. A/61/726-S/2007/52.

Information concerning the outer limit of the continental shelf, see for the text. <http://www.un.org/Depts/los/>

LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1972_ContinentalShelf.pdf 16.01.2010.

Legal Information Relevant to the United Nations Convention on the Law of the Sea, Cyprus, Geographical coordinates showing baselines for measuring the breadth of the territorial sea, Text transmitted by the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations in a note verbale, Ref. No. 2001/254, dated 3 May 1993, *Law of the Sea Bulletin*, No. 24, December 1993, p. 6-9.

Letter dated 6 August 2007 from the Chargé d'affaires a.i. of the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN.Doc. A/61/1020-S/2007/474.

Note verbale dated from the Permanent Mission of the Republic of Cyprus to the United Nations addressed to the Secretary-General of the United Nations, *Law of the Sea Bulletin* (February, 2007) No. 62, 2006, p. 164.

Statement of the position of the Government of the Republic of Cyprus, dated 28 December 2004, with respect to the information note by Turkey, concerning the latter's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone of 17 February 2003, Text communicated by the Permanent Mission of Cyprus to the United Nations in a note verbale dated 28 December 2004, *Law of the Sea Bulletin*, No. 57, 2005, s. 124-125.

Territorial Sea Law, No. 45 of 1964 metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CYP_1964_Law.pdf 16.01.2010.

Lübnan Belgeleri

The width of the territorial waters of Lebanon is 12 miles. Legislative Decree No. 138 concerning territorial waters and sea areas of 7 September 1983, for the text see, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/LBN_1983_Decree.pdf 16.01.2010

Mısır Belgeleri

Decree concerning the Territorial Waters of the Arab Republic of Egypt of 15 January 1951, as amended by Presidential Decree

of 17 February 1958, metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/EGY_1958_Decree.pdf 16.01.2010.

Decree of the President of the Arab Republic of Egypt, No. 27(1990) Concerning the baselines of the maritime areas of the Arab Republic of Egypt, 9 January 1990, metin için bkz. *Law of the Sea Bulletin*, No. 16, 1990, s. 3-11.

Declarations (upon ratification of the United Nations Convention on the Law of the Sea, of December 10, 1982), entered into force August 26, 1983, *United Nations-C.N. 272. 1983. Treaties-16* (Depositary Notification-Translated from Arabic by the United Nations) metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/convention_declarations.htm#Egypt%20Upon%20ratification 16.01.2010.

Presidential Decision No 1051 of 1958 concerning the Continental Shelf. metin için bkz. http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/EGY_1958_Decision.pdf 16.01.2010.

Türk Belgeleri

Information note by Turkey, concerning its objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, note no. 2004/Turkuno DT/4739 dated 2 March 2004 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations, *Law of the Sea Bulletin* (2004) No. 54, p. 127.

Letter dated 17 April 2009 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN.Doc. A/63/828-S/2009/216.

Letter dated 8 August 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN.Doc. A/61/1021-S2007/487.

Letter dated 2 February 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN.Doc.A/61/727-S/2007/54.

Letter dated 23 July 2007 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN.Doc. A/61/1011-S/2007/456.

Note verbale 4 Octobre 2005 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General of the United Nations, 2005/Turkuno DT/16390, *Law of the Sea Bulletin*, Vol. 59, 2005, p. 34.

TC Dışışleri Bakanlığı (18 Kasım 2007) Dışışleri Bakanlığı Sözcüsünün Bir Soruya Cevabı, www.washington.emb.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=288, 06. (Erişim Tarihi 06.12.2009).

TC Dışışleri Bakanlığı (30 Ocak 2007) “Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin Doğu Akdeniz’deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili andlaşmalar yapma gayretleri hakkında” 18 numaralı basın açıklaması.

Suriye Belgeleri

Law 37 of 16 August 1981 on extension of its territorial sea. See for the text., <http://www.un.org/DeptsAos/LEGISLATIONANDTREATIES/STATEFILES/SYR.HTM> 20.11.2002.

Law No. 28 dated 19 November 2003 “Definition Act of Internal Waters and Territorial Sea Limits of The Syrian Arab Republic” http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/syr_2003e.pdf 16.01.2010.

Legislative Decree No. 304 of 28 December 1963 see for the text. <http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/STATEFILES/SYR.htm>. 20.11.2002.

Yunan Belgeleri

Compulsory Law No. 230 of 17 September / 13 October 1936 concerning the establishment of the territorial sea of Greece, *E/imeris tis Kiverniseos*, No. 325, of 13 October 1936. p. 2387, http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/GRC_1936_Law.pdf 16.01.2010.

Decree-Law No. 142/1969 Concerning Exploration for and Expotation of the Mineral Resources in the Sea-Bed and the Beds of Lakes, bkz http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/GRC_1931_Decree.pdf 16.01.2010.

Note verbale dated 24 February 2005 addressed to the Secretary-General concerning Turkey's objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, note verbale from the Permanent Mission of Greece to the United Nations dated 24 February 2005, *Law of the Sea Bulletin* (2005) No. 57, p. 29.

Uluslararası Andlaşmalar

Agreement Between The Government of the Republic of Lebanon and the Government of the Republic of Cyprus on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, Kepecioğlu H., Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları, İstanbul 2008, s. 54-57.

Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003, *Law of the Sea Bulletin* (2003), Vol. 52, s. 45.

Anadolu Sahilleri ile Meis Adası Arasındaki Ada ve Adacıkların ve Bodrum Körfezi Karşısındaki Adanın Ciheti Aidiyeti Hakkındaki İtilafname *Resmî Gazete* (25 Ocak 1933)S. 2313, s. 2173-2174.

1982 III üncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'nin metni için bkz. United Nation Convention on the Law of the Sea, A/CONF.62/122 of 7 October 1982, in Third UNCLOS, vol. XVII, s. 151; ILM, Vol 21. 1982, s. 1261; Türkçe tercüme metni için bkz. Özman A. (Çev.), Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi Ankara 1984.

Kıta Sahanlığı Sözleşmesi (UNTS, vol. 499, 1964, s. 311).

Treaties and Other International Acts Series Paris İtalyan Barış Andlaşması no 1648; 49 UNTS 3.

Treaty between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Hellenic Republic, the Republic of Turkey and the Republic of Cyprus concerning the Establishment of the Republic of Cyprus.

Türkiye-Yunanistan Tahdidi Hudut Komisyonu Komisyon Kararları Protokolü Ankara 1945; Traité de Lausanne du 24 Juillet 1923, Commission de délimitation de la frontière Gréco-Turque *Protocole des Conclusions de la Commission*, Athènes 1926.

Uluslararası Mahkeme Kararları

- Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France: Decision on Case Concerning Delimitation of Maritime Areas (Saint Pierre and Miquelon) 10 June 1992.
- Case Concerning The Continental Shelf (Libyan Arab Jamahiriya/ Malta), 3 June 1985, ICJ Reports, No.68.
- Delimitation of The Continental Shelf (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and The French Republic), 30 June 1977.
- Guine/Guinea-Bissau Maritime Delimitation Case (Court of Arbitration Constituted Under an Agreement of 18 February 1983)
- Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine), Summary of the Judgement of 3 February 2009, metin için bkz. <http://www.icj-cij.org/docket/files/132/14989.pdf> 16.01.2010.

Makale ve kitaplar

- Başeren, S. H., Ege Sorunları, Ankara 2006.
- Charney, I. J. ve Alexander, M. L., (), International Maritime Boundaries, Vol II, 1991.
- Gounaris, M., "The Particularity of the Aegean Sea and the New Regulation of the International Law of the Sea", in Mediterranean Sea and the Aegean.
- International Boundary Cases: The Continental Shelf, Vol. II, Grotius Publications Limited, Cambridge, 1992.
- International Hydrographic Organizations, *Names and Limits of Oceans and Seas*, special publication No. 23, 4th edition, June 2002, English version, final draft, p.3-14.
- Kaya, Ş., Uluslararası Deniz Hukuku Kapsamında Doğu Akdeniz Sorunları, (basılmamış yüksek lisans tezi), Ankara 2007.
- Kepecioğlu, H., Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları, Harp Akademileri Komutanlığı yayınları, İstanbul 2008.
- Pazarcı, H., *Uluslararası Hukuk Dersleri*, K. II, B. 6, Ankara 1999.
- Scovazzi, T., "Maritime Limits and Boundaries in the Aegean: Some Maps with Legal Commentaries" in Aegean Issues: Problems-Legal and Political Matrix.

Ajans, Gazete, TV Haber ve Makaleleri

Cyprus Dialogue Gazetesi (XXXXX) Talat, Lübnan ve Mısır hükümetlerine uyarı mektubu gönderdi.

Doğan Haber Ajansı (23 Mart 2007) “Mısır-Rum Petrol Anlaşması Askıda” başlıklı haberi.

Eleftherotypia (5 Şubat 2007) “Yunanistan 12 mil uygulamayı bırakıyor mu?”

Fileleftheros Gazetesi (24 Ağustos 2001) “Petrol Yatakları ve Değerlendirmeleri Konusunda Sorun Çıkaracağına İlişkin Endişeler... Ankara Şeytanca Davranıyor”.

Kathimerini Gazetesi (7 Ağustos 2001) “Suriye ve GKRY Petrol Araştırma Projesinde Anlaştı”.

LILLIKAS Yorgos (2005) “Rum Yönetimi ve Lübnan arasında MEB’e dair anlaşmanın çerçevesini belirleyecek iş birliği memorandumunun imzalandı” Fileleftheros Gazetesi, 6 Ekim 2005.

ÖZERSAY K. (2 Şubat 2007) “Petrol Krizi”, Türk Ajans Kıbrıs.

Politis Gazetesi (27 Ocak 2007) “Deniz Dibiindeki Petrol ve Doğalgaz Yataklarının Aranması ve Bu Yataklardan İstifadeyi Düzenleyen Yasa Rum Meclisinden 26 Ocak 2007 Tarihinde Geçirildi”.

Reuters Haber Ajansı (16 Kasım 2008) İsminin açıklanmasını istemeyen bir savunma yetkilisi Reuters’e yaptığı açıklama.

Ta Nea Gazetesi (17 Şubat 2007) “Ege’deki siyah altına İngilizler de nişanlı”

To Vima Gazetesi (11 Şubat 2007) “İngiltere Kıbrıs’ın petrollerini istiyor”.

Türk Ajans Kıbrıs (19 Mayıs 2002) Kipros Simera Gazetesinde “Rodos ve Kıbrıs arasında sismik araştırma yapan gemi” başlığı.

Türk Ajans Kıbrıs (5 Mayıs 2006) “PAPADAPOULOS’un Mısır’a Petrol Seferi... Anlaşmalar İmzalanıyor” başlıklı haberi.

URBANCIC Frank Cumhuriyet, “Kıbrıs’ın güneybatı kıyılarında doğalgaz ve petrol arama çalışmaları”, 29 Mayıs 2009 Cuma.

ÜNAL Hasan (17 Şubat 2007) Başkent TV’de yayınlanan program.

Yeni Düzen Gazetesi (28 Ocak 2007) Talat’tan Rumlara ‘petrol’ uyarısı.

Yunanistan Makedonya Haber Ajansı (24 Ağustos 2001) “Papapetru ve Rolandis’in Petrol Yatakları Konusundaki Açıklamaları”.